

Beslissing

(B)2384

22 augustus 2022

Beslissing over het voorstel van Elia Transmission Belgium NV van type-samenwerkingsovereenkomst met de beheerders van een publiek distributienet, ingediend op 30 september 2021

Artikel 23, §2, tweede lid, 9°, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en artikelen 4, §§1, 2 en 4, en 316, tweede lid, van het koninklijk besluit van 22 april 2019 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe

Niet-vertrouwelijke versie

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	4
1. WETTELIJK KADER.....	4
1.1. Voorafgaand	4
1.2. Federaal wettelijk kader	5
1.3. Relevante Europeesrechtelijke bepalingen.....	8
2. ANTECEDENTEN.....	13
2.1. Algemeen.....	13
2.2. Raadpleging	13
3. BEOORDELING	18
3.1. Goedkeuringscriteria	18
3.2. Algemene opmerkingen	25
3.2.1. De CREG analyseert het voorstel van type-SOK in het licht van de relevante Europese en federale energiewetgeving, niet van de regionale energiewetgeving.....	25
3.2.2. De type-SOK moet de volledige overeenkomst inhouden wat betreft de samenwerking tussen Elia en de DNBs	25
3.2.3. Bilaterale bijkomende overeenkomsten of afwijkingen van de type-SOK kunnen slechts in bepaalde specifieke gevallen.....	26
3.3. Artikelsgewijze bespreking van het voorstel van Elia van 30 september 2021	31
3.3.1. Hoofdtekst van de type-SOK (“basiscontract”)	31
3.3.2. Bijlage 1: Inventaris van de Bijlagen	45
3.3.3. Bijlage 2: Contactgegevens.....	45
3.3.4. Bijlage 3: Lijst van de Koppelpunten en energie-uitwisselingen tussen DNB’s.....	45
3.3.5. Bijlage 4: Inventarisverslagen.....	46
3.3.6. Bijlage 5: Tarieven	46
3.3.7. Bijlage 6: Volumes met betrekking tot facturatie en marktprocessen	46
3.3.8. Bijlage 7: Planning van de netten.....	54
3.3.9. Bijlage 8: Afbakening van eigendommen en activiteitsperimeters.....	58
3.3.10. Bijlage 9: Uitvoering en coördinatie van werken	60
3.3.11. Bijlage 10: Regels inzake het welzijn van de werknemers	61
3.3.12. Bijlage 11: Onderhoud en Exploitatie.....	61
3.3.13. Bijlage 12: Opvolging van de continuïteit en de kwaliteit van de voeding (Power Quality “PQ”)	70
3.3.14. Bijlage 13: Het systeembeschermingsplan, de procedure bij schaarste, het herstelplan en het testplan	74
3.3.15. Bijlage 14: Definities	75
4. CONCLUSIE	76

BIJLAGE 1 78
BIJLAGE 2 79
BIJLAGE 3 80
BIJLAGE 4 81

INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (CREG) onderzoekt hierna, op grond van artikel 23, §2, tweede lid, 9°, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en de artikelen 4, §§1, 2 en 4, en 316 van het koninklijk besluit van 22 april 2019 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe, de aanvraag tot goedkeuring van het voorstel van de NV Elia Transmission Belgium van type-samenwerkingsovereenkomst met de beheerders van een publiek distributienet.

Deze aanvraag werd door Synergrid, mede namens de NV Elia Transmission Belgium (hierna: Elia), op 30 september 2021 bij de CREG ter goedkeuring ingediend.

Synergrid heeft, mede in opdracht van Elia, voorafgaand aan de indiening van dit voorstel van type-samenwerkingsovereenkomst met de beheerders van een publiek distributienet informeel overleg gepleegd met de CREG en de regionale regulatoren en een openbare raadpleging gehouden van 18 juni 2021 tot 16 augustus 2021. Het antwoord dat Synergrid tijdens de voornoemde raadpleging ontving en het verslag (in het Engels) waarin door Synergrid geantwoord wordt op de opmerkingen van een marktpartij worden aan het aanvraagdossier toegevoegd.

Het directiecomité van de CREG heeft deze beslissing over het voorstel van type-samenwerkingsovereenkomst met de beheerders van een publiek distributienet (de vertrouwelijke versies ingediend in het Nederlands en het Frans), ingediend op 30 september 2021, genomen tijdens zijn vergadering van 22 augustus 2022.

1. WETTELIJK KADER

1.1. VOORAFGAAND

1. In deze beslissing zullen de termen “transmissienetbeheerder”, “transmissiesysteembeheerder”, “TSB” door elkaar worden gebruikt. Dit is tevens het geval voor de termen “publieke distributienetbeheerder”, “distributienetbeheerder”, “distributiesysteembeheerder” en “DSB”. De reden is dat, hoewel telkens hetzelfde wordt bedoeld, de terminologie verschilt naargelang het de Europeesrechtelijke wetgeving, de elektriciteitswet (de wet bedoeld in paragraaf 3 van deze beslissing) of het federaal technisch reglement (het reglement bedoeld in paragraaf 4 van deze beslissing) betreft.

2. De type-samenwerkingsovereenkomst tussen de transmissienetbeheerder en de beheerders van een publiek distributienet wordt in de hiernavolgende bespreking ook aangeduid als de “type-SOK” of “de type-samenwerkingsovereenkomst” of nog “de type-samenwerkingsovereenkomst met de beheerders van een publiek distributienet”.

1.2. FEDERAAL WETTELIJK KADER

3. De wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna: de elektriciteitswet) bevat vooralsnog geen bepalingen inzake de samenwerking tussen de transmissienetbeheerder en de distributienetbeheerders.

4. De samenwerking tussen de transmissienetbeheerder en de distributienetbeheerders wordt daarentegen wel geregeld in het koninklijk besluit van 22 april 2019 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe (hierna: het federaal technisch reglement). Artikel 316 van het federaal technisch reglement bepaalt dat de transmissienetbeheerder overleg dient te plegen met de beheerders van een publiek distributienet om een type-samenwerkingsovereenkomst op te stellen. Die type-samenwerkingsovereenkomst tussen Elia en de beheerders van een publiek distributienet dient met toepassing van de artikelen 316 en 317 van het federaal technisch reglement een aantal zaken te bevatten:

“Art. 316. De transmissienetbeheerder pleegt overleg met de beheerders van een publiek distributienet om een type-samenwerkingsovereenkomst op te stellen die onder meer de rechten, verplichtingen, verantwoordelijkheden, evenals de procedures en praktische modaliteiten bepaalt betreffende:

1° de noodzakelijke samenwerking bij de uitvoering van hun taken tot dewelke ze wettelijk of contractueel ten opzichte van de evenwichtsverantwoordelijken, de toegangshouders en elke andere betrokken marktspeler gehouden zijn;

2° alle aspecten van de voorwaarden en modaliteiten van de evenwichtsverantwoordelijke en andere marktactoren bedoeld in de Europese richtsnoeren EBGL, die rechtstreekse of onrechtstreekse gevolgen kunnen doen ontstaan voor de transmissienetbeheerder of voor de betrokken beheerders van het publiek distributienet;

3° alle aspecten die rechtstreekse of onrechtstreekse gevolgen kunnen hebben voor de veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van de betrokken netten of ook voor de veiligheid van goederen en personen, evenals de toegang en aansluiting van de publieke distributienetten op het transmissienet, en in het bijzonder voor wat betreft:

a) de ontwikkeling, het onderhoud en de exploitatie van hun respectieve netten;

b) het technische beheer van de elektriciteitsstromen ter hoogte van de het verbindingspunt van hun respectieve netten;

c) de lijst van de gegevens en informatie die zullen worden uitgewisseld, onder meer in toepassing van artikel 317 en andere informatie overeengekomen of bedoeld in de netwerkcodes en de Europese richtsnoeren, de praktische modaliteiten voor uitwisseling (formaat, protocol, frequenties van beschikbaarstelling...), evenals de vertrouwelijkheidsplichten betreffende die gegevens en informatie;

d) de lijst van de verbindingpunten van de publieke distributienetten op het transmissienet en het vermogen dat de transmissienetbeheerder ter beschikking stelt aan de beheerder van het betrokken publiek distributienet overeenkomstig artikel 318;

e) de toepasselijke modaliteiten van de systeembeschermings- en herstelpannen.

f) de elektriciteitsproductie-eenheden, de power park modules of het asynchroon opslagpark geïnstalleerd in de publieke distributienetten;

g) alle aspecten verbonden aan de bescherming van netten (technische eisen, in te stellen regelparameters, coördinatie van protectieplannen,...), in overeenstemming met de bijlage 1, 1A en 1B en de bijlage 2, 2A en 2B.

4° alle aspecten die rechtstreekse of onrechtstreekse gevolgen kunnen hebben voor de veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van de betrokken netten of ook op de veiligheid van goederen en personen, met inbegrip van de aspecten betreffende de aansluiting en de toegang van de installaties van de netgebruikers tot de publieke distributienetten, en in het bijzonder voor wat betreft:

a) de plichten van de evenwichtsverantwoordelijken voor het evenwicht tussen de vraag en het aanbod van elektriciteit in de Belgische regelzone en de ondersteunende diensten die de netbeheerder contractueel aangaat om het evenwicht van het systeem in stand te houden en te herstellen;

b) de coördinatie van de aansluiting en/of inschakeling van de elektriciteitsproductie-eenheden aangesloten op hun respectievelijke netten;

c) de coördinatie van de inschakeling van de verbruikseenheden aangesloten op hun respectieve netten en die vraagsturingdiensten leveren aan de relevante netbeheerders en/of de transmissienetbeheerder in zijn hoedanigheid van relevante transmissienetbeheerder;

d) de toegang en de aansluiting van de netgebruikers op hun respectieve netten, met inbegrip van flexibele toegang.

De type-samenwerkingsovereenkomst wordt overeenkomstig artikel 4 door de door de bevoegde regulatoren goedgekeurd.

Art. 317. Onverminderd artikel 313, stelt de transmissienetbeheerder de lijst op van de gegevens en informatie die hem ter beschikking moeten worden gesteld door de beheerders van publieke distributienetten, met inbegrip van diegene die voortvloeien uit artikel 21 van de Europese netwerkcode DCC, en die onontbeerlijk zijn om de taken voorzien in artikel 8 van de wet van 29 april 1999 te verzekeren. Hij overlegt met de beheerders van deze netten om in de samenwerkingsovereenkomst de uitwisselingsmodaliteiten van de gegevens en informatie overeen te komen."

5. De (type-)samenwerkingsovereenkomst met de beheerders van een publiek distributienet moet daarnaast nog een reeks andere zaken bevatten met toepassing van de artikelen 36, §2, 318, 319, §2, 320, 322, 323, 324, 327, 330, 332, 333, 334, 335, 337 en 338 van het federaal technisch reglement.

Het betreft meer bepaald:

- De fysieke plaats en het spanningsniveau van het aansluitingspunt van de publieke distributienetten op het transmissienet (artikel 36, §2).
- De modaliteiten van de bestelling, de monitoring en het onderhoud van de aansluitingsinstallaties op het transmissienet (artikel 318).
- De lijst van verbindingpunten op het transmissienet (artikel 318).
- De praktische modaliteiten voor het bepalen van het globaal techno-economisch optimum betreffende mogelijke oplossingen voor de aansluiting en de versterking van het transmissienet teneinde aan de aanvragen door de beheerders van een publiek distributienet te beantwoorden (artikel 319, §2).
- Het vermogen dat de transmissienetbeheerder ter beschikking stelt aan de betrokken beheerder van een publiek distributienet van elk verbindingpunt tussen hun respectieve netten en, in voorkomend geval, de evolutie van dat vermogen (artikel 320).
- De modaliteiten en voorwaarden voor het leveren door de transmissienetbeheerder aan de beheerder van het publieke distributienet van een spanning op het verbindingpunt waarmee die beheerder kan voldoen aan de kwaliteitsnorm EN 50160 (artikel 322).

- In voorkomend geval, de aanvullende algemene en bijzondere technische vereisten overeengekomen in toepassing van de Europese netwerkcodes en richtsnoeren (artikel 323, §1, 2°).
- De modaliteiten voor de gezamenlijke uitoefening van de conformiteitscontrole bepaald in artikel 35 van de Europese netwerkcode DCC (artikel 323, §2).
- De minimale actieve uitwisselingscapaciteit beschikbaar op het verbindingspunt en het beschikbaar gesteld vermogen (artikel 324, eerste lid).
- De referentiescenario's bedoeld in artikel 324, tweede lid.
- De praktische modaliteiten voor implementering van het globaal technisch optimum bedoeld in artikel 324, vierde lid.
- De modaliteiten en regeling voor de automatische ontkoppeling van een installatie bedoeld in artikel 35, §3, eerste lid, 2° en 3° (artikel 327 en artikel 330).
- De voorwaarden waaronder een publiek distributienet aangesloten op het transmissienet opnieuw op het transmissienet mag inschakelen na een afsluiting en de voorwaarden waaronder de systemen voor automatische herinschakeling kunnen worden toegestaan (artikel 332).
- Eventueel de bepalingen omtrent de afsluiting op afstand van de installaties bedoeld in artikel 35, §3, eerste lid, 2° (artikel 332).
- De modaliteiten voor de wisselwerking tussen de verschillende ondersteunende diensten en specifiek voor wat betreft de beschermingscenario's en scenario's van onderbreking van de bevoorrading (artikel 333).
- De modaliteiten en de planning van de werken en het onderhoud van hun respectieve netten om de veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van hun netten te blijven waarborgen (artikel 334).
- Indien wenselijk, de specifieke modaliteiten om elektriciteitsproductie-eenheden verbonden met de publieke distributienetten in te schakelen (artikel 335).
- De bepalingen en de uitwisselingsmodaliteiten van metingen en meteropnames (artikel 337).
- De praktische modaliteiten voor de installatie van bidirectionele meetuitrustingen en kwaliteitsopname-uitrustingen (artikel 338).

6. Artikel 23, § 2, tweede lid, 9°, van de elektriciteitswet belast de CREG met het volgende. Ze "controleert de toepassing van het technisch reglement, keurt de documenten goed die door dit reglement worden beoogd met name met betrekking tot de voorwaarden voor de aansluiting en de toegang tot het transmissienet evenals de voorwaarden voor de verantwoordelijkheid voor het evenwicht van de regelzone en evalueert de prestaties uit het verleden van de regels van het technisch reglement die de veiligheid en de betrouwbaarheid van het transmissienet regelen".

Met toepassing van artikel 4, §1, 9°, van het federaal technisch reglement wordt de type-“overlegovereenkomst met de beheerders van publiek transmissienet” [lees: de samenwerkingsovereenkomst met de beheerders van een publiek distributienet¹] aan de goedkeuring van de CREG onderworpen volgens de procedure van paragraaf 2. Met toepassing van artikel 4, §1, 10°, van het federaal technisch reglement wordt het akkoord onder artikel 40, lid 7 van de Europese richtsnoeren SOGL², aan de goedkeuring van de CREG onderworpen volgens de procedure van paragraaf 2. Met toepassing van artikel 4, §2, van het federaal technisch reglement geeft de transmissienetbeheerder zo vlug mogelijk kennis aan de CREG van de ontwerpen van overeenkomsten bedoeld in paragraaf 1 en de hieraan aangebrachte wijzigingen. De CREG neemt haar beslissing tot goedkeuring, tot verzoek om herziening van bepaalde clausules of tot weigering van de goedkeuring, binnen een redelijke termijn. Met toepassing van artikel 4, §4, van het federaal technisch reglement verduidelijken de ontwerpen van de overeenkomsten bedoeld in paragraaf 1, net als hun eventuele wijzigingen, hun ingangsdatum die wordt goedgekeurd door de CREG, rekening houdend met hun draagwijdte en vereisten gelinkt aan de betrouwbaarheid, de veiligheid en de efficiëntie van het transmissienet.

7. De CREG wil in dit kader volledigheidshalve nog wijzen op het arrest van het Europese Hof van Justitie van 3 december 2020 waarbij België o.m. veroordeeld werd tot een niet-conforme omzetting van de Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG, onder andere wat betreft artikel 37, paragraaf 6, a) tot c), en paragraaf 9, van deze richtlijn. Dit brengt met zich mee dat een belangrijk aantal materies die op heden met toepassing van artikel 11 van de elektriciteitswet geregeld worden in het federaal technisch reglement, waaronder de goedkeuring of vaststelling van de voorwaarden voor aansluiting en toegang tot het net tot de exclusieve bevoegdheden van de CREG behoren. De elektriciteitswet werd in dit kader aangepast door middel van de wet van 21 juli 2021 en deze geeft onder meer de bevoegdheid aan de CREG, per 1 september 2022, om een gedragscode vast te stellen waarin onder meer de voorwaarden voor aansluiting en toegang tot het transmissienet zijn opgenomen. De procedures tot aanpassing van het federaal technisch reglement door de Koning en tot vaststelling van de gedragscode door de CREG zijn lopende op datum van deze beslissing.

1.3. RELEVANTE EUROPEESRECHTELIJKE BEPALINGEN

8. De type-samenwerkingsovereenkomst strekt ertoe de wettelijke verplichtingen van partijen te implementeren. Deze vloeien lang niet alleen voort uit federale en regionale wetgeving, maar ook uit Europeesrechtelijke bepalingen. Zonder daartoe beperkt te zijn, wenst de CREG in dit verband in het bijzonder melding te maken van de verplichtingen van de transmissienetbeheerder onder de Verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit (hierna: Verordening (EU) 2019/943), de Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU (hierna: Richtlijn (EU) 2019/944), de Verordening (EU) 2017/2195 van de Europese Commissie van 23 november 2017 tot vaststelling van richtsnoeren voor elektriciteitsbalancerings (hierna: EBGL), de Verordening (EU) 2017/1485 van de Europese Commissie van 2 augustus 2017 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen (hierna: SOGL) en de Verordening (EU)

¹ De Nederlandstalige versie van artikel 4, §1, 9°, houdt een ongelukkige vertaling in van de Franstalige versie “convention de collaboration avec les gestionnaires de réseau public de distribution”.

² Verordening (EU) 2017/1485 van de Europese Commissie van 2 augustus 2017 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen.

2016/1388 van de Commissie van 17 augustus 2016 tot vaststelling van een netcode voor aansluiting van verbruikers (hierna: DCC).

9. Wat hierna volgt, is geen exhaustieve opsomming van de relevante bepalingen uit de voornoemde Europese wetgeving, maar een weergave van een aantal belangrijke bepalingen met betrekking tot de samenwerkingsplicht tussen transmissienetbeheerder en distributiesysteembeheerders³.

10. Richtlijn (EU) 2019/944 rekt de samenwerking met distributiesysteembeheerders tot de wettelijke taken van transmissiesysteembeheerders. Zo bepaalt artikel 40.1(a):

“Elke transmissiesysteembeheerder heeft de volgende verantwoordelijkheden: a) ervoor zorgen dat het systeem op lange termijn kan voldoen aan een redelijke vraag naar transmissie van elektriciteit en zorgen voor het beheer, het onderhoud en de ontwikkeling van veilige, betrouwbare en efficiënte transmissiesystemen, met inachtneming van het milieu, in nauwe samenwerking met aangrenzende transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders;”

11. Artikel 57 van de Verordening (EU) 2019/943 bepaalt het volgende in verband met de samenwerking tussen transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders:

“1. De transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders werken met elkaar samen bij de planning en het beheer van hun netten. In het bijzonder wisselen de transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders alle noodzakelijke informatie en gegevens uit met betrekking tot de prestaties van activa voor elektriciteitsproductie en vraagrespon, het dagelijkse beheer van hun netten en de langetermijnplanning van investeringen in de netten, teneinde te waarborgen dat hun netten kostenefficiënt, veilig en betrouwbaar worden ontwikkeld en beheerd.

2. De transmissie systeembeheerders en distributiesysteembeheerders werken met elkaar samen teneinde gecoördineerde toegang tot hulpbronnen zoals verspreide productie, energieopslag of vraagrespon tot stand te brengen waarmee aan specifieke behoeften van zowel het transmissiesysteem als het distributiesysteem tegemoet kan worden gekomen.”

12. De SOGL bevat in Deel IV, Titel 10, getiteld “Samenwerking met DSB’s” een aantal bepalingen die specifiek betrekking hebben op de relatie tussen de transmissienetbeheerder en de distributienetbeheerders:

“Artikel 182

Op het DSB-net aangesloten reserveleverende groepen of eenheden

1. De TSB's en de DSB's werken samen om de levering van reserves werkzaam vermogen door reserveleverende groepen of reserveleverende eenheden in de distributiesystemen te vergemakkelijken en mogelijk te maken.

2. Voor de doeleinden van de prekwalificatieprocessen voor FCR in artikel 155, FRR in artikel 159 en RR in artikel 162, ontwikkelt en specificeert elke TSB, in een overeenkomst met zijn reserveconnecterende DSB's en intermediaire DSB's, de voorwaarden van de uitwisseling van de informatie die nodig is voor deze prekwalificatieprocessen voor reserveleverende eenheden of groepen in de distributiesystemen en voor de levering van reserves werkzaam vermogen. In de prekwalificatieprocessen voor FCR in artikel 155, FRR in artikel 159 en RR in artikel 162 is de door de potentiële reserveleverende eenheden of groepen te verstrekken informatie gespecificeerd, die het volgende omvat:

³ De hiernavolgende wettelijke bepalingen die worden weergegeven, bevatten hier en daar acroniemen (bv. BSP's, BRP's, SNG's, ...) die in de betrokken wetteksten worden gedefinieerd. Voor een goed begrip van deze wettelijke bepalingen, moeten zij derhalve worden samen gelezen met de in de betrokken wetteksten gedefinieerde begrippen.

- a) spanningsniveaus en aansluitpunten van de reserveleverende eenheden of groepen;
- b) het type reserves werkzaam vermogen;
- c) de maximale reservecapaciteit die door de reserveleverende eenheden of groepen op elk aansluitpunt wordt geleverd, en
- d) de maximale veranderingssnelheid van werkzaam vermogen voor de reserveleverende eenheden of groepen.

3. Het prekwificatieproces steunt op het overeengekomen tijdschema en voorschriften met betrekking tot informatie-uitwisselingen en de levering van reserves werkzaam vermogen tussen de TSB, de reserveconnecterende DSB en de intermediaire DSB. Het prekwificatieproces heeft een minimumduur van drie maanden vanaf de indiening van een complete formele aanvraag door de reserveleverende eenheid of groep.

4. Tijdens de prekwificatie van de op zijn distributiesysteem aangesloten reserveleverende eenheid of groep heeft elke reserveconnecterende DSB en elke intermediaire DSB het recht om, in samenwerking met de TSB, limieten vast te stellen wat betreft de levering van reserves werkzaam vermogen in zijn distributiesysteem of om de levering van reserves werkzaam vermogen in zijn distributiesysteem uit te sluiten op basis van technische redenen, zoals de geografische locatie van de reserveleverende eenheden en reserveleverende groepen.

5. Elke reserveconnecterende DSB en elke intermediaire DSB heeft het recht om, in samenwerking met de TSB, voorafgaand aan de activering van reserves tijdelijke limieten vast te stellen met betrekking tot de levering van reserves werkzaam vermogen die zich in zijn distributiesysteem bevinden. De respectieve TSB's komen met hun reserveconnecterende DSB's en intermediaire DSB's de toepasselijke procedures overeen."

13. De SOGL bevat in Deel 2, Titel 2, "Gegevensuitwisseling", eveneens bepalingen inzake gegevensuitwisseling tussen de transmissienetbeheerder en de distributienetbeheerder:

"Artikel 40

Organisatie, rollen, verantwoordelijkheden en kwaliteit van de gegevensuitwisseling

1. De uitwisseling en verstrekking van gegevens en informatie overeenkomstig deze titel geeft voor zover mogelijk de feitelijke en voorziene situatie van het transmissiesysteem weer.

2. Elke TSB is verantwoordelijk voor het verstrekken en gebruiken van hoogwaardige gegevens en informatie.

3. Elke TSB verzamelt de volgende informatie over zijn observatiezone en wisselt deze informatie uit met alle andere TSB's voor zover dat nodig is om de operationele veiligheid overeenkomstig artikel 72 te kunnen analyseren:

- a) productie;
- b) verbruik;
- c) programma's;
- d) balansposities;
- e) geplande niet-beschikbaarheden en topologieën van onderstations, en
- f) prognoses.

4. Elke TSB geeft de informatie in lid 3 weer als injecties en opnamen bij elk knooppunt van zijn individuele netwerkmodel zoals bedoeld in artikel 64.

5. In samenspraak met de DSB's en SNG's bepaalt elke TSB de toepasselijkheid en reikwijdte van de gegevensuitwisseling op basis van de volgende categorieën:

- a) structurele gegevens overeenkomstig artikel 48;
- b) programmerings- en prognosegegevens overeenkomstig artikel 49;
- c) realtimegegevens overeenkomstig de artikelen 44, 47 en 50, en
- d) bepalingen overeenkomstig de artikelen 51, 52 en 53.

6. Uiterlijk zes maanden na de inwerkingtreding van deze verordening komen alle TSB's tot overeenstemming over belangrijke organisatorische vereisten, taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot gegevensuitwisseling. Deze organisatorische vereisten, taken en verantwoordelijkheden worden vastgesteld met inachtneming van de operationele voorwaarden van de methodologie voor productie- en belastinggegevens zoals ontwikkeld overeenkomstig artikel 16 van Verordening (EU) 2015/1222 en vullen deze zo nodig aan. Zij zijn van toepassing op alle bepalingen betreffende gegevensuitwisseling in deze titel en omvatten organisatorische vereisten, taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van de volgende elementen:

- a) de verplichting van TSB's om alle buur-TSB's onverwijld in kennis te stellen van eventuele wijzigingen in de productie-instellingen, thermische grenzen en technische capaciteiten bij de interconnectoren tussen hun regelzones;
- b) de verplichting van de rechtstreeks aan het transmissiesysteem gekoppelde DSB's om de TSB's waarmee zij zijn verbonden binnen de overeengekomen tijdsspanne in kennis te stellen van eventuele wijzigingen in de gegevens en informatie overeenkomstig deze titel;
- c) de verplichting van de aangrenzende DSB's en/of tussen de downstream-DSB's en upstream-DSB's om elkaar binnen een overeengekomen tijdsbestek in kennis te stellen van eventuele wijzigingen in de gegevens en informatie overeenkomstig deze titel;
- d) de verplichting van SNG's om hun TSB of DSB binnen een overeengekomen tijdsbestek in kennis te stellen van eventuele relevante wijzigingen in de gegevens en informatie overeenkomstig deze titel;
- e) de gedetailleerde inhoud van de gegevens en informatie overeenkomstig deze titel, met inbegrip van de belangrijkste beginselen, het type gegevens, de communicatiemiddelen, het toe te passen formaat en de toe te passen normen, de timing en de verantwoordelijkheden;
- f) het tijdstempel en de leveringsfrequentie van de door DSB's en SNG's te verstrekken gegevens en informatie die door TSB's in de verschillende tijdsbestekken worden gebruikt. De frequentie van de informatie-uitwisseling wat betreft realtimegegevens, geplande gegevens en de update van structurele gegevens wordt vastgelegd, en
- g) het formaat waarin de gegevens en informatie overeenkomstig deze titel gerapporteerd worden.

De organisatorische vereisten, taken en verantwoordelijkheden worden bekendgemaakt door het ENTSB voor elektriciteit.

7. Uiterlijk 18 maanden na de inwerkingtreding van deze verordening komt elke TSB tot overeenstemming met de relevante DSB's betreffende doeltreffende, efficiënte en evenredige processen voor het beheer van de onderlinge gegevensuitwisseling, met inbegrip van de verstrekking van gegevens betreffende distributiesystemen en SNG's voor zover nodig voor een efficiënt netwerkbeheer. Onverminderd de bepalingen van lid 6, onder g), komt elke TSB met de relevante DSB tot overeenstemming betreffende het formaat waarin de gegevensuitwisseling plaatsvindt.

8. Transmissiegekoppelde SNG's hebben toegang tot de gegevens die verband houden met hun netinstallaties die op dat aansluitpunt in gebruik zijn genomen.

9. Elke TSB komt met de transmissiegekoppelde DSB tot overeenstemming betreffende de reikwijdte van de aanvullende informatie die tussen hen moet worden uitgewisseld over netinstallaties die in gebruik zijn genomen.

10. DSB's met een aansluitpunt op een transmissiesysteem hebben het recht de relevante structurele, geplande en realtime-informatie te ontvangen van de desbetreffende TSB's en de relevante structurele, geplande en realtime-informatie bij de buur-DSB's te verzamelen. Buur-DSB's bepalen in onderling overleg de reikwijdte van de uit te wisselen informatie."

Met toepassing van artikel 4 van het federaal technisch reglement beschikt de CREG eveneens over een goedkeuringsbevoegdheid wat betreft het akkoord bedoeld in artikel 40.7 van SOGL, naast de goedkeuring van de type-samenwerkingsovereenkomst tussen de transmissienetbeheerder en de beheerders van een publiek distributienet.

14. De EBGL definieert onder meer de verantwoordelijkheden van de transmissienetbeheerders inzake de elektriciteitsbalanceringsmarkt en hun samenwerking vanuit dit oogpunt met de distributienetbeheerders:

"Artikel 14

Rol van de TSB's

1. Elke TSB is verantwoordelijk voor het aankopen van balanceringsdiensten bij BSP's, om de operationele veiligheid te garanderen.

2. Elke TSB past een self-dispatchingmodel toe voor het bepalen van productieprogramma's en verbruiksprogramma's. TSB's die een centraal dispatchingmodel toepassen op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze verordening stellen de relevante regulerende instantie hiervan in kennis overeenkomstig artikel 37 van Richtlijn 2009/72/EG als zij een centraal dispatchingmodel voor het bepalen van productieprogramma's en verbruiksprogramma's willen blijven toepassen. De relevante regulerende instantie gaat na of de taken en verantwoordelijkheden van de TSB in overeenstemming zijn met de definitie van artikel 2, punt 18.

Artikel 15

Samenwerking met DSB's

1. DSB's, TSB's, BSP's en BRP's werken samen om te zorgen voor efficiënte en effectieve balanceringsdiensten.

2. Elke DSB verstrekt tijdig alle nodige informatie om onbalansen te verrekenen aan de connecterende TSB, overeenkomstig de in artikel 18 vastgestelde voorwaarden voor balanceringsdiensten.

3. Elke TSB kan samen met de reserveconnecterende DSB in de regelzone van de TSB een methodologie opstellen voor de toewijzing van kosten die voortvloeien uit acties van de DSB's overeenkomstig leden 4 en 5 van artikel 182 van Verordening (EU) 2017/1485. De methodologie moet zorgen voor een eerlijke kostentoewijzing, rekening houdende met de verantwoordelijkheden van de betrokken partijen.

4. De DSB's melden alle overeenkomstig leden 4 en 5 van artikel 182 van Verordening (EU) 2017/1485 vastgestelde grenzen die van invloed kunnen zijn op de in deze verordening uiteengezette eisen aan de connecterende TSB."

2. ANTECEDENTEN

2.1. ALGEMEEN

15. Het voorstel van de type-samenwerkingsovereenkomst met de beheerders van een publiek distributienet werd door Elia aan de CREG voorgelegd op 30 september 2021, na openbare raadpleging van de marktpartijen georganiseerd door Synergrid (zie deel 2.2 van deze beslissing, paragrafen 18 tot 21). Dit voorstel werd eveneens ter goedkeuring voorgelegd aan de VREG op 30 september 2021 en aan BRUGEL op 6 april 2022.

16. De VREG nam een weigeringsbeslissing op 30 november 2021, die bekend gemaakt werd op haar website.

Begin april liet de VREG de andere regulatoren weten dat Synergrid een voldoende motivering bezorgde ingevolge deze weigeringsbeslissing, die haar toelaat om een nieuwe beslissing over het voorstel van type-SOK van 30 september 2021 te nemen.

17. De CREG nam een ontwerpbeslissing (B)2384 over het voorstel van type-SOK van 30 september 2021 op 23 juni 2022 en organiseerde daarover een niet-openbare raadpleging van Synergrid en Elia (zie deel 2.2 van deze beslissing, paragraaf 22).

2.2. RAADPLEGING

18. Synergrid heeft, mede in opdracht van Elia, een openbare raadpleging gehouden over het huidige voorstel van de type-samenwerkingsovereenkomst met de beheerders van een publiek distributienet voorgelegd aan de CREG op 30 september 2021 (hierna: “het voorstel van Elia van 30 september 2021”, “het huidige voorstel van type-samenwerkingsovereenkomst” of “het voorstel van type-SOK”), nl. van 18 juni tot 16 augustus 2021. Het antwoord dat Synergrid tijdens deze openbare raadpleging ontving en het consultatierapport van 16 augustus 2021 (excel file) worden aan het aanvraagdossier tot goedkeuring van het voorstel van Elia van 30 september 2021 toegevoegd. Synergrid ontving meer bepaald één antwoord, nl. van Febeliec, dat een opmerking bevat met betrekking tot het als vertrouwelijk aanmerken van artikel 5.2 van de aansprakelijkheidsregeling tussen Elia en de DNBs.

19. Met toepassing van artikel 40, eerste lid, 2°, van zijn huishoudelijk reglement⁴ zal het directiecomité van de CREG met het oog op het nemen van een beslissing, geen openbare raadpleging organiseren wanneer de netbeheerder of een persoon (mede) in opdracht van de netbeheerder reeds een effectieve openbare raadpleging organiseerde over het voorwerp van de beslissing van het directiecomité. In dat geval zorgt het directiecomité ervoor dat het geheel van documenten en informatie betreffende de raadpleging, de antwoorden alsmede een verslag waarin geantwoord wordt op de ontvangen opmerkingen, aan hem worden overgemaakt.

Met toepassing van artikel 40, derde lid, van het huishoudelijk reglement van het directiecomité van de CREG wordt onder een “effectieve openbare raadpleging” begrepen een raadpleging op de website van de organisator ervan, waarbij alle partijen die geregistreerd zijn op deze website onverwijld per nieuwsbrief of e-mailbericht geïnformeerd worden van het lanceren van de raadpleging, die gemakkelijk toegankelijk is vanuit de startpagina van deze website, die voldoende gedocumenteerd is

⁴ www.staatsblad.be

en die een redelijke antwoordtermijn laat. In geval van een raadpleging door een persoon die daartoe rechtmatig (mede) door de netbeheerder wordt belast, is slechts sprake van een effectieve openbare raadpleging indien, bovenop de voorwaarden bedoeld in de vorige zin, de website van de netbeheerder een duidelijke verwijzing bevat naar deze raadpleging.

De openbare raadpleging vond plaats op de website van Synergrid - mede in opdracht van Elia -, was gemakkelijk toegankelijk in de rubriek "Openbare raadpleging" en had een redelijke duurtijd (ongeveer twee maanden). Synergrid verstuurde een mailing naar de partijen die geregistreerd zijn op haar website (in het kader van gebruikelijk consultaties). Een niet-vertrouwelijke versie van het voorstel van type-SOK werd aan de raadpleging toegevoegd. De website van Elia bevatte bij nazicht geen verwijzing naar de raadpleging door Synergrid. Op deze twee laatste aspecten wordt hierna verder ingegaan.

20. Elia liet per e-mail van 28 september 2021 weten dat mailings in verband met het lanceren van de openbare raadpleging werden verstuurd niet alleen door Synergrid, maar ook door Elia:

"1/ we hebben ervoor gekozen om de openbare raadpleging door Synergrid te organiseren aangezien de SOK zowel betrekking heeft op de DNB's als op ELIA. Zo heeft Synergrid op 18/6 een mailing gestuurd naar al zijn contacten (contacten gebruikt in het kader van andere Synergrid-raadplegingen).

Om een zo groot mogelijk bereik te hebben, hebben we op 18/6 ook een pushmail gestuurd naar alle contacten van ELIA (leden van de plenaire Users' Group, WG Balancing, WG System Operations, WG European Market Design en WG Belgian Grid). Die worden door Elia voor de openbare raadpleging gebruikt. In deze pushmail van Elia (zie uittreksel hieronder) hebben we de stakeholders naar de website van Synergrid verwezen om de template te raadplegen en te vervolledigen als er opmerkingen waren."

Medewerkers van de CREG hebben zelf kunnen vaststellen een mailing ontvangen te hebben op 18 juni 2021 van Elia als abonnee op de nieuwsbrief van Elia en een aparte mailing als observer in de Users' Group van Elia. Er is door deze mailings van Synergrid en Elia een publiciteit aan deze openbare raadpleging gegeven.

De CREG kan, ten uitzonderlijke titel, aanvaarden dat aan de vereiste van een duidelijke vermelding op de website van Elia op een evenwaardige manier is voldaan door de mailing die Elia zelf deed, bovenop de mailing door Synergrid, aangezien op die manier ook een voldoende publiciteit aan deze raadpleging werd gegeven en derhalve aan de finaliteit van deze vereiste is voldaan.

21. De openbare raadpleging door Synergrid was volgens de CREG bovendien voldoende gedocumenteerd.

Elia en de DNB's hebben volgende zaken onttrokken aan de openbare raadpleging:

- de inhoud van artikel 5.2 van het basiscontract, getiteld "Afhandeling van schadeclaims van derden" en
- een aantal bepalingen in Bijlage 13, getiteld "Het systeembeschermingsplan, de procedure bij schaarste, het herstelplan en het testplan".

Ter vervanging van artikel 5.2 werd volgende boodschap bekend gemaakt:

"De Partijen hebben onderlinge afspraken gemaakt met betrekking tot de afhandeling van mogelijke vorderingen van derden, met eerbiediging van de wetgeving. Om redenen van vertrouwelijkheid worden deze afspraken niet opgenomen in de openbare raadpleging."

Febeliec wierp op dat het voor netgebruikers van belang is om te weten hoe de netbeheerders omgaan met claims van derde partijen:

"Het is onmogelijk om input of commentaar te geven bij sectie 5.2 (behandeling van schadeclaims van derden), aangezien deze vertrouwelijk is gemaakt, hoewel het voor netgebruikers van groot belang is om te weten hoe hun schadeclaims door netbeheerders zullen worden behandeld. Bedrijf A verzoekt Synergrid daarom om de inhoud van deze sectie te delen met netgebruikers."

Synergrid antwoordt daarop het volgende in haar consultatierapport:

"De geraadpleegde versie van de samenwerkingsovereenkomst (SOK) tussen Elia en de DNB bevat onder vertrouwelijk artikel 5.2 een duidelijke boodschap, namelijk dat partijen van de SOK onderling, met inachtneming van de wet, specifieke afspraken hebben gemaakt over eventuele verzoeken tot claims door derden."

Zoals bepaald in de regionale elektriciteitswetten kunnen netgebruikers een claim indienen tegen hun netbeheerder met het oog op compensatie in geval van stroomonderbreking of andere problemen met de stroomkwaliteit. De voorwaarden van deze vorderingen zijn vastgelegd in deze akten (tenzij, in voorkomend geval, wordt verwezen naar de voorwaarden van het contract tussen de netgebruiker en de netbeheerder). Artikel 5.2 heeft enkel betrekking op de interne relatie tussen Elia en de DNB, maar doet geen afbreuk aan deze voorwaarden. Bijgevolg doet het en mag het geen afbreuk doen aan de rechten van de betrokken netgebruikers op grond van deze voorwaarden."

De CREG heeft de ingeroepen vertrouwelijkheid van het voorgestelde artikel 5.2 aanvaard, in het bijzonder omdat het bestaande afspraken met de DNBs betreft die in vertrouwelijkheid met elkaar zijn onderhandeld op een ogenblik dat de type-SOK niet-gereguleerd was. De CREG heeft tevens de als vertrouwelijk aangemerkte passages in Bijlage 13 aanvaard teneinde geen afbreuk te doen aan de goedkeuring door de minister van de vertrouwelijke versies van het systeembeschermingsplan en het herstelplan, met uitzondering van twee zinnen in punt 1.1 en punt 3.1 van Bijlage 13. Elia en Synergrid hebben een aangepaste publieke versie van Bijlage 13 bezorgd, waarin deze zinnen werden opgenomen:

- "Het document: "Systeembeschermingsplan van Elia - vertrouwelijke versie voor de DNBs" werd ter beschikking gesteld aan de distributienetbeheerders "(...), maar maken geen deel uit van de publieke versie."
- "Het document "Herstelplan van Elia - vertrouwelijke versie voor de DNB's" werd ter beschikking gesteld aan de distributienetbeheerders"(...), maar maken geen deel uit van de publieke versie."

Deze niet-gepubliceerde zinnen in punt 1.1 en punt 3.1 van Bijlage 13 maken de raadpleging volgens de CREG echter niet onvoldoende gedocumenteerd. Het betreft immers eenvoudigweg een vermelding dat door Elia een bepaalde informatie aan de DNBs is/moet worden gegeven.

Elia zal wel transparantie moeten bieden over de afspraken inzake het afhandelen van schadeclaims door derden in de eerstvolgende versie van de type-SOK, daarover voorafgaand publiek consulteren en het artikel 5.2 vanuit dit oogpunt herzien.

De CREG beschouwt immers a priori als niet-vertrouwelijk de gereguleerde contracten, met uitzondering slechts van de informatie daarin die de individuele situatie van de medecontractant betreft⁵:

“58. De CREG beschouwt daarentegen a priori als niet-vertrouwelijk:

- [...]

- de contractuele voorwaarden binnen de welke de netbeheerders of beheerders van andere monopolistische infrastructuur hun gereguleerde activiteiten of hun openbare dienstverplichtingen uitvoeren, met uitzondering van de informatie met betrekking tot de individuele situatie van de medecontractanten;

- [...]”

De type-SOK tussen Elia en de distributienetbeheerders is een gereguleerd contract sinds de inwerkingtreding van het huidige federaal technisch reglement en dus a priori niet-vertrouwelijk, met uitzondering van de informatie daarin die de individuele situatie van een DNB betreft.

Verder werd, op vraag van medewerkers van de CREG, een zin toegevoegd in Bijlage 6.6 van de type-SOK als gevolg van de resultaten van de audit uitgevoerd door IBM op vraag van de CREG binnen het kader van Energieoverdracht (“*Transfer of Energy*”) over de kwaliteit van de gegevens verstrekt door de DNBs aan Elia. De resultaten van deze audit werden voorgesteld aan de CREG eind augustus. Het betreft de toevoeging van volgende zin:

“Partijen nemen de nodige initiatieven om de datakwaliteit in de onderlinge gegevens-uitwisseling te borgen.”

De toevoeging van deze zin gebeurde na afloop van de openbare raadpleging georganiseerd door Synergrid, wat opnieuw de vraag doet rijzen of deze raadpleging voldoende gedocumenteerd was voor de marktpartijen.

De type-SOK is geen type-overeenkomst die netgebruikers moeten onderschrijven; dit standaardcontract bevat dus geen rechten of verplichtingen voor netgebruikers. Het is de type-overeenkomst met de rechten en verplichtingen tussen Elia en de DNB's. Bovendien gebeurde deze toevoeging op vraag van de CREG om rekening te houden met een recente audit uitgevoerd door IBM en is zij bedoeld om datakwaliteit te waarborgen wat in het voordeel is van netgebruikers.

De CREG is dan ook van oordeel dat de openbare raadpleging uitgevoerd door Synergrid voldoende gedocumenteerd blijft niettegenstaande de toevoeging van de voormelde zin na afloop van de openbare raadpleging en derhalve door de CREG vanuit dit oogpunt niet moet worden overgedaan.

De CREG is derhalve van mening dat de openbare raadpleging georganiseerd door Synergrid, mede in opdracht van Elia, effectief was, als gevolg waarvan zij geen nieuwe openbare raadpleging heeft uitgevoerd met toepassing van artikel 40, eerste lid, 2°, van het huishoudelijk reglement van het directiecomité van de CREG. De CREG verwijst echter naar de hoger gemaakte opmerking dat transparantie moet worden geboden over de afspraken inzake het afhandelen van schadeclaims door derden in de eerstvolgende versie van de type-SOK en artikel 5.2 vanuit dit oogpunt moet worden herzien.

22. De CREG besliste weliswaar, op grond van artikel 23, §1, van het huishoudelijk reglement van het directiecomité van de CREG, in het kader van deze beslissing, om, met toepassing van artikel 40, tweede lid, van dit huishoudelijk reglement een niet-openbare raadpleging te houden over haar ontwerpbeslissing (B)2384 betreffende het voorstel van type-SOK, meer bepaald van Synergrid en Elia, die afliep op 15 juli 2022.

⁵ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Guidelines/R1404NL.pdf>

De CREG heeft een reactie ontvangen vanwege Synergrid op 15 juli 2022, waarbij Elia per e-mail van 18 juli 2022 liet weten dat de brief van Synergrid ook als antwoord van Elia geldt.

Gezien de korte raadplegingsperiode tot 15 juli 2022 geven zij aan geen gedetailleerde artikelsgewijze opmerkingen te kunnen geven, maar toch enkele bezorgdheden van de netbeheerders te wensen overmaken.

Synergrid en Elia stellen vast dat niettegenstaande de regulatoren tijdens de informele overlegmomenten gemeenschappelijke standpunten innamen voor het geven van hun goedkeuring, er toch voor opteerden afzonderlijk te antwoorden. Zij hopen dat de regulatoren voor hun respectievelijke beslissingen in het kader van een volgende goedkeuring van de SOK gemeenschappelijke regulatorische verwachtingen kunnen vaststellen, wat het proces tussen netbeheerders alleen maar ten goede kan komen.

De bevoegde regulatoren hebben informeel overleg gepleegd over het voorstel van type-SOK en hun beslissingen zoveel als mogelijk gecoördineerd, maar zij behouden uiteraard een eigen beslissingsbevoegdheid. Niettemin noteert de CREG deze bezorgdheid van de netbeheerders en is zij zeker bereid om te streven naar een nog meer doorgedreven overleg onder regulatoren voor de toekomstige versies van de type-SOK.

De andere bezorgdheden van Synergrid en Elia hebben te maken met specifieke vragen van de CREG opgenomen in deze beslissing en worden daar behandeld.

3. BEOORDELING

3.1. GOEDKEURINGSCRITERIA

23. Met toepassing van artikel 23, §2, tweede lid, 9°, van de elektriciteitswet, ten uitvoer gelegd door artikel 4 van het federaal technisch reglement dient de netbeheerder de in dit artikel 4 opgesomde type-overeenkomsten evenals alle wijzigingen die hieraan worden aangebracht, aan de CREG ter goedkeuring voor te leggen:

“§ 1. Met toepassing van artikel 23, § 2, tweede lid, 9°, van de wet van 29 april 1999 en onverminderd Europese netwerkcodes en richtsnoeren, worden onder meer aan de goedkeuring van de commissie onderworpen, volgens de procedure van paragraaf 2, de volgende ontwerpen van typeovereenkomsten, evenals de wijzigingen die eraan worden aangebracht:

1° de aansluitingscontracten;

2° de toegangscontracten;

3° de overeenkomsten van evenwichtsverantwoordelijken;

4° de overeenkomst(en) voor het aanbieden van balanceringsdiensten bedoeld in boek 6 van deel 5;

5° de overeenkomst(en) voor het aanbieden van ondersteunende diensten andere dan de balanceringsdiensten bedoeld in boek 1 van deel 6;

6° de programma-agentovereenkomst;

7° de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanningovereenkomst;

8° de overeenkomst voor de informatie-uitwisseling met elektriciteitsleveranciers en de aanbieders van ondersteunende diensten;

9° de overlegovereenkomst met de beheerders van publiek transmissienet;

10° het akkoord onder artikel 40, lid 7 van de Europese richtsnoeren SOGL.

§ 2. De transmissienetbeheerder geeft zo vlug mogelijk kennis aan de commissie van de ontwerpen van overeenkomsten bedoeld in paragraaf 1 en de hieraan aangebrachte wijzigingen. De commissie neemt haar beslissing tot goedkeuring, tot verzoek om herziening van bepaalde clausules of tot weigering van de goedkeuring, binnen een redelijke termijn.

§ 3. De formulieren voorzien door dit besluit worden onverwijld verstuurd door de transmissienetbeheerder aan de commissie. De commissie geeft kennis van zijn opmerkingen aan de transmissienetbeheerder en verstuurt deze naar de Algemene Directie Energie. Dezelfde procedure geldt voor de aan deze formulieren aangebrachte wijzigingen.

§ 4. De ontwerpen van de overeenkomsten bedoeld in paragraaf 1, net als hun eventuele wijzigingen verduidelijken hun ingangsdatum die wordt goedgekeurd door de commissie, rekening houdend met hun draagwijdte en vereisten gelinkt aan de betrouwbaarheid, de veiligheid en de efficiëntie van het transmissienet.”

Het zijn, met uitzondering van de type-samenwerkingsovereenkomst tussen Elia en de distributienetbeheerders, contracten waarvan alle bepalingen eenzijdig zijn vastgesteld door Elia en waarover de netgebruikers niet kunnen onderhandelen. De bepalingen van de type-samenwerkingsovereenkomst tussen Elia en de distributienetbeheerders zijn door Elia vastgesteld na overleg met de distributienetbeheerders; van zodra deze type-overeenkomst werd goedgekeurd door de bevoegde regulatoren kan er echter evenmin worden over onderhandeld. Juridisch gezien dienen deze overeenkomsten derhalve als toetredingsovereenkomsten te worden gekwalificeerd.

24. Artikel 4 van het federaal technisch reglement⁶ bepaalt niet aan welke criteria de CREG de type-overeenkomsten met het oog op het nemen van haar beslissingen moet toetsen.

Het komt derhalve aan de CREG toe een concrete invulling te geven aan deze beoordelingsbevoegdheid. Uit het geheel van Europese en nationale wettelijke bepalingen die de energiemarkt beheersen⁷ blijkt dat de verschillende actoren (de lidstaten, de regulatoren, de netbeheerder, ...) allen moeten ageren om volgend fundamenteel doel te bereiken: bijdragen aan de totstandkoming van een geïntegreerde interne elektriciteitsmarkt, die terzelfdertijd concurrentieel, flexibel, efficiënt, betrouwbaar en zeker is, duurzaam vanuit milieuoogpunt en die rekening houdt met de belangen van de consument.

Het nastreven van dit fundamenteel doel vertaalt zich in de verplichting (onder meer) voor lidstaten, regulatoren en netbeheerders om bij hun handelingen rekening te houden met:

- de zekerheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het net,
- de opheffing van alle belemmeringen van de markt en obstakels voor toegang tot het net voor nieuwkomers,
- de kwaliteit van de openbare dienst,
- de bescherming van de consument,
- de energie-efficiëntie en de milieuaspecten.

Daarbij moeten de markactoren onder meer:

- de principes van proportionaliteit en niet-discriminatie toepassen,
- de transparantie verzekeren,
- waken over de naleving van de technische, juridische beperkingen alsook deze inzake betrouwbaarheid van het net.

25. De CREG kan en moet derhalve nog steeds, zoals het geval was met toepassing van artikel 6 van het opgeheven federaal technisch reglement (zie voetnoot 4), nagaan of de ontwerpen van type-overeenkomsten:

- a) de toegang tot het net niet belemmeren ;
- b) de veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het net niet in gevaar brengen ;
- c) conform het algemeen belang zijn.

⁶ In tegenstelling tot artikel 6, § 1, van het opgeheven technisch reglement van 19 december 2002 (het koninklijk besluit van 19 december 2002 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe). Dit artikel bepaalde dat de CREG in haar onderzoek met het oog op het nemen van haar beslissing met betrekking tot de toegangscontracten van de netbeheerder, dient na te gaan of de algemene voorwaarden van deze contracten :

- (a) de toegang tot het net niet belemmeren ;
- (b) de veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het net niet in gevaar brengen ;
- (c) conform het algemeen belang zijn.

⁷ Artikelen 40, lid 3, 42, 58 en 59 van Richtlijn 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU, artikel 3 van Verordening 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit, de Europese netcodes en richtsnoeren bedoeld in artikel 2, §1, 2°, van het technisch reglement, artikelen 8 en 23 van de elektriciteitswet.

Hierbij dient rekening te worden gehouden met de ongelijkwaardige positie van de contractspartijen, behalve dan bij de samenwerkingsovereenkomst tussen transmissienetbeheerder en distributienetbeheerders die in overleg tot stand komt en die de CREG beschouwt als gelijkwaardige contractspartners. Elia heeft, als exclusief beheerder van het transmissienet, een wettelijke monopoliepositie. Het transmissienet is voor de netgebruikers, met inbegrip van de distributienetbeheerders, een essentiële infrastructuur waarvoor geen alternatief bestaat ; voor de uitoefening van hun activiteiten zijn zij genooddaakt met Elia overeenkomsten te sluiten om toegang tot en het gebruik van het transmissienet te hebben.

Geen belemmering van de toegang tot het transmissienet

26. Krachtens artikel 15 van de elektriciteitswet hebben de in aanmerking komende afnemers, producenten en tussenpersonen een recht van toegang tot het transmissienet.

De vrije toegang tot het transmissienet is essentieel voor de vrijmaking van de elektriciteitsmarkt. Het recht van toegang tot het transmissienet is dan ook een basisprincipe dat ruim dient te worden geïnterpreteerd. Elke uitzondering op of beperking van dit recht moet derhalve uitdrukkelijk voorzien zijn en beperkend geïnterpreteerd worden (cf. de uitzondering vervat in artikel 15, § 1, tweede lid, van de elektriciteitswet).

De CREG meent dan ook dat het niet kan toegelaten worden dat de netbeheerder op enige wijze het recht van toegang tot het transmissienet van in aanmerking komende afnemers, producenten en tussenpersonen zou bemoeilijken, beperken of belemmeren door het opleggen van onbillijke contractvoorwaarden.

Veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het transmissienet

27. Eén van de taken van de netbeheerder bestaat erin te zorgen voor een zeker, betrouwbaar en efficiënt elektriciteitsnet en er in dit verband op toezien dat de nodige ondersteunende diensten beschikbaar zijn en geïmplementeerd worden, voor zover die beschikbaarheid onafhankelijk is van ieder ander transmissienet waaraan zijn systeem gekoppeld is. De ondersteunende diensten omvatten met name de diensten die worden verleend als reactie op de vraag met inbegrip van de activering van de vraagflexibiliteit en hulpdiensten in geval van uitvallen van productie-eenheden, hierbij inbegrepen eenheden gebaseerd op hernieuwbare energieën en kwalitatieve warmtekrachtkoppeling (artikel 8, §1, tweede lid, 2°, van de elektriciteitswet). Bij het onderzoek van de type-overeenkomsten wordt dan ook geverifieerd of hieraan voldaan is.

Bijzondere aandacht moet worden verleend aan de aspecten van energie-efficiëntie, de integratie van hernieuwbare energiebronnen en de milieuoverwegingen aangezien deze aangelegenheden een aanzienlijk belang hebben verworven in de Europese en nationale wetgeving de laatste jaren.

Conformiteit met het algemeen belang

28. De vennootschap die het transmissienet beheert, dient dit beheer waar te nemen in het algemeen belang, ten voordele van alle afnemers en alle leveranciers van stroom⁸.

⁸ Zie ondermeer *Parl. St.* Senaat 1998-99, nr.1308/4, blz. 22.

29. Het algemeen belang is een ruim begrip. Voor de toepassing van artikel 4 van het federaal technisch reglement interpreteert de CREG dit begrip als verwijzend naar ten minste alle rechtsregels die van openbare orde zijn, waaronder in ieder geval de sectorspecifieke wetgeving, het mededingingsrecht, de algemene verbintenissenrechtelijke regels en de taalwetgeving. Hierbij dient te worden opgemerkt dat sommige van deze rechtsregels in de praktijk dezelfde eisen stellen aan de contracten, zoals bijvoorbeeld de vereiste van redelijke, billijke, evenwichtige en proportionele contractsbepalingen.

De sectorspecifieke wetgeving

30. De sectorspecifieke wetgeving die de CREG begrijpt onder het begrip “algemeen belang” omvat alle regels van openbare orde. Het betreft bijgevolg het recht van toegang tot het transmissienet en de regulering van de transmissienettarieven.

Onverminderd het openbare orde karakter van de regulering van de tarieven met betrekking tot het transmissienet, de gedragscode⁹ en het federaal technisch reglement, dient er ook op gewezen te worden dat het tot de algemene taak van de CREG behoort om toezicht en controle uit te oefenen op de toepassing van de wetten en reglementen die de sectorspecifieke regelgeving inzake elektriciteit betreffen, met inbegrip van het toezicht op de Europese verordeningen die de netwerkcodes en richtsnoeren in de elektriciteitssector vaststellen (artikel 23, §2, tweede lid, 8°, van de elektriciteitswet). Deze controletaak kent als sanctie die de CREG eventueel kan opleggen, het opleggen van administratieve geldboetes nadat de CREG een overtreding van de sectorspecifieke rechtsregels heeft vastgesteld (artikel 31 van de elektriciteitswet). Dankzij artikel 23, §2, tweede lid, 9°, van de elektriciteitswet en artikel 4 van het federaal technisch reglement hoeft de CREG niet onmiddellijk artikel 31 van de elektriciteitswet in werking te stellen, maar kan zij, indien dit nodig blijkt, eerst de onwettige voorwaarden van de type-overeenkomsten weren en de netbeheerder uitnodigen de nodige aanpassingen te doen.

Het mededingingsrecht

31. In het kader van de liberalisering van de elektriciteitsmarkt houdt het nastreven van het algemeen belang onder meer het creëren van een effectieve vrije mededinging en het waken over het goed functioneren van de markt in (dit in het uiteindelijke belang van de consument en van een gelijk speelveld voor de concurrenten op de markt). Daarbij dient erover gewaakt te worden dat een onderneming die een dominante positie bekleedt, geen inbreuk maakt op het algemeen belang door het opleggen van onbillijke voorwaarden aan zijn medecontractanten die de normale werking van de mededinging verhinderen of beperken.

Het creëren van en waken over een effectieve vrije mededinging in het algemeen belang strekt verder dan enkel het verzekeren van de vrije toegang tot het net. De vrije toegang tot het net is weliswaar een essentiële maar op zich geen voldoende voorwaarde voor het verzekeren van een daadwerkelijke mededinging op de elektriciteitsmarkt. Er dient dan ook over gewaakt te worden dat geen enkele van de voorwaarden die door de netbeheerder aan zijn medecontractanten opgelegd wordt, de normale werking van de mededinging zou verhinderen of beperken.

Voorts moet erop gewezen worden dat het tot stand brengen van een dergelijke effectieve mededinging niet beperkt is tot de markt voor de levering van elektriciteit aan klanten maar alle markten van elektriciteitssector betreft waarop geen wettelijk monopolie is toegekend (zoals bijvoorbeeld ook de markt voor de handel van elektriciteit en de markt voor productie van

⁹ Nog in ontwikkeling op datum van deze beslissing

elektriciteit). Er kan dan ook evenmin toegelaten worden dat de netbeheerder in een contract dat activiteiten op een welbepaalde markt betreft, onbillijke voorwaarden zou opleggen die de normale werking van de mededinging op een verbonden of naburige markt zou verhinderen of beperken.

32. Artikel IV.2 van het Wetboek van economisch recht, evenals artikel 102 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), verbieden ondernemingen immers om misbruik te maken van een machtspositie op de betrokken Belgische markt/interne markt of op een wezenlijk deel ervan. Elia heeft een wettelijk monopolie wat betreft het beheer van het transmissienet in België. Het Hof van Justitie van de Europese Unie is van oordeel dat een onderneming die een wettelijk monopolie heeft, kan worden beschouwd als zijnde een onderneming met een machtspositie¹⁰.

Er is sprake van een machtspositie wanneer de positie een onderneming in staat stelt om de instandhouding van een daadwerkelijke mededinging te verhinderen doordat zij het haar mogelijk maakt zich, jegens haar concurrenten, afnemers of leveranciers, in belangrijke mate onafhankelijk te gedragen. Het misbruik van machtspositie kan verschillende courante vormen aannemen zoals het opleggen van onbillijke contractuele voorwaarden, de discriminatie tussen handelspartners door het toepassen van ongelijke voorwaarden voor gelijkwaardige prestaties.

Het opnemen van clausules in de type-overeenkomst die onbillijk zijn, namelijk clausules die de medecontractant van Elia niet zou hebben aanvaard onder normale mededingingsvoorwaarden, zijn ongeoorloofd en kunnen niet worden aanvaard. Dergelijke clausules dienen beschouwd te worden als zijnde misbruik van de machtspositie in hoofde van Elia.

De algemene verbintenissenrechtelijke regels

Wetboek van economisch recht

33. Door een wet van 4 april 2019 worden in het Wetboek van economisch recht (WER) drie sets van nieuwe regels ingevoerd voor relaties tussen ondernemingen (b2b). De eerste set heeft betrekking op de transparantie en de interpretatie van clausules in b2b-contracten alsook de (on)rechtmatigheid van contractuele clausules in b2b-relaties. De tweede set verbiedt een nieuwe restrictieve mededingingspraktijk, namelijk misbruik van een positie van economische afhankelijkheid. Tot slot, de derde set van regels onderscheidt een aantal categorieën van oneerlijke marktpraktijken tussen ondernemingen.

34. Worden als belangrijk in dit kader beschouwd:

Art. VI.91/2. Indien alle of bepaalde bedingen van de overeenkomst schriftelijk zijn, moeten ze duidelijk en begrijpelijk zijn opgesteld.

Een overeenkomst kan onder meer worden geïnterpreteerd aan de hand van de marktpraktijken die er rechtstreeks verband mee houden.

Art. VI.91/3. § 1. Voor de toepassing van deze titel is elk beding van een overeenkomst gesloten tussen ondernemingen dat, alleen of in samenhang met één of meer andere bedingen, een kennelijk onevenwicht schept tussen de rechten en plichten van de partijen, onrechtmatig.

§ 2. Voor de beoordeling van het onrechtmatige karakter van een beding van een overeenkomst worden alle omstandigheden rond de sluiting van de overeenkomst, de algemene economie van de overeenkomst, alle geldende handelsgebruiken, alsmede alle

¹⁰ HvJEG., 23 april 1991, Zaak nr. C-41/90, Klaus Höfner en Fritz Eser c/ Macrotron GmbH, Rec., 1991, p. I-01979.

andere bedingen van de overeenkomst of van een andere overeenkomst waarvan deze afhankelijk is, op het moment waarop de overeenkomst is gesloten in aanmerking genomen, rekening houdend met de aard van de producten waarop de overeenkomst betrekking heeft. Voor de beoordeling van het onrechtmatige karakter wordt tevens rekening gehouden met het in artikel VI.91/2, eerste lid, bepaalde vereiste van duidelijkheid en begrijpelijkheid van het beding.

De beoordeling van het onrechtmatige karakter van bedingen heeft geen betrekking op de bepaling van het eigenlijke voorwerp van de overeenkomst, noch op de gelijkwaardigheid van enerzijds de prijs of vergoeding en anderzijds de als tegenprestatie te leveren producten, voor zover die bedingen duidelijk en begrijpelijk zijn geformuleerd.

Art. VI.91/4. Zijn onrechtmatig, de bedingen die ertoe strekken :

- 1° te voorzien in een onherroepelijke verbintenis van de andere partij terwijl de uitvoering van de prestaties van de onderneming onderworpen is aan een voorwaarde waarvan de verwezenlijking uitsluitend afhankelijk is van haar wil;
- 2° de onderneming het eenzijdige recht te geven om een of ander beding van de overeenkomst te interpreteren;
- 3° in geval van betwisting, de andere partij te doen afzien van elk middel van verhaal tegen de onderneming;
- 4° op onweerlegbare wijze de kennisname of de aanvaarding van de andere partij vast te stellen met bedingen waarvan deze niet daadwerkelijk kennis heeft kunnen nemen vóór het sluiten van de overeenkomst.

Art. VI.91/5. Worden behoudens bewijs van het tegendeel vermoed onrechtmatig te zijn de bedingen die ertoe strekken :

- 1° de onderneming het recht te verlenen om zonder geldige reden de prijs, de kenmerken of de voorwaarden van de overeenkomst eenzijdig te wijzigen;
- 2° een overeenkomst van bepaalde duur stilzwijgend te verlengen of te vernieuwen, zonder opgave van een redelijke opzegtermijn;
- 3° zonder tegenprestatie het economische risico op een partij leggen indien die normaliter op de andere onderneming of op een andere partij bij de overeenkomst rust;
- 4° op ongepaste wijze de wettelijke rechten van een partij uit te sluiten of te beperken in geval van volledige of gedeelde wanprestatie of gebrekkige uitvoering door de andere onderneming van een van haar contractuele verplichtingen;
- 5° onverminderd artikel 1184 van het Burgerlijk Wetboek, de partijen te verbinden zonder opgave van een redelijke opzegtermijn;
- 6° de onderneming te ontslaan van haar aansprakelijkheid voor haar opzet, haar zware fout of voor die van haar aangestelden of, behoudens overmacht, voor het niet-uitvoeren van de essentiële verbintenissen die het voorwerp van de overeenkomst uitmaken;
- 7° de bewijsmiddelen waarop de andere partij een beroep kan doen te beperken;
- 8° in geval van niet-uitvoering of vertraging in de uitvoering van de verbintenissen van de andere partij, schadevergoedingsbedragen vast te stellen die kennelijk niet evenredig zijn aan het nadeel dat door de onderneming kan worden geleden.

Art. VI.91/6. Elk onrechtmatig beding is verboden en nietig. De overeenkomst blijft bindend voor de partijen indien ze zonder de onrechtmatige bedingen kan blijven voortbestaan.

De wetgever heeft er dus voor gekozen om contracten gesloten tussen ondernemingen aan een reeks van nieuwe open normen te onderwerpen, die de ondernemings- en contractvrijheid beperken. Voortaan zijn contractuele clausules niet alleen in consumentencontracten maar ook in

ondernemingscontracten onrechtmatig en nietig indien ze een kennelijk onevenwicht tussen de rechten en plichten van partijen scheppen.

De gekwalificeerde benadeling

35. De cumulatieve voorwaarden van de gekwalificeerde benadeling, theorie ontwikkeld door rechtspraak en rechtsleer, zijn :

- er bestaat een groot (kennelijk) onevenwicht tussen de wederzijdse prestaties ;
- de ene partij maakt misbruik van de concrete omstandigheden waarin de medecontractant zich ten aanzien van haar bevond, om zich bij de contractssluiting een disproportioneel voordeel toe te eigenen. Dit kan ondermeer het geval zijn wanneer er sprake is van economische superioriteit van de misbruikplegende partij, bijvoorbeeld als gevolg van een monopoliepositie ;
- het contract dan wel één of meerdere clausules zouden ofwel niet, ofwel tegen voor de zwakkere partij minder ongunstige voorwaarden zijn gesloten, indien er niet van misbruik sprake zou zijn geweest.

Aangezien de netbeheerder van een wettelijk toegekende monopoliepositie geniet, dringt een toetsing aan het principe van de gekwalificeerde benadeling zich bijgevolg op.

Bepaald/bepaalbaar voorwerp

36. Overeenkomstig de artikelen 1108 en 1129 van het Burgerlijk Wetboek is één van de voorwaarden voor de geldigheid van een overeenkomst dat ze een bepaald of minstens bepaalbaar voorwerp heeft. Door aan overeenkomsten of beter aan de contractuele verbintenissen de vereiste van een bepaalbaar voorwerp te stellen, heeft de wetgever geoordeeld aan overeenkomsten alleen binnen welbepaalde grenzen rechtsgevolgen te willen verlenen. De wilsovereenstemming volstaat niet omdat er ook nog een zekere maatschappelijke controle op de inhoud van de overeenkomst moet worden uitgeoefend.

Het principe van de bindende partijbeslissing vereist ten minste dat de overeenkomst op zijn minst de nodige objectieve gegevens moet bevatten om het voorwerp te kunnen bepalen, zonder dat nog een nieuwe wilsuiting van één van hen vereist is. De inhoud van de rechten en verplichtingen uit een overeenkomst mag niet aan een geheel arbitraire beslissing van één van de contractspartijen worden overgelaten.

De geoorloofdheid van het voorwerp en de oorzaak

37. Onder de miskennis van de algemeen verbintenissenrechtelijke regel van de geoorloofdheid van het voorwerp en de oorzaak van een overeenkomst verstaat de CREG ook de miskennis van een rechtsregel van openbare orde. Bijgevolg telkens de CREG van oordeel is dat het algemeen belang geschonden werd door een van de bepalingen van de type-overeenkomst, wordt het principe van de geoorloofdheid van het voorwerp en de oorzaak van contracten geschonden.

Wet op het taalgebruik

38. De wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken zijn van toepassing op de type-overeenkomsten gehanteerd door Elia.

3.2. ALGEMENE OPMERKINGEN

3.2.1. De CREG analyseert het voorstel van type-SOK in het licht van de relevante Europese en federale energiewetgeving, niet van de regionale energiewetgeving

39. De type-samenwerkingsovereenkomst is een standaardcontract, dat moet worden opgesteld in overeenstemming met het wettelijk kader op Europees, federaal en regionaal niveau.

Met dit contract voeren de partijen bij deze overeenkomst hun wettelijke verplichtingen uit; het contract kan niet afwijken van deze wettelijke verplichtingen en moet daarmee in overeenstemming zijn.

De CREG analyseert het voorstel van type-SOK in het licht van de relevante Europese en federale energiewetgeving, niet van de relevante regionale energiewetgeving waarvoor de regionale regulatoren/instanties bevoegd zijn.

In dit kader past het op te merken dat Elia de samenwerkingsovereenkomst met de distributienetbeheerders niet alleen afsluit in haar hoedanigheid van beheerder van het federaal transmissienet, maar ook in haar hoedanigheid van beheerder van het lokale transmissienet in Wallonië, het gewestelijk transmissienet in Brussel en het plaatselijk vervoernet distributienet in Vlaanderen. De aansluiting van publieke distributienetten of van lokale transmissienetten op het transmissienet doet zich voor op de secundaire van de transformator die deel uitmaakt van het transmissienet die de elektriciteitsspanning omzet naar de spanning van de publieke distributienetten of lokale transmissienetten (artikel 2, §1, 41°, van het federaal technisch reglement).

De type-samenwerkingsovereenkomst regelt alle aspecten inzake samenwerking tussen Elia en de publieke distributienetbeheerders met het oog op het vervullen van hun wettelijke verplichtingen, wat Elia betreft zowel als beheerder van het “federale” transmissienet, als beheerder van de “regionale” transmissienetten.

3.2.2. De type-SOK moet de volledige overeenkomst inhouden wat betreft de samenwerking tussen Elia en de DNBs

40. De type-samenwerkingsovereenkomst dient het geheel van de aspecten inzake de samenwerking tussen Elia en de DNBs te bevatten. Artikel 316 van het federaal technisch reglement bevat een niet-exhaustieve opsomming van de elementen die de type-samenwerkingsovereenkomst moet bevatten. De type-SOK dient niet alleen de afspraken te bevatten betreffende de uitvoering van de wettelijke verplichtingen die Elia en de DNBs ten aanzien van elkaar hebben, maar ook de afspraken die nodig zijn om hun wettelijke en contractuele verplichtingen ten aanzien van evenwichtsverantwoordelijken, de toegangshouders en elke andere betrokken marktpeler uit te voeren (artikel 316, 1° en 2°, van het federaal technisch reglement).

41. In dit opzicht stelt de CREG vast dat een aantal aspecten niet expliciet geregeld worden in het voorstel van type-SOK. Het betreft bijvoorbeeld het gebruik van algemene verwijzingen naar gegevensuitwisseling, procedures of akkoorden, zonder de inhoud daarvan te preciseren, laat staan op te nemen in de type-SOK.

Idealiter bevat de type-overeenkomst alle aspecten van de samenwerking. Niettemin is de CREG er zich van bewust dat bepaalde elementen een evolutief en/of flexibel¹¹ karakter (moeten) hebben en dat het niet wenselijk is om een formele goedkeuringsprocedure te doorlopen voor elk en elke aanpassing van deze elementen.

De CREG kan aanvaarden dat de type-SOK verwijzingen bevat naar documenten die deze procedures of afspraken bevatten, maar vraagt dat deze documenten worden opgelijst in een bijlage bij de type-SOK, met voor elk document de titel, de datum en informatie betreffende versiebeheer, een motivering van het mogelijks vertrouwelijke karakter en een motivering van het evolutief en/of flexibel karakter. Op vraag van de CREG (of een regionale regulator) dient een kopie van de betrokken documenten te worden bezorgd. De bedoeling is om geen voorafgaande goedkeuring te vereisen van bijlagen die een evolutief en/of flexibel karakter hebben/moeten hebben, zolang deze dit evolutief en/of flexibel karakter hebben/moeten hebben teneinde, onder meer, de samenwerking tussen partijen niet af te remmen.

3.2.3. Bilaterale bijkomende overeenkomsten of afwijkingen van de type-SOK kunnen slechts in bepaalde specifieke gevallen

42. Op meerdere plaatsen van de type-samenwerkingsovereenkomst wordt de mogelijkheid voorzien voor partijen om bilateraal bijkomende zaken af te spreken of af te wijken van de type-overeenkomst (bv. door het gebruik van de woorden « tenzij anders overeengekomen »).

In het federaal technisch reglement is sprake van één enkele type-samenwerkingsovereenkomst die Elia sluit met de DNBs. De type-samenwerkingsovereenkomst tussen Elia en de DNBs dient te bestaan uit de bepalingen die op gelijke wijze van toepassing moeten zijn voor alle DNBs en, enkel waar een gedifferentieerde regeling noodzakelijk is om rekening te houden met de toepassing van regionale wetgeving, minstens voor alle DNBs van eenzelfde gewest. In die optiek is niet aanvaardbaar dat bilateraal wordt afgeweken daarvan.

Niettemin is de CREG zich ervan bewust dat bepaalde aspecten een specifiek akkoord kunnen rechtvaardigen. Dit kan volgens de CREG echter enkel in de volgende gevallen:

- a) een tijdelijke afwijking om rekening te houden met een historische situatie in afwachting van zijn regularisatie,
- b) omwille van technische of andere redenen die een verschil in behandeling tussen DNBs rechtvaardigen,
- c) omwille van het bijkomstig karakter.

43. De CREG heeft afwijkingsmogelijkheden of mogelijkheden tot het sluiten van bijkomende overeenkomsten tussen Elia en een DNB teruggevonden in een aantal bepalingen, waaronder vermeldenswaard zijn: de artikelen 4.1.7, 4.4, lid 2, 4.4, lid 3, van de hoofdtekst van de type-SOK, punt 3.1.2, lid 9, van Bijlage 6, punt 5.1 van Bijlage 8, punt 2.1 van Bijlage 7, punt 4.3, lid 1, van Bijlage 9, punten 3.1, 3.2, 7.4.4, in fine, en 8.1.8 van Bijlage 11 en is van mening dat zij gerechtvaardigd zijn in het licht van voormelde criteria, met uitzondering van deze in punt 7.2, paragraaf 2.1, van Bijlage 7. De CREG gaat hierop verder in de volgende paragrafen.

¹¹ Met “elementen met een evolutief en/of flexibel karakter” worden modaliteiten, voorwaarden of praktische afspraken bedoeld die zich nog tijdelijk in een proces van definitieve vastlegging bevinden op het moment van de indiening van de type-SOK ter goedkeuring, en dit ten gevolge van te grote onzekerheid met betrekking tot de toekomstige samenwerkingsnoden

44. Artikel 4.1.7, eerste lid, van de hoofdtekst voorziet het volgende:

“Op vraag van één van de Partijen zullen de Partijen voor uitzonderlijke of tijdelijke situaties, veroorzaakt door overmacht, door onvoorziene systeem- of IT-technische problemen of door tijdelijke geplande, onvermijdbare onbeschikbaarheden van (IT-)systemen in het kader van een transitie die het onmogelijk maken om de modaliteiten en termijnen beschreven in Bijlage 6 na te leven, de andere Partij tijdig en gemotiveerd informeren over de afwijkingen van deze modaliteiten en termijnen. De afwijkende termijnen en modaliteiten zijn conform met de eventuele algemene afspraken tussen de netbeheerders en de marktpartijen en motiveren minstens voor welke gegevens en voor hoe lang de afwijking geldt en welke de afwijkende modaliteiten en/of termijnen zijn. Partijen zullen eveneens de marktpartijen en de betrokken regulator(en) op gemotiveerde wijze op de hoogte brengen van de omstandigheden en de redenen van het afwijken van deze termijnen en modaliteiten en van de impact ervan op de marktpartijen.”

De woorden “uitzonderlijke en tijdelijke situaties” en “modaliteiten” zijn vatbaar voor ruime interpretatie. Door de precisering dat deze moeten zijn veroorzaakt door overmacht, door onvoorziene systeem- of IT-technische problemen of door tijdelijke geplande, onvermijdbare onbeschikbaarheden van (IT-)systemen in het kader van een transitie die het onmogelijk maken om de modaliteiten en termijnen beschreven in Bijlage 6 na te leven, is deze bilaterale uitzonderingsmogelijkheid voor de CREG evenwel aanvaardbaar. De CREG neemt, op basis van de beschrijving, aan dat de geplande onbeschikbaarheden zo kort mogelijk duren en plaatsvinden op een tijdstip met een zo laag mogelijke impact voor netbeheerders en marktdeelnemers. Synergrid heeft via e-mail in dezelfde zin geantwoord, namelijk dat de bijkomende overeenkomst binnen het kader van artikel 4.1.7 van de hoofdtekst aan netbeheerders toelaat om te zoeken naar flexibele en snelle ‘work arounds’ (oplossingen) met als doel vertragingen zoveel mogelijk te beperken. De CREG acht het inderdaad belangrijk geïnformeerd te worden over dergelijke afwijkende overeenkomsten met inbegrip van een motivering over het waarom, hoe en de eventuele impact op marktpartijen van dergelijke afwijkende overeenkomsten, zoals bepaald in artikel 4.1.7.

45. De mogelijkheid tot het sluiten van andersluidende of bijkomende overeenkomsten in artikel 4.4, lid 3, van de hoofdtekst heeft betrekking op de naleving van de bescherming van persoonsgegevens. De naleving van de wetgeving inzake bescherming van persoonsgegevens is een belangrijke verantwoordelijkheid van de Partijen.

Indien specifieke verwerkingen bijkomende of andersluidende regelingen vergen, indien dit nodig is om met deze wetgeving inzake bescherming van persoonsgegevens in overeenstemming te zijn of daaraan op de meest passende wijze tegemoet te komen, kan de CREG zich vinden in de hier aan de Partijen geboden flexibiliteit.

46. Punt 3.1.2, lid 9, van Bijlage 6 bepaalt het volgende: “Op uitdrukkelijke en gemotiveerde vraag van één van de Partijen, en met name voor de Transformatiestations en Koppelpunten die een specifiek foutenrisico inhouden (bijv. omwille van de configuratie van de stations), kunnen de Partijen overeenkomen dat de DNB één of meerdere Koppelpunten absoluut moet voorzien van meetapparatuur, opdat elke distributienetbeheerder zijn eigen 4.2-gegevens op een autonome manier kan berekenen of controleren.”

Er wordt een grote vrijheid gegeven aan de Partijen, maar dit blijkt ingegeven te zijn omwille van technische redenen, met name voor de Transformatiestations en Koppelpunten die een specifiek foutenrisico inhouden (bijv. omwille van de configuratie van de stations). Deze vrijheid is aanvaardbaar aangezien het beschreven samenwerkingsproces eenduidig resulteert in een verbetering van de kwaliteit van de gegevens die nodig zijn om marktpartijen te factureren. Na overleg met de regionale regulatoren blijkt een dergelijke bepaling aanvaardbaar.

47. Punt 7.2, paragraaf 2.1, van Bijlage 7 bepaalt:

“Wat kwartiergegevens uit tellingen betreft of gegevens daarvan afgeleid, streven de Partijen naar een maandelijks automatische uitwisseling van gevalideerde gegevens. Het formaat voor deze gegevensuitwisseling zal in onderling akkoord worden vastgelegd en zal zoveel mogelijk gebaseerd zijn op de standaard in de MIG.”

Wat de referentie naar het onderling akkoord voor het formaat van de kwartiergegevens en afgeleide gegevens betreft, is de CREG van mening dat een geharmoniseerd formaat van gegevensuitwisseling tussen de TNB en de verschillende DNB's vereist is en er bijgevolg geen nood is aan verschillende bilaterale akkoorden. De CREG vraagt dat het formaat voor deze gegevensuitwisseling, desgevallend gebaseerd op de standaard in de MIG, in de type-samenwerkingsovereenkomst wordt opgenomen.

48. Punt 5.1 van Bijlage 8 bepaalt:

“De niet-feeder MS-cellen

De kosten die verbonden zijn met de terbeschikkingstelling en het beheer door Elia van de niet-feeder MS-cellen zijn het voorwerp van term II van het aansluitingstarief dat werd gepubliceerd op de website www.elia.be.

De perimeter voor de groep van de niet-feeder MS-cellen, stemt overeen met, en beperkt zich tot de volgende cellen:

- De railskoppeling, **tenzij anders overeengekomen tussen de Partijen** (railskoppeling is te begrijpen als de mogelijkheid om een rechtstreekse verbinding tussen twee vermogenstransformatoren te maken via een vermogenschakelaar (+scheiden) die automatisch en/of vanop afstand bediend wordt);
- De eventuele niet-feeder reservecellen;
- De TP voor de automatische spanningsregeling;
- De eventuele langsscheiden in MS-Onderstations met een enkel railstel, historisch gezien, eigendom van Elia.” (eigen nadruk)

Uit het overleg met de netbeheerders is gebleken dat het hier gaat om historische situaties, ook gelinkt met de eigendomsgrenzen (Bijlage 8).

Deze bilaterale afwijkingmogelijkheid is volgens de CREG dan ook aanvaardbaar. Niettemin is de CREG van mening dat historisch bepaalde eigendomsgrenzen herzien moeten kunnen worden met als doel een zo efficiënt mogelijk beheer van de eigendommen, met duidelijke afbakening van verantwoordelijkheden en plichten. De CREG verzoekt de netbeheerders om de historische eigendomsgrenzen te evalueren, en, in voorkomend geval, een stappenplan uit te werken om de historische eigendomsgrenzen binnen een redelijke maar ambitieuze termijn aan te passen.

49. Punt 4.3, lid 1, van Bijlage 9 bepaalt het volgende: “Tenzij uitdrukkelijk anders overeengekomen worden alle aanpassingen, verbouwingen en om het even welke andere werken aan het gebruikte gebouw, die aanvaard zijn door de eigenaar volgens de procedure zoals beschreven in punt 4.4, uitgevoerd en bekostigd door deze laatste.” (eigen nadruk)

Elia heeft toegelicht dat de eigenaar normaal gezien de nodige kosten draagt, tenzij de aanpassingen buitensporig omvangrijk zouden zijn en er in dat geval bilateraal andere afspraken kunnen worden gemaakt.

Deze bilaterale afwijkingen zijn toelaatbaar voor de CREG voor zover deze aan de betrokken regulatoren en voorafgaand aan de werkzaamheden, gemeld en gemotiveerd worden.

50. Punt 3.1 van Bijlage 11 bepaalt het volgende inzake de algemene regels m.b.t. het onderhoud van de installaties:

“Volgens de algemene regel is de eigenaar van een installatie ook verantwoordelijk voor het onderhoud en de uitbating ervan. In het kader van die uitbating schakelt elke Partij de cellen waarvan ze eigenaar is, tot en met de railscheiders.

Elke Partij staat in voor de kosten van het onderhoud en de uitbating van de installaties waarvan ze eigenaar is, zelfs als een onderhoud of een schakeling op vraag van de andere Partij gebeurt.

Er kan alleen van deze principes afgeweken worden na een akkoord tussen de Partijen. De specifieke overeenkomst en de bijbehorende praktische regelingen worden dan expliciet vermeld in de exploitatiefiche Elia-DNB, zoals besproken in punt 6.2 van deze Bijlage.

Daarnaast nemen de Partijen alle noodzakelijke maatregelen om deze vaak historisch gegroeide situaties binnen een termijn van vijf jaar te regulariseren, tenzij expliciet anders overeengekomen. In afwachting van die regularisatie zal de Partij die op de datum van de overeenkomst instaat voor het onderhoud/de uitbating daar ook verder voor blijven instaan.

In dergelijke gevallen kunnen de onderhouds- of uitbatingskosten voor de installaties die tot de verantwoordelijkheid van een bepaalde Partij behoren, maar waarvan het onderhoud en/of de uitbating door de andere Partij uitgevoerd wordt, gefactureerd worden aan de andere Partij door de Partij die het onderhoud en/of de uitbating uitvoert. De takenlijst en de facturatieregeling worden dan opgenomen in een afzonderlijke overeenkomst tussen Elia en de DNB.

Als een Partij vaststelt dat er in een bepaalde situatie een interventie van de andere Partij nodig is, dan brengt deze Partij de andere Partij daar op passende wijze van op de hoogte.

Elke Partij verbindt zich ertoe voor alle installaties in haar eigendom een degelijk onderhoudsbeleid te hanteren, dat de veiligheid en de goede werking ervan verzekert.” (eigen nadruk)

Op vraag van de CREG naar mogelijke redenen voor deze afwijkingen, antwoorden de netbeheerders dat het gebeurt dat een Partij onderhoud doet op de installaties van de andere Partij, als dat vanuit expertise oogpunt of nabijheid van andere installaties beter uitkomt of logischer is. Daarvoor worden overeenkomsten afgesloten. Daarom stellen netbeheerders voor om deze mogelijkheid tot afwijking tot regularisatie van deze vaak historisch gegroeide situaties te behouden.

De CREG begrijpt dat er op korte termijn praktische, logistieke en/of economische voordelen zijn aan het bestendigen van historische situaties waarbij de eigenaar en de partij die het onderhoud uitvoert twee verschillende partijen zijn. De CREG acht deze situaties echter niet gewenst vanuit het perspectief van aansprakelijkheid bij incidenten of vroegtijdige slijtage die het gevolg kunnen zijn van foutief of onvoldoende operationeel beheer.

De CREG is dan ook van mening dat de voorziene regularisatie van deze uitzonderingssituaties effectief de voorkeur uitdraagt. Indien beide partijen een overeenkomst sluiten om een uitzonderingssituatie te behouden, vraagt de CREG om deze keuze te motiveren vanuit het oogpunt van efficiënt beheer en efficiënte uitbating, en om de betrokken regulatoren hiervan in kennis te stellen.

51. Wat betreft punt 3.2 van Bijlage 11 in verband met de concrete uitvoering van de algemene regels betreffende het onderhoud en de schakeling van de installaties wordt op het einde bepaald dat Elia en de DNB ook andere bepalingen kunnen overeenkomen.

De CREG acht deze afwijkingmogelijkheid heel ruim geformuleerd. Dit wijkt sterk af van het principe dat de standaardopties in de type-SOK moeten staan, en enkele details buiten de type-SOK kunnen geregeld worden indien dit noodzakelijk is.

Op vraag van de CREG naar de noodzaak tot het overeenkomen van andere bepalingen, antwoorden de netbeheerders dat normaal gezien de standaardafspraken worden gevolgd en dat deze mogelijkheid enkel geldt ten gevolge van historische toestanden. Deze afwijkingen worden in de exploitatiefiches van het transformatiestation opgenomen.

Op basis van dit antwoord van de netbeheerders vraagt de CREG dat Elia deze afwijkingmogelijkheid bijgevolg herformuleert en beperkt tot : *'Elia en de DNB kunnen ook uitzonderlijk andere bepalingen overeenkomen'* en preciseert dat *deze afwijkingen in de exploitatiefiches van het transformatiestation worden opgenomen*.

Aansluitend vraagt de CREG dat ook hier elke toepassing van de afwijkingmogelijkheid gemotiveerd wordt vanuit het oogpunt van een efficiënt beheer en/of een efficiënte uitbating, en dat elke toepassing van de afwijkingmogelijkheid aan de betrokken regulatoren gecommuniceerd wordt.

52. Punt 7.4.4, in fine, van Bijlage 11 bepaalt het volgende: "Tenzij anders overeengekomen tussen de Partijen gebruikt elke Partij haar eigen veiligheidsmateriaal (inclusief aardingen), dat voldoet aan de technische vereisten van de installaties en het net."

Deze bilaterale afwijkingmogelijkheid lijkt een technisch detail te zijn vanuit regulatorisch oogpunt en is derhalve voor de CREG aanvaardbaar.

53. Punt 8.1.8 van Bijlage 11 bepaalt:

"Voor elke type Gflex (lokaal of bovenliggend net) moeten bijkomende processen (geautomatiseerd back-up proces, beveiliging, specifieke uitbating, ...) worden voorzien in overleg tussen de DNB, de LGL Lead DNB en de TNB/PVNB/GTNB om op elk ogenblik de assets van het transmissienet en/of het plaatselijk vervoernet/gewestelijk transmissienet te beschermen in het geval de modulering in uitvoering van de bovenvermelde principes niet het gewenste resultaat oplevert of kan opleveren." (eigen nadruk)

Deze bijkomende processen betreffen technische aspecten. Het is echter belangrijk dat deze regelingen zoveel mogelijk uniform zijn voor de DNB's en dat Elia steeds partij is bij de afspraken over dergelijke bijkomende processen teneinde daarop toe te zien.

Elia en Synergrid hebben toegelicht dat Elia steeds betrokken is, gezien TNB/ plaatselijk vervoernetbeheerder/ gewestelijke transmissienetbeheerder wordt vermeld.

Deze bepaling is dan ook aanvaardbaar voor de CREG. De CREG vraagt echter dat punt 8.1.8 van Bijlage 11 preciseert in welke fase van de studie of de toekenning van een flexibele aansluiting deze bijkomende processen worden voorzien en waar deze processen worden gedocumenteerd (zie paragraaf 187 van deze beslissing).

54. Synergrid en Elia merken in de brief van 15 juli 2022 in dit kader op dat het erop lijkt dat de CREG zeer ver wenst te gaan in de materialisatie van afwijkingen die Elia en een DNB her en der in de SOK zouden kunnen toepassen in uitzonderlijke gevallen. De bedoeling is zeker niet om deze mogelijkheid tot afwijking lichtzinnig of zonder meer aan te wenden. De vraag om echter telkens het waarom te motiveren, gevolgd door een mogelijke goedkeuring door de CREG, lijkt ons wel te leiden tot een

administratieve (over)belasting die niet gerechtvaardigd lijkt. Een dergelijke procedure is niet werkbaar binnen een operationele context. Men riskeert trouwens de efficiëntiewinst om af te wijken teniet te doen door het administratief proces dat wordt opgelegd, wat er zelfs zou kunnen toe leiden om niet voor een efficiëntiewinst te opteren.

De CREG merkt op dat ze geïnformeerd wenst te worden over de toepassing van afwijkende overeenkomsten met inbegrip van een motivering over het waarom, hoe en de eventuele impact op marktpartijen van dergelijke afwijkende overeenkomsten. Deze informatie-uitwisseling is noodzakelijk met het oog op een beter begrip van de toepassing van de in de type-SOK opgenomen afwijkingsmodaliteiten. De CREG is van mening dat slechts in specifieke gevallen gebruik gemaakt kan worden van de afwijkingsmodaliteiten, of dat deze gevallen opgenomen moeten worden in de type-SOK indien de afwijking structureel toegepast wordt. Als gevolg acht de CREG de door de CREG gevraagde informatie-uitwisseling noodzakelijk en de daarbij horende inspanningen proportioneel. De CREG beslist als gevolg om geen wijzigingen aan te brengen ten gevolge van het antwoord van Synergrid.

55. Synergrid en Elia merken verder op in de brief van 15 juli 2022 dat zij de vraag van de CREG om te streven naar een ambitieuze planning voor regularisatie van de eigendomsgrenzen (cf. in paragraaf 48) wensen te weerleggen: “Het is effectief niet omdat een ‘standaard’ eigendomsgrens efficiënt is bij nieuwe investeringen, dat ze ook kostenefficiënt is om die grens te verleggen tijdens de levensduur. Bovendien lijkt het ons dat dit in overleg met de andere regulatoren moet worden beslist”.

De CREG merkt op dat ze de netbeheerders verzoekt om de historische eigendomsgrenzen te evalueren, en, in voorkomend geval, een stappenplan uit te werken om de historische eigendomsgrenzen binnen een redelijke maar ambitieuze termijn aan te passen. De CREG wenst de resultaten van deze analyses af te wachten alvorens te besluiten dat historische eigendomsgrenzen wel of niet geregulariseerd moeten worden. De CREG erkent dat ze momenteel, op basis van de discussies met Synergrid en Elia, van mening is dat de regularisatie van deze uitzonderingssituaties effectief de voorkeur uitdraagt. Daarom vraagt de CREG, indien beide partijen een overeenkomst sluiten om een uitzonderingssituatie te behouden, om deze keuze te motiveren vanuit het oogpunt van efficiënt beheer en efficiënte uitbating, en om de betrokken regulatoren hiervan in kennis te stellen. De CREG verwacht dat deze pro-actieve aanpak de discussies over eigendomsgrenzen zal voeden, en de efficiënte zal maximaliseren. Als gevolg beslist de CREG dat geen wijzigingen aangebracht moeten worden ten gevolge van het antwoord van Synergrid.

3.3. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING VAN HET VOORSTEL VAN ELIA VAN 30 SEPTEMBER 2021

56. De CREG bespreekt hierna achtereenvolgens de hoofdtekst van het voorstel van type-samenwerkingsovereenkomst (ook “basiscontract” genoemd) en de bijlagen ervan.

3.3.1. Hoofdtekst van de type-SOK (“basiscontract”)

Artikel 1. Voorwerp van de overeenkomst

57. In artikel 1.1 wordt bepaald dat de Overeenkomst en haar Bijlagen tot voorwerp hebben alle rechten, verplichtingen en aansprakelijkheden van Partijen te regelen, conform de samenwerkingsvereisten van de geldende wetgeving. Ook in artikel 7.5 wordt bepaald dat de samenwerkingsovereenkomst de volledige overeenkomst is tussen partijen.

In artikel 1.2 worden de bijlagen bij de Overeenkomst opgesomd die integraal deel uitmaken van de Overeenkomst.

In artikel 1.3 wordt bepaald dat de Partijen erover waken, in voorkomend geval, om te goeder trouw te onderhandelen en om, met respect voor de toepasselijke wetten en reglementen en de Overeenkomst, alle uitvoeringsprocedures af te sluiten.

De CREG verwijst naar de opmerkingen die ze gemaakt heeft in deel 3.2.2 van deze beslissing. De CREG is van mening dat de samenwerkingsovereenkomst inderdaad de volledige overeenkomst tussen de Partijen moet uitmaken, maar dit veronderstelt dan ook dat alle afspraken hetzij in het contract zelf, hetzij in de bijlagen zijn opgenomen.

Artikel 2. Tarieven

58. Artikel 2 bevat bepalingen inzake de tarieven die van toepassing zijn en werden opgesteld met respect voor de wettelijke bevoegdheden terzake van de CREG.

In artikel 2.5 wordt bepaald dat in geval van tegenstrijdigheid tussen deze Overeenkomst en de tariefmethodologie en tariefbeslissing van de CREG, of de overeenkomst tussen Elia en de CREG over de procedure voor het aannemen van de tariefmethodologie voor het transmissienet voor elektriciteit en voor de elektriciteitsnetten met een transportfunctie en voor de goedkeuring van de tariefvoorstellen en van de aanpassingen van de tarieven en tarifaire heffingen, deze laatste de bovenhand hebben.

Dit moet inderdaad het geval zijn, aangezien de tariefmaterie de openbare orde raakt en voorrang moet hebben op tegenstrijdige contractuele bepalingen.

Dit artikel is dan ook aanvaardbaar voor de CREG.

Artikel 3. Betalings- en facturatiemodaliteiten

59. Artikel 3 bevat de praktische afspraken tussen Partijen in verband met de betaling van de facturen tussen partijen.

60. Artikel 3.1 bepaalt de frequentie en de termijn waarbinnen Elia een factuur voor een maand M naar de DNB stuurt voor het gebruik van het net van Elia. Er worden specifieke voorwaarden beschreven voor het geval gevalideerde meetgegevens beschikbaar zijn. Er is een lijst opgenomen van de minimumgegevens die per interconnectiepunt moeten worden verstrekt. De voorwaarden voor een jaarlijkse regularisatie ingeval een fout wordt geconstateerd worden eveneens beschreven.

61. Artikel 3.2 beschrijft de frequentie waarmee de facturen voor het gebruik van transformatorposten worden verzonden.

62. Artikel 3.3 beschrijft de betalings- en rentevoorwaarden in geval van uitstel van betaling van facturen.

63. Artikel 3.4 beschrijft de voorwaarden voor betwisting van facturen.

64. Artikel 3.5 legt een kader voor overleg over mogelijke risico's van niet-betaling vast.

Artikel 4. Uitwisseling van informatie

65. Met toepassing van artikel 316, 3°, c), van het federaal technisch reglement dient de type-SOK een lijst van uit te wisselen informatie te bevatten, onder meer met toepassing van artikel 317 en andere informatie bedoeld in de Europese netwerkcodes en richtsnoeren. In artikel 317 van het federaal technisch reglement is sprake van de lijst van gegevens en informatie ter beschikking te stellen door de DNB's die onontbeerlijk is voor de uitvoering van de taken door Elia bedoeld in artikel 8 van de elektriciteitswet. De CREG houdt dus toezicht op de lijst van uit te wisselen informatie in het kader van de wettelijke taken van de netbeheerder. De uitwisselingsmodaliteiten moeten ook in de type-SOK worden opgenomen (artikel 316, 3°, c), federaal technisch reglement).

Onder de woorden "andere informatie bedoeld in de Europese netwerkcodes en richtsnoeren" bedoeld in artikel 316, 3°, c, van het federaal technisch reglement, identificeert de CREG in elk geval de hiernavolgende informatie-uitwisselingen.

Artikel 40.7 SOGL vereist dat elke TNB tot overeenstemming komt met de relevante DNBs betreffende doeltreffende, efficiënte en evenredige processen voor het beheer van de onderlinge gegevensuitwisseling, met inbegrip van de verstrekking van gegevens betreffende distributiesystemen en significante netgebruikers voor zover nodig voor een efficiënt netwerkbeheer. Artikel 48.1(b), (c) en (d) SOGL en artikel 53.1(a), (b) en (d) SOGL specificeren deze gegevens als de gegevens in het kader van de levering van balanceringsdiensten door respectievelijk distributiegekoppelde elektriciteitsproductie-eenheden en verbruikersinstallaties die deelnemen aan vraagsturing.

In artikel 182.2 SOGL wordt bepaald dat de TSB in overeenkomst met de DNBs de voorwaarden bepaalt van de uitwisseling van de informatie die nodig is (i) voor het uitvoeren van de prekwificatieprocessen voor reserveleverende eenheden of groepen in de distributiesystemen en (ii) voor de levering van reserves werkzaam vermogen.

In artikel 15.2 EBGL wordt bepaald dat elke DNB tijdig alle nodige informatie aan de connecterende TNB verstrekt om onbalansen te verrekenen overeenkomstig de in artikel 18 EBGL vastgestelde voorwaarden voor balancering.

66. Zodoende vormt de type-SOK in feite ook de uitwerking van het akkoord bedoeld in artikel 40, lid 7, van SOGL. Hoewel de type-samenwerkingsovereenkomst en het akkoord bedoeld in artikel 40, lid 7, van SOGL in artikel 4, §1, van het federaal technisch reglement als twee afzonderlijke overeenkomsten onderworpen aan de goedkeuring van de CREG worden beschouwd (punten 9° en 10°), is de CREG van mening dat het akkoord bedoeld in artikel 40, lid 7, van SOGL integraal in de type-samenwerkingsovereenkomst moet worden geïntegreerd omdat dit akkoord de processen voor onderlinge gegevensuitwisseling betreft, te weten een onderwerp dat met toepassing van de artikelen 316 en 317 van het federaal technisch reglement behandeld moet worden in de type-samenwerkingsovereenkomst. Het is overigens daadwerkelijk ook de bedoeling van de Partijen dat de type-samenwerkingsovereenkomst de volledige overeenkomst uitmaakt tussen de Partijen (zie artikel 7.5 van het basiscontract).

Artikel 4.1. Telgegevens

67. Uit de beschrijving is het niet altijd voldoende duidelijk welke concrete telgegevens verzameld, berekend en/of uitgewisseld worden. Artikel 4.1.2 bevat een verwijzing naar het bezorgen van “alle informatie en/of telgegevens om elke Partij toe te laten de afrekeningen te maken met betrekking tot het onevenwicht”. Er wordt verwezen naar de MIG-processen, zowel in de hoofdtekst als in Bijlage 6, die alle details bevatten met betrekking tot de gegevensuitwisselingen tussen DNBs en Elia. De CREG is niettemin van mening dat een verwijzing naar de MIG-processen in de type-SOK onvoldoende is. De lijst van uitgewisselde telgegevens, de afgesproken modaliteiten, en de foutcorrectieprocessen in de relatie tussen de transmissienetbeheerder en de distributienetbeheerders dienen opgenomen te worden in de type-SOK. Wat dit laatste betreft, dienen meer bepaald onderstaande provisie uit de KORRR-methodologie, artikel 3 paragrafen 3 en 4, in de type-SOK vertaald te worden:

3. Behoudens goedkeuring door de bevoegde regulerende instantie of door de door de lidstaat aangewezen instantie, overeenkomstig artikel 40 (5) van de SO GL-verordening, bepaalt elke TNB, in samenspraak met de DNB's in zijn controlegebied, of de met de distributie verbonden SNG's in zijn controlegebied de structurele, geplande en realtimegegevens rechtstreeks of via de verbindende DNB, of via beide, aan de TNB moeten verstrekken. De beslissing voor elk type van informatie kan losstaan van de beslissing voor de SNG. Wanneer de gegevens rechtstreeks aan de TNB worden verstrekt, stelt de TNB ze op verzoek van de DNB op wiens netwerk de SNG is aangesloten, ter beschikking van de DNB. Wanneer de gegevens aan de DNB zijn verstrekt, verstrekt de DNB de gegevens aan de TNB. De kwaliteit en de granulariteit van de gegevens worden gehandhaafd of verbeterd. (eigen nadruk)

4. Wanneer de TNB of de DNB de gegevens rechtstreeks van de SNG ontvangt, controleert de TNB of de DNB of de gegevens voldoen aan de door de TNB's gespecificeerde kwaliteitsvereisten of, indien van toepassing, door de DNB's overeenkomstig de KORRR alvorens ze met een andere entiteit te delen (eigen nadruk).

68. Een groot deel van de MIG-processen binnen het kader van artikel 4.1.2 wordt beschreven in Bijlage 6.

69. De beschrijving van de relevante processen ontbreekt voor de telgegevens bedoeld in artikel 4.1.3, namelijk de gegevens die nodig zijn om te voldoen aan de “verplichtingen in verband met het gebruik van ondersteunende diensten en strategische reserves die afkomstig zijn van netgebruikers van de DNB en om Elia toe te laten de betrokken controles en afrekeningen uit te voeren”. Noch de hoofdtekst, noch Bijlage 6 specificeren de concrete gegevens die uitgewisseld worden. De CREG begrijpt het evolutief en flexibel karakter van deze gegevens, althans bij levering van flexibiliteitsdiensten door balanceringsmiddelen op laagspanningsniveau, maar is van mening dat de modaliteiten, praktische afspraken, rechten en verplichtingen concreter opgenomen moeten worden in de type-SOK.

70. De CREG verwijst voor een meer gedetailleerde bespreking hiervan naar wat zij uiteenzet onder Bijlage 6.

Artikel 4.2. Andere gegevens

71. Artikel 4.2 bevat in hoofdzaak verwijzingen naar verdere bepalingen inzake de uitwisseling van informatie in de Bijlagen 7, 11 en 12. De CREG verwijst naar wat zij uiteenzet onder respectievelijke bijlages.

72. Verder bevat artikel 4.2.4 de verbintenis tussen Partijen om, voor alle andere gevallen, alle andere gegevens noodzakelijk voor de uitvoering van hun taken, over te maken aan de andere Partij die hierom op schriftelijke en gemotiveerde wijze verzoekt, rekening houdend met de wettelijke verplichtingen in verband met confidentialiteit. Deze bepaling voorziet ook dat Partijen dan eerst, na dit verzoek, overeenkomen welke gegevens nodig zijn en hoe deze gegevens mogen gebruikt worden door de vragende Partij. De CREG heeft hier geen opmerkingen bij.

Artikel 4.3. Vergoedingen voor het ter beschikking stellen van gegevens

73. Artikel 4.3 komt erop neer dat de uitwisseling van gegevens tussen Partijen in het kader van artikel 4 gratis is, voor zover de uitwisseling kadert in een wettelijke opdracht en onverminderd de toepasselijke tarieven zoals goedgekeurd door de betrokken regulator.

Artikel 4.4. Bescherming van persoonsgegevens

74. Dit artikel bevat bepalingen ter bescherming van persoonsgegevens in uitvoering van de wetgeving inzake de verwerking van persoonsgegevens, i.h.b. de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) en de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.

75. Artikel 316, eerste lid, 3°, c), van het federaal technisch reglement bepaalt dat de type-SOK onder meer de lijst van de gegevens en informatie die zullen worden uitgewisseld, bevat evenals de vertrouwelijkheidsplichten betreffende die gegevens en informatie. Het is belangrijk en noodzakelijk dat Elia en de distributienetbeheerders de nodige afspraken maken om de voornoemde privacy-wetgeving nauwgezet na te leven en dat de CREG erop toeziet dat de type-samenwerkingsovereenkomst terzake bepalingen bevat, doch het behoort niet tot de wettelijke taken van de CREG om de naleving van de wetgeving inzake bescherming van persoonsgegevens te controleren. De verantwoordelijkheid voor de naleving van deze regelgeving berust integraal bij de Partijen.

Artikel 5. Aansprakelijkheid

76. Het voorstel van type-SOK bevat bepalingen betreffende de aansprakelijkheid tussen Partijen en/of andere Belgische publieke elektriciteitsdistributienetbeheerders en voor de afhandeling van schadeclaims door derden.

Artikel 5.1. Aansprakelijkheid tussen Partijen en/of andere Belgische publieke elektriciteitsdistributienetbeheerders

77. Artikel 5.1.1 bevat een volledige exoneration van aansprakelijkheid tussen Partijen voor schade die voortvloeit uit lichte fouten/nalatigheden.

Dit artikel bepaalt immers dat de Partijen enkel aansprakelijk zijn, de ene ten opzichte van de andere, voor de schade voortvloeiend uit een zware fout/nalatigheid, uit opzet of bedrog, begaan door een

van de Partijen ten opzichte van de andere Partij in het kader van deze Overeenkomst (artikel 5.1.1, eerste streepje). Het herstel van de schade, behalve in geval van opzet of bedrog of in geval van lichamelijke schade aan het personeel van de andere Partij, is beperkt:

- tot het herstel van de directe materiële schade, met uitsluiting van inkomstenverlies, winstderving of gelijk welke andere bijkomende of specifieke indirecte schade;
- tot een bedrag van 2.000.000 euro per schadegeval en voor het geheel van de schuldvorderingen van de Partijen en/of andere Belgische publieke elektriciteitsnetbeheerders die voortvloeien uit eenzelfde incident en die, in voorkomend geval, pro rata worden verrekend, onverminderd de bestaande regelingen tussen distributienetbeheerders met betrekking tot het herstel van de schade die zich tussen hen voordoet;
- tot een bedrag van 5.000.000 euro per jaar voor het geheel van de schadegevallen en voor het geheel van de schuldvorderingen van de Partijen en/of andere Belgische publieke elektriciteits-netbeheerders en die, in voorkomend geval, worden verrekend pro rata de geleden schade, onverminderd de bestaande regelingen tussen distributienetbeheerders met betrekking tot het herstel van de schade die zich tussen hen voordoet (artikel 5.1.1, tweede streepje).

Artikel 5.1.1 voegt daaraan onder meer toe dat de aansprakelijkheidsbeperkingen hierboven aangeduid, maximale bedragen vormen die ook gelden wanneer meerdere Belgische publieke elektriciteitsnetbeheerders aan de oorzaak liggen van hetzelfde incident (artikel 5.1.1, laatste streepje).

78. Wat betreft de verplichtingen vermeld in artikel 4.1 van de Overeenkomst wordt in artikel 5.1.2 een afwijkende aansprakelijkheidsregeling tussen de Partijen voorzien (zie artikel 5.1.2, eerste lid). De aansprakelijkheid wordt hier niet beperkt tot directe materiële schade, maar wel ook naar het bedrag van de te vergoeden schade.

De Partijen zijn ten opzichte van elkaar aansprakelijk voor de schade die voortvloeit uit een zware fout/nalatigheid, opzet of bedrog die een Partij begaat met betrekking tot de te leveren gegevens, onder andere in geval van foutieve of ontbrekende gegevens, als gevolg waarvan:

- de andere Partij haar facturen ten aanzien van (een) derde partij(en) niet kan versturen of;
- de andere Partij wordt niet betaald na het versturen van de facturen;
- de andere Partij geen gevolg kan geven aan een rechtmatige schuldvordering van (een) derde partij(en) of;
- de andere Partij haar rechtmatige schuldvordering lastens (een) derde partij(en) niet kan doen gelden (artikel 5.1.2, tweede lid).

Eén en ander als gevolg van het directe verband met de door de ene Partij begane zware fout/nalatigheid, opzet of bedrog (artikel 5.1.2, derde lid).

Verder wordt bepaald dat, in voorkomend geval, de andere Partij moet bewijzen dat ze haar beste inspanningen heeft geleverd om over te gaan tot de facturatie, eventueel tijdelijk, zelfs na het verstrijken van de contractueel vastgestelde termijn, en om de betaling van diezelfde facturen te verkrijgen (artikel 5.1.2, vierde lid).

Er wordt een verjaringstermijn van vier jaar voorzien nadat de gegevens zijn ontstaan of hadden moeten ontstaan voor de vorderingen ter vergoeding van de schade die voortvloeit uit het verkeerd toewijzen van energievolumes ten gevolge van een zware fout/nalatigheid, opzet of fraude die een Partij begaat met betrekking tot de te leveren telgegevens en die geen betrekking hebben op de facturatie tussen de Partijen zoals beschreven in artikel 3 (artikel 5.1.2, vijfde lid).

De aansprakelijkheid van Partijen in het kader van onderhavig artikel is, in hoofde van Elia ten aanzien van alle publieke elektriciteitsdistributienetbeheerders samen enerzijds en in hoofde van alle elektriciteitsdistributienetbeheerders samen ten aanzien van Elia anderzijds, beperkt:

- tot 2.000.000 euro per schadegeval en per maand;
- tot 5.000.000 euro per jaar;

voor het totaal van de vorderingen van de Partijen, die in voorkomend geval toegekend worden pro rata de geleden schade, zonder afbreuk te doen aan bestaande regelingen tussen publieke elektriciteitsdistributienetbeheerders onderling en met andere partijen. (artikel 5.1.2, zesde lid)

Het feit dat de aansprakelijkheid van een Partij ten opzichte van de andere wordt ingeroepen, ontlast de eerste Partij niet van haar verplichting om de betrokken gegevens, van zodra ter beschikking, onmiddellijk aan de andere Partij te sturen (artikel 5.1.2, laatste lid).

79. Artikel 5.1.3 bevat kort samengevat een overlegverplichting voor de Partijen in het kader van schadebeperking en een verplichting tot verslaggeving van de feitelijkheden.

80. De CREG is steeds van oordeel geweest en is ook hier van oordeel dat er naar een voldoende en redelijk niveau van aansprakelijkheid van partijen moet worden gestreefd. Tegenover de verplichtingen van Partijen bepaald in de type-SOK dient een redelijke en voldoende aansprakelijkheid te staan voor het geval van niet naleving van deze verplichtingen. Wat de aansprakelijkheid van de Partijen in het kader van de type-SOK betreft dient weliswaar ook rekening gehouden te worden met de economische en financiële aspecten (met name de verzekeraarbaarheid en bijgevolg betaalbaarheid van het netbeheer). Een beperking van de aansprakelijkheid is in die optiek aanvaardbaar, en zelfs aangewezen wanneer hierdoor de globale last (verzekeringpremies, risicomangement, enz. gecumuleerd voor alle partijen) beperkt wordt.

Daarbij wordt opgemerkt dat exoneratie- en/of aansprakelijkheidsbeperkende bedingen die de overeenkomst zouden "uithollen" (elke betekenis zouden ontnemen aan de verbintenissen) verboden zijn en -in de regel- leiden tot de nietigheid van een dergelijk beding.

In het kader van de type-SOK moet er rekening mee gehouden worden dat de in het contract opgenomen verplichtingen van Partijen in belangrijke mate de contractualisering inhouden van wettelijke verplichtingen die volgens de CREG van openbare orde zijn. Het contractualiseren van dergelijke wettelijke verplichtingen doet evenwel niets af aan de aard ervan.

81. De CREG merkt op dat de voorgestelde aansprakelijkheidsregeling tussen Partijen een volledige bevrijding van aansprakelijkheid inhoudt voor lichte fouten en nalatigheden, die nochtans wellicht het meest kunnen voorkomen in de praktijk. In geval van zware fouten/nalatigheden is de aansprakelijkheid (met uitzondering van de gevallen bedoeld in artikel 5.1.2) beperkt tot directe materiële schade. In beide gevallen (artikel 5.1.1 en artikel 5.1.2) is de aansprakelijkheid beperkt tot bepaalde maximumbedragen.

De aansprakelijkheidsbeperkingen en -exoneraties vervat in dit artikel zijn weliswaar wederkerig, maar erg ruim. Aansprakelijkheid wordt grotendeels uitgesloten, behalve in geval van zware fout, opzet of bedrog.

Bij gebrek aan definitie van het begrip “zware fout/nalatigheid”, moet dit begrip worden begrepen naar gemeen recht, d.w.z. als een tekortkoming aan een essentiële verplichting. Wat de essentiële verplichtingen tussen de Partijen zijn, wordt niet bepaald, waardoor hier dan nog eindeloze discussies kunnen over bestaan. De vraag kan worden gesteld of het überhaupt relevant is, in het kader van de uitwisseling van informatie tussen Elia en de DNBs, om gewag te maken van een zware fout. Volgens de CREG zijn alle inbreuken op hun informatieverplichtingen ten aanzien van elkaar zware fouten of nalatigheden, omdat ze raken aan verplichtingen die als essentieel moeten worden beschouwd.

Door te bepalen dat de Partijen in geen geval aansprakelijk zijn voor inkomstenverlies, winstderving of gelijk welke andere bijkomende of specifieke indirecte schade, wordt in feite onrechtstreeks bepaald wat onder het begrip “directe materiële schade” moet worden verstaan, zijnde in elk geval (zonder daartoe vermoedelijk beperkt te zijn) directe schade aan de installaties van de Partijen.

De CREG is voorstander dat Partijen aansprakelijk zijn voor fouten (al dan niet te beperken tot herhaalde fout, maar niet louter tot de zware fout/nalatigheid) en voor alle directe schade die daarvan het gevolg is tot een bepaald bedrag, alsook vanzelfsprekend voor opzet en bedrog. Het is verder niet helemaal duidelijk of de exoneratie enkel de contractuele of ook de buitencontractuele aansprakelijkheid van Partijen betreft. Het verdient aanbeveling om dit laatste te preciseren.

In de mate dat de aansprakelijkheidsbeperkingen betrekking hebben op de andere DNBs (die geen partij zijn bij het contract in kwestie), zijn ze pas tegenstelbaar indien opgenomen in de andere contracten met de DNBs. Dit moet echter het geval zijn in de praktijk aangezien dit contract een type-overeenkomst is die voor elke DNB gelijk luidt.

82. De CREG stelt vast dat Elia in het kader van Synergrid met de DNB's een akkoord bereikte over deze aansprakelijkheidsbepalingen, aangezien deze overigens reeds van toepassing zijn sinds meerdere jaren tussen Partijen.

Aangezien de contractspartijen hierover een akkoord bereikten, waarbij kan worden aangenomen dat beide Partijen zich in een gelijke of vergelijkbare onderhandelingspositie bevinden, en daarnaast ook rekening moet worden gehouden met de financiële aspecten, met name de verzekeraarbaarheid en bijgevolg betaalbaarheid van het netbeheer, kan de CREG de thans voorgestelde aansprakelijkheidsregeling tussen de Partijen aanvaarden. Wel wenst de CREG hierbij een voorbehoud te formuleren. De CREG is van oordeel dat de betrokken bepalingen in ieder geval moeten worden geherevalueerd en desgevallend herzien moeten worden in het bijzonder indien er zich daadwerkelijke problemen zouden voordoen met de toepassing van deze bepalingen, indien zij onredelijk blijken (bv. omdat te weinig financiële incentive bestaat voor de Partijen om de samenwerkingsovereenkomst correct na te leven en de kwaliteit van de samenwerking daardoor nadeel ondervindt) en/of indien zij in strijd zouden blijken te komen met Europese, federale en/of regionale wetgeving. In voorkomend geval, vraagt de CREG om rekening te houden met de bovenstaande opmerkingen bij het uitwerken van een nieuw voorstel van artikel 5.1.

5.2. Afhandeling van schadeclaims van derden

83. [VERTROUWELIJK]

84. [VERTROUWELIJK]

De CREG aanvaardt de voorgestelde regeling, maar verwijst naar wat zij heeft uiteengezet in paragraaf 21 van deze beslissing, nl. dat Elia wel transparantie zal moeten bieden over de afspraken inzake het afhandelen van schadeclaims door derden in de eerstvolgende versie van de type-SOK, daarover voorafgaand publiek dient te consulteren en het artikel 5.2 vanuit dit oogpunt dient te herzien. Verder verwijst de CREG tevens naar het voorbehoud dat gemaakt wordt onder artikel 5.1 van het voorstel van type-SOK en dat hier als herhaald moet worden beschouwd.

85. In de brief van 15 juli 2022 merken Synergrid en Elia op dat de door de CREG geformuleerde opmerking dat wél de nodige transparantie geboden wordt rond de inhoud van artikel 5.2 in de volgende versie van de SOK, niet kan vooruitlopen op de verwachtingen, als geformuleerd in het antwoord van Synergrid op de in de publieke raadpleging door Febeliec gemaakte opmerking. Men mag niet uit het oog verliezen dat, in tegenstelling tot de andere gereguleerde contracten, de SOK, overeenkomstig het federaal technisch reglement, het resultaat is van overleg. Dit overleg tussen de netbeheerders heeft beperkingen geïntegreerd, waaraan de door de CREG gemaakte opmerking schijnt voorbij te gaan.

De CREG verwijst naar wat zij uiteenzette in paragraaf 21 van deze beslissing en het belang van de transparantie van gereguleerde contracten. De netbeheerders zullen opnieuw overleg moeten plegen over de inhoud van artikel 5.2 waarbij ze zich ditmaal bewust zijn van de transparantie die moet worden geboden. Ook de VREG en BRUGEL beslisten inmiddels in dezelfde zin. Op 12 juli 2022¹² besliste de VREG dat er transparantie moet worden geboden over de afspraken inzake het afhandelen van schadeclaims door derden in de eerstvolgende versie van de SOK en artikel 5.2 vanuit dit oogpunt zal moeten worden herzien. In haar beslissing van 21 juni 2022¹³ vraagt BRUGEL aan Synergrid om, in het kader van de lopende werkzaamheden tot wijziging van de SOK, regels op te stellen voor de behandeling van verzoeken die transparant en toegankelijk zijn voor de gebruikers van het Brusselse net.

Artikel 6. Duur

86. De Overeenkomst heeft een onbepaalde duur en kan worden opgezegd door een Partij met in achtneming van een opzeggingstermijn van 12 maanden, dewelke ingaat op de eerste kalenderdag van de maand volgende op de maand waarin het aangetekend schrijven verzonden werd, en in voorkomend geval wordt verlengd met de termijn nodig voor de goedkeuring van de nieuwe overeenkomst door de bevoegde regulatoren. Er wordt dan een overleg opgestart tussen de Partijen om tot een nieuwe overeenkomst te komen. De andere distributienetbeheerders worden uitgenodigd om deel te nemen aan dit overleg. Deze bepalingen houden rekening met het feit dat een goedkeuring nodig is van de aangepaste type-overeenkomst door de bevoegde regulatoren, waaronder de CREG.

Artikel 6 bevat onder meer ook bepalingen in verband met de van rechtswege beëindiging van de Overeenkomst van zodra hetzij aan de aanstelling van Elia als transmissienetbeheerder, lokale of gewestelijke transmissienetbeheerder en/of beheer van het plaatselijk vervoernet, hetzij aan de aanstelling van de DNB als distributienetbeheerder een einde wordt gesteld.

Noch de opzegging, noch de beëindiging van rechtswege (onverminderd artikel 7.3) doen afbreuk aan de rechten en verplichtingen van de opzeggende Partij/de Partijen gedurende de opzeggingstermijn/de periode tot beëindiging van de Overeenkomst en doet een automatisch recht op schadevergoeding ontstaan in hoofde van de andere Partij/de Partijen.

¹² BESL-2022-56, Samenwerkingsovereenkomst tussen de elektriciteitsdistributienetbeheerder en de beheerder van het transmissienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, <https://www.vreg.be/nl/document/besl-2022-56>.

¹³ Beslissing 203 betreffende het model van samenwerkingsovereenkomst tussen Elia en de distributienetbeheerders, <https://www.brugel.brussels/publication/document/beslissingen/2022/nl/Beslissing-203-model-samenwerkingsovereenkomst-Elia-distributienetbeheerders.pdf>

De CREG heeft geen opmerkingen bij dit artikel.

Artikel 7. Diverse bepalingen

Artikel 7.1. Mededelingen – Bewijs

87. In artikel 7.1 maken de Partijen afspraken in verband met de erkenning van telefonische mededelingen tussen hun diensten of personen en de opname, vrijgave van opnames en bewijswaarde van telefoongesprekken.

De CREG is zich ervan bewust dat het beheer van de netten een snel optreden van de Partijen kan vereisen en een dergelijk optreden niet steeds afhankelijk kan worden gemaakt van uitsluitend schriftelijke mededelingen tussen de Partijen.

Artikel 7.2. Kennisgeving

88. Artikel 7.2 bepaalt de wijze waarop kennisgevingen tussen de Partijen dienen te gebeuren, per papieren of elektronische briefwisseling, en voor bepaalde zaken per aangetekend schrijven.

De CREG heeft hierbij geen opmerkingen, behalve dat deze bepaling evenwel geen afbreuk mag doen aan de procedures van kennisgeving tussen Elia en de DNBs zoals opgenomen in het herstelplan van Elia. Het past te verifiëren of duidelijkheidshalve geen toevoeging in die zin noodzakelijk is in dit artikel.

Artikel 7.3. Overdracht

89. De overdracht van rechten en verplichtingen die voortvloeien uit de Overeenkomst aan een derde kan slechts met het voorafgaand en schriftelijk akkoord van de twee Partijen, die deze toestemming niet op onredelijke wijze zullen weerhouden of uitstellen, inzonderheid wat betreft een mogelijke fusie of splitsing van vennootschappen. De overdracht kan weliswaar zonder toestemming van de andere Partij voor zover de rechten van de andere Partij worden gewaarborgd en overeenkomstig de regelgeving, aan een onderneming die als een met een Partij verbonden vennootschap wordt beschouwd in de zin van artikel 1:20 van het Belgische Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen, of aan een derde die door de bevoegde overheid of regulator aangesteld wordt of zal worden als netbeheerder van het net waarvoor een Partij eerder was aangesteld als netbeheerder. In deze laatste gevallen geldt wel een kennisgevingsplicht.

De CREG heeft geen bijzondere opmerkingen bij dit artikel behalve dan te benadrukken dat een overdracht inderdaad, zoals de bepaling ook aangeeft, hoe dan ook onderworpen is aan de toepasselijke regelgeving.

Artikel 7.4. Vertrouwelijkheid

90. De Partijen komen onder meer overeen dat de Partijen en hun werknemers de informatie die ze in het kader en naar aanleiding van de Overeenkomst met elkaar uitwisselen, met inbegrip van de persoonsgegevens, alsook het artikel 5.2, welke geen afbreuk doet aan de rechten van derden, en de Bijlage 3 (behoudens de niet ingevulde template), Bijlage 2 (behoudens de niet ingevulde template) en Bijlage 13 (behoudens de publieke versie) van deze Overeenkomst, op de meest vertrouwelijke wijze zullen behandelen en ze niet meedelen aan derden, tenzij wanneer aan minstens een van de opgesomde voorwaarden is voldaan¹⁴.

¹⁴ Artikel 7.4 bevat een nummer 7.1.4 (moet 7.4.1 zijn), 7.4.2, 7.4.3 en 7.4.4.

Artikel 7.4.2 betreft de behandeling van inbreuken op de vertrouwelijkheidsplichten. Inbreuken daarop worden als een ernstige fout beschouwd in hoofde van de Partij die de plicht schendt en deze zullen aanleiding geven tot een vergoeding van alle schade die de andere Partij naar redelijkheid kan aantonen. Dit artikel houdt met andere woorden een afwijking in van artikel 5 “Aansprakelijkheid”.

Artikel 7.4.3 bevat bepalingen betreffende de eigendom van de vertrouwelijke informatie. Artikel 7.4.4 tot slot bepaalt de duur van de vertrouwelijkheidsverplichtingen die van kracht blijven gedurende vijf jaar na de beëindiging van de Overeenkomst.

91. De type-SOK is een gereguleerde type-overeenkomst die maximaal transparant moet zijn en die Elia en de CREG zullen moeten publiceren op hun website.

De CREG kan evenwel akkoord gaan met de vertrouwelijkheid van de huidige bepalingen in artikel 5.2 van de type-overeenkomst en van bepaalde informatie in Bijlage 13, zoals reeds uiteengezet in deel 2.2 van deze beslissing. De CREG kan eveneens akkoord gaan dat de modelbijlagen 2 (Contactpersonen) en 3 (Lijst van de Koppelpunten en energie-uitwisselingen tussen DNB's) worden bekend gemaakt, doch niet de inhoud ervan. Zoals reeds eerder uiteengezet werd in deze beslissing, beschouwt de CREG a priori als niet-vertrouwelijk de gereguleerde contracten, met uitzondering van de informatie daarin die de individuele situatie van de medecontractant betreft. Welnu, bijlage 2 bevat, wanneer ingevuld, persoonsgegevens. Bijlage 3, wanneer ingevuld, bevat informatie die eigen is aan de betrokken DNB en die bovendien gevoelig is om veiligheidsredenen.

Dit artikel zal echter moeten worden herzien, rekening houdend met wat in paragraaf 21 van deze beslissing wordt uiteengezet.

Artikel 7.5. Enig akkoord

92. Artikel 7.5 bepaalt dat de Overeenkomst en haar Bijlagen het volledige akkoord vormen tussen de Partijen met betrekking tot het voorwerp van de Overeenkomst zoals omschreven in artikel 1. Deze Overeenkomst en haar Bijlagen vervangen en vernietigen alle vorige contracten en afspraken tussen de Partijen die het zelfde voorwerp hebben.

De CREG gaat akkoord met een dergelijke bepaling, doch verwijst naar wat zij uiteengezet heeft in deel 3.2.2 van deze beslissing en onder artikel 1 van de hoofdtekst van de type-SOK.

Artikel 7.6. Afwezigheid van afstand

93. Deze bepaling strekt ertoe te bepalen dat het in gebreke blijven van een Partij om, op elk moment of gedurende een periode, de bepalingen van de Overeenkomst te doen uitvoeren of het in gebreke blijven van elke Partij om elk recht overeenkomstig deze Overeenkomst uit te oefenen, niet kan worden geïnterpreteerd als een afstand door een Partij van deze bepalingen of van zijn rechten en op geen enkele manier het recht van deze Partij beïnvloedt om voor het vervolg deze bepaling te doen uitvoeren of om zijn recht uit te oefenen.

Een dergelijke bepaling is gebruikelijk in contracten. De CREG heeft hierbij geen opmerkingen.

Artikel 7.7. Nietigheid van een clausule

94. Dit artikel strekt ertoe te bepalen dat indien een specifieke bepaling van de Overeenkomst nietig of ongeldig is, dit niet de nietigheid van de volledige Overeenkomst tot gevolg heeft. De nietige bepaling zal worden vervangen door een geldige bepaling welke aanleunt bij de intentie van beide Partijen, die hiertoe te goeder trouw zullen onderhandelen.

Een dergelijke bepaling is gebruikelijk in contracten en is aanvaardbaar voor de CREG. Uit de bepaling blijkt bovendien dat de vervangende clausule de (voorafgaande) goedkeuring van de bevoegde regulatoren vereist.

Artikel 7.8. Overmacht, systeemtoestanden en noodsituaties

95. Artikel 7.8.1. Noodsituatie. In dit artikel wordt gesteld dat de Partijen in een dergelijk geval gerechtigd en/of verplicht zijn om alle door de toepasselijke wetgeving en reglementering voorziene maatregelen te nemen. Deze bepaling is een loutere herhaling van de verplichting van de Partijen om de wet na te leven in geval zich een noodsituatie voordoet volgens de wettelijke definitie daarvan. Verder bepaalt artikel 7.8.1 dat indien deze maatregelen strijdig zijn met de bepalingen van deze Overeenkomst, de in de toepasselijke wetgeving en reglementering voorziene maatregelen voorrang zullen hebben op de rechten en plichten van deze Overeenkomst. Er is evenwel slechts sprake van overmacht in hoofde van Elia indien de voorwaarden van artikel 7.8.3 van de type-SOK zijn vervuld.

96. Artikel 7.8.2. Alarm-, nood-, black-out- en hersteltoestand. Artikel 7.8.2 bevat bepalingen die analoog zijn met artikel 7.8.1. Er wordt bepaald dat, wanneer het systeem zich in een alarm-, nood-, black-out- of hersteltoestand bevindt (zoals gedefinieerd in de toepasselijke wetgeving en reglementering), Elia gerechtigd en/of verplicht is om alle door de toepasselijke wetgeving en reglementering voorziene maatregelen te nemen, met inbegrip in bepaalde omstandigheden van de opschorting van de marktactiviteiten, zoals voorzien in de toepasselijke wetgeving en reglementering. Indien deze maatregelen strijdig zijn met de bepalingen van deze Overeenkomst, zullen de in de toepasselijke wetgeving en reglementering voorziene maatregelen voorrang hebben op de rechten en plichten van deze Overeenkomst. Artikel 7.8.2 geeft niet het recht aan Elia om andere maatregelen te nemen uit hoofde van een alarm-, nood-, black-out en hersteltoestand, dan deze voorzien in de wet. Vanuit dit opzicht heeft de CREG in het kader van de type-SOK geen opmerkingen bij deze bepaling.

97. Artikel 7.8.3. Overmacht. De Partijen hebben de definitie van “overmacht” in artikel 7.8.3, tweede lid, gealigneerd op de definitie van “overmacht” in artikel 2, tweede lid, 45°, van de Verordening (EU) 2015/1222 van de Commissie van 24 juli 2015 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing en congestiebeheer¹⁵. Samengevat voorzien de Partijen dat overmacht hen ontslaat van hun respectieve verplichtingen volgens de Overeenkomst, met uitzondering van de financiële verplichtingen die voor het geval van overmacht ontstaan zijn voor de duur van de overmachtsituatie (artikel 7.8.3, eerste lid)

Een bezorgdheid van de CREG is dat situaties al te gemakkelijk als overmacht kunnen kwalificeren door deze op te lijsten in de type-SOK. De Partijen hebben weliswaar uitdrukkelijk toegevoegd (in artikel 7.8.3, vierde lid) dat elke situatie die wordt opgesomd slechts een geval van overmacht kan uitmaken indien voldaan wordt aan de voorwaarden voor overmacht (*“Onder meer de volgende situaties worden als overmacht beschouwd indien zij aan de voorwaarden voor overmacht voldoen:”*). Er zal steeds een

¹⁵ Artikel 2, tweede lid, 45: „overmacht”: elke onvoorzienbare of ongebruikelijke gebeurtenis waarover een TSB redelijkerwijs geen controle heeft en die niet door een fout van de TSB is veroorzaakt, die met redelijke vooruitziendheid of voorzorgsmaatregelen niet had kunnen worden voorkomen of kon worden verholpen en die niet kon worden opgelost door middel van uit technisch, financieel of economisch oogpunt redelijke maatregelen van de TSB, die daadwerkelijk heeft plaatsgevonden en objectief verifieerbaar is en waardoor de TSB tijdelijk of definitief niet in staat is zijn verplichtingen uit hoofde van deze verordening na te komen;

rechterlijke controle mogelijk zijn indien een partij niet akkoord gaat met het inroepen van overmacht door de andere partij.

Er wordt verder bepaald dat de Partij die een situatie van overmacht inroept, de andere Partij onverwijld telefonisch (met zo spoedig mogelijk een schriftelijke bevestiging) of via e-mail op de hoogte zal brengen van de aard van de omstandigheden, de waarschijnlijke duur van de niet-uitvoering en de maatregelen die zij heeft genomen om de situatie te verhelpen (artikel 7.8.3, vijfde lid).

Tot slot wordt voorzien dat de Partij die een situatie van overmacht inroept, niettemin al het mogelijke in het werk zal stellen om de gevolgen van de niet-uitvoering van haar verplichtingen voor de andere Partij, het DNB-net en het Elia-net en derden te beperken, en opnieuw haar verplichtingen te vervullen (artikel 7.8.3, zesde lid).

Deze bepalingen inzake kennisgeving en om de gevolgen van de niet-uitvoering van contractuele verplichtingen te beperken, geven geen aanleiding tot opmerkingen van de CREG.

Artikel 7.9. Wijzigingen

98. Deze bepaling strekt ertoe te bepalen dat wijzigingen van de overeenkomst onderworpen zijn aan een wederzijds schriftelijk akkoord, met uitzondering van bijlagen 2 en 3 die unilateraal en schriftelijk door een Partij kan worden gewijzigd. Deze bepaling houdt rekening met het gereguleerde karakter van de type-samenwerkingsovereenkomst; in geval van wijzigingen ervan moet het goedkeuringsproces worden doorlopen (“door de bevoegde regulatoren goedgekeurde wijzigingsovereenkomst”).

Voorbehoud wordt gemaakt in artikel 7.9 voor de beslissingen aan de Partijen opgelegd conform artikel 9 van deze Overeenkomst (beslissingen van het college van arbiters of een bevoegde rechter van de rechterlijke macht) en geldt onverminderd de bepalingen van artikel 4.1.7 en/of artikel 7.11.

De CREG heeft hierbij geen bezwaren of opmerkingen.

Artikel 7.10. Herziening – Aanpassing van de overeenkomst

99. Met toepassing van artikel 7.10.1 erkennen de Partijen uitdrukkelijk dat de Overeenkomst onderhevig is aan de evoluerende wettelijke en reglementaire context en/of evoluties in de marktwerking en dat veranderingen in de regelgeving of regulering waaronder de activiteiten van een Partij vallen een aanzienlijke invloed kunnen uitoefenen op de positie van een Partij mocht de Overeenkomst behouden blijven zonder aanpassingen. Er wordt voorzien in een overlegverplichting tussen de Partijen. In artikel 7.10.2 wordt bepaald in welke gevallen/vanuit welke doelstellingen de Partijen de Overeenkomst te dien einde, op het eerste schriftelijk verzoek van elke Partij, te goeder trouw zullen heronderhandelen en eventueel wijzigen en/of aanvullen.

100. Er wordt daarbij rekening gehouden met het feit dat de Overeenkomst pas gewijzigd kan worden na goedkeuring door de bevoegde regulatoren overeenkomstig het geldend wettelijk kader. Artikel 7.10.2 bepaalt immers dat de Partijen samenwerken met het oog op de indiening ter goedkeuring door de bevoegde regulatoren van de ontwerp teksten tot herziening van de Overeenkomst.

De CREG heeft hierbij geen opmerkingen.

Artikel 7.11. Gemeenschappelijke bepalingen voor artikelen 7.9 en 7.10

101. Artikel 7.11 voorziet in een kennisgeving door Elia aan alle distributienetbeheerders die een samenwerkingsovereenkomst hebben ondertekend van elke vraag tot herziening of wijziging van de Overeenkomst en in een uitnodiging tot overleg voor zover het voorwerp van de herziening of de wijziging betrekking heeft op de artikelen 1 tot en met 9 van deze Overeenkomst en/of op de Bijlagen waarvan de aangevraagde herziening of wijziging alle distributienetbeheerders aanbelangt.

Verder bepaalt dit artikel wat de procedure is voor de herziening of de wijziging van respectievelijk de hoofdtekst van de Overeenkomst, de (gemeenschappelijke) Bijlagen van de Overeenkomst en de individuele Bijlagen van de Overeenkomst.

Daarbij wordt rekening gehouden met het gereguleerde karakter van de Overeenkomst, d.w.z. dat de Overeenkomst pas gewijzigd kan worden na goedkeuring door de bevoegde regulatoren overeenkomstig het geldend wettelijk kader.

De CREG heeft hierbij geen opmerkingen.

Artikel 7.12. Betekenis van de titels

102. In artikel 7.12 wordt bepaald dat de titels van de rubrieken van de artikelen van de Overeenkomst en haar Bijlagen enkel gebruikt worden om de structuur en de lectuur te vergemakkelijken maar geen deel uitmaken van de Overeenkomst en niet in aanmerking worden genomen voor de interpretatie van de wil van de Partijen.

De CREG heeft hierbij geen opmerkingen.

Artikel 7.13. Afwezigheid van een beding ten behoeve van derden

103. Artikel 7.13 bepaalt dat noch de Overeenkomst, noch de Bijlagen een beding ten behoeve van derden creëren.

Artikel 8. Toepasselijk recht

104. Artikel 8 stelt dat deze Overeenkomst en zijn uitvoering wordt beheerst door het Belgisch recht, wat niet meer dan logisch is gezien de context van huidige type-overeenkomst.

Artikel 9. Regeling van geschillen

105. Er wordt voorzien dat Partijen alles in het werk stellen om geschillen op een minnelijke wijze op te lossen en bij gebrek daaraan worden voorgelegd aan een college van drie arbiters. Met het oog op dringende en voorlopige maatregelen heeft elke Partij de keuze tussen een arbitraal kort geding conform de voorziene bepalingen enerzijds, of een procedure in kort geding voor de bevoegde rechter van de rechterlijke macht anderzijds.

Dit artikel berust op een keuze van de Partijen. De CREG heeft geen opmerkingen hierbij.

3.3.2. Bijlage 1: Inventaris van de Bijlagen

106. De CREG heeft hierbij geen opmerkingen.

3.3.3. Bijlage 2: Contactgegevens

107. Deze bijlage vormt een modelbijlage voor het opnemen van de contactgegevens van de Partijen. De CREG heeft hierbij geen opmerkingen.

3.3.4. Bijlage 3: Lijst van de Koppelpunten en energie-uitwisselingen tussen DNB's

108. Deze bijlage vormt een modelbijlage voor het opnemen van de lijst van de Koppelpunten en energie-uitwisselingen tussen DNB's en derhalve informatie eigen aan elke DNB. De CREG heeft hierbij geen opmerkingen.

3.3.5. Bijlage 4: Inventarisverslagen

109. Het doel van deze bijlage is de modaliteiten vast te leggen voor het opstellen, valideren, bijwerken en beschikbaar stellen van de gezamenlijke inventarisverslagen over terreinen en gebouwen en over technische installaties. Voor elk van deze verslagen worden een structuur, een frequentie van de opstelling en een valideringsproces voorgesteld. Er wordt ook informatie verstrekt over situaties waarin de eigendom niet is vastgesteld. De CREG heeft geen opmerkingen bij deze bijlage.

3.3.6. Bijlage 5: Tarieven

110. Deze bijlage bevat de beschrijving van de transmissietarieven die van toepassing zijn op de DNB's, met inbegrip van de bijzondere modaliteiten betreffende, onder andere, de bepaling van de ter beschikking gestelde vermogens en de gedeelde aansluitingen.

De CREG heeft deze bijlage geanalyseerd en heeft geen inconsistenties vastgesteld met de tariefmethodologie of met de tariefbeslissing (B)658E/62 van 7 november 2019 betreffende het aangepaste tariefvoorstel voor de regulatoire periode 2020-2023.

Er moet echter rekening mee worden gehouden dat de volgende tariefperiode 2024-2027 aanpassingen van de tarieven kan meebrengen die dan in het type-SOK, en meer bepaald in bijlage 5 ervan, zullen moeten worden opgenomen.

3.3.7. Bijlage 6: Volumes met betrekking tot facturatie en marktprocessen

111. Bijlage 6 omvat de principes en praktische modaliteiten voor (i) de communicatie van energie-uitwisselingen tussen het Elia-net en het distributienet, (ii) de communicatie van energie-uitwisselingen tussen twee distributienetten, (iii) de communicatie van gealloceerde afnames en injecties per evenwichtsverantwoordelijke (hierna: BRP) en per kwartier, (iv) de overlegvergaderingen tussen distributienetbeheerders en transmissienetbeheerder, (v) de communicatie van gegevens in het kader van flexibiliteit, (vi) de financiële compensatie van de DNB door de TNB ten gevolge van modulatie van de distributienetgebruikers (DNG).

3.3.7.1. Punt 1 van Bijlage 6 – Voorwerp

112. Punt 6.1 behandelt het voorwerp van Bijlage 6 en somt de gegevensuitwisselingen op waarop Bijlage 6 betrekking heeft. De CREG stelt vast dat Bijlage 6 als doel heeft een invulling te geven van de gegevensuitwisselingsvereisten zoals beschreven in artikel 15.2 EBGL, artikel 48.1(b), (c) en (d) SOGL, artikel 53.1(a), (b) en (d) SOGL en artikel 182.2 SOGL. De CREG heeft hierbij geen opmerkingen.

3.3.7.2. Punt 2 van Bijlage 6 – Algemeen

113. Voor zowel de infeedprocessen (zie punt 3 van Bijlage 6) als de allocatieprocessen (zie Punt 6.4) verwijst Bijlage 6 naar het MIG-document¹⁶ voor de uitvoeringsmodaliteiten van beide processen. De CREG is van mening dat informatie in de MIG-documenten die betrekking heeft op de rechten, verplichtingen, verantwoordelijkheden, evenals de procedures en praktische modaliteiten betreffende de elementen bedoeld in Deel 8, Boek 1, Titel 3, van het federaal technisch reglement (de artikelen 316 en 317), opgenomen moeten worden in de type-samenwerkingsovereenkomst en ter goedkeuring moeten worden voorgelegd aan de CREG. Dit uiteraard op een manier die geen afbreuk doet aan de regionale wetgeving.

3.3.7.3. Punt 3 van Bijlage 6 - Infeed

114. Punt 3 beschrijft het proces om metingen en berekeningen van de kwartierwaarden met actieve en reactieve component voor elk Transformatiestation en voor elk Koppelpunt, per richting, te communiceren en te consolideren. De Transformatiestations en Koppelpunten waarop dit proces van toepassing is, moeten door de Partijen worden bepaald in Bijlage 3. Voor elk Transformatiestation wordt ook een “TS metering agreement” opgesteld, dat in punt 3.1.6 van Bijlage 6 beschreven wordt.

115. Met betrekking tot de energie-uitwisselingen tussen Elia en distributienetbeheerders wordt de algemene berekeningswijze beschreven. De metingen en berekeningen van de inkomende en uitgaande energie op het Elia-net worden uitgevoerd door Elia, en worden gecommuniceerd en gevalideerd door de betrokken distributienetbeheerder. De verdeling van deze inkomende en uitgaande energie per distributienet wordt door DNBs uitgevoerd, en wordt gecommuniceerd aan de transmissienetbeheerder. Elke maand wordt een rapport opgesteld met de geconstateerde verschillen tussen beide gegevens. Ook bevat punt 3 een proces dat beschrijft hoe eventuele inconsistenties opgelost worden.

116. De beschrijving in dit punt voldoet aan de criteria van artikel 316 van het federaal technisch reglement.

117. De modaliteiten met betrekking tot de uitwisseling van energie tussen distributienetbeheerders onderling werden niet door de CREG geanalyseerd.

3.3.7.4. Punt 4 van Bijlage 6 – Allocatie

118. Dit punt beschrijft het proces om de gealloceerde afnames of injecties per BRP te berekenen en te communiceren. De DNB communiceert aan de TNB, de toegangshouders en de BRPs op maandelijkse basis een overzicht per BRP en per richting voor elke dag van de maand van de geaggregeerde geschatte jaarverbruiken van alle toegangspunten met klassieke en met digitale meters. De exacte frequentie alsook het formaat zijn beschreven in MIG-documenten. De CREG is van mening dat deze informatie, voor zover ze betrekking heeft op de communicatie met de TNB, in de type-samenwerkingsovereenkomst opgenomen moet worden krachtens artikel 316, eerste lid, 1°, van het federaal technisch reglement en artikel 316, eerste lid, 3° c).

Synergrid en Elia maken hierbij de volgende opmerking in de brief van 15 juli 2022: “De CREG vraagt de opname van MIG-documentatie en andere gegevensuitwisselingen in de SOK op basis van FTR art. 316, 3°, c. Wij gaan akkoord dat er afspraken moeten zijn over gegevensuitwisselingen (dat is ook Europees voorzien, cf. SOGL). Echter vragen wij ons af of er geen onbedoelde situatie is ontstaan

¹⁶ Bijlage 6 bevat niet-werkende urls naar de MIG-documenten waar relevante processen beschreven zijn. De CREG gaat ervan uit dat de relevante MIG -documenten terug te vinden zijn op de volgende website: <https://www.atrias.be/>

doordat in het federaal technisch reglement is opgenomen in art. 316 dat de SOK de “praktische modaliteiten” moet bevatten. Dit lijkt ons te verregaand en het zorgt ervoor dat er ongewild zeer praktische afspraken met een operationeel karakter in de SOK zouden moeten opgenomen worden. Gezien het evolutief karakter van dergelijke operationele processen lijkt het ons aangewezen deze praktische modaliteiten niet of slechts voldoende “high level” op te nemen teneinde niet een openbare raadpleging te moeten organiseren bij elke wijziging van deze praktische modaliteiten op de operationele uitvoering. Lenen de complexiteit en het tijdsbeslag van onderhavig goedkeuringsproces zich ertoe om ook dergelijke praktische modaliteiten te kunnen implementeren in het licht van de behoeften van de dagdagelijkse operationele wereld? Is er m.a.w. ruimte voor enige differentiatie ten opzichte van het goedkeuringsproces van de basisbepalingen van de SOK?”

De CREG begrijpt dat het antwoord van Synergrid betrekking heeft op de bepaling van het niveau van detail en de perimeter van informatie dat onder de term “praktische modaliteiten” valt. De CREG neemt als gevolg akte van de opmerking van Synergrid, en nodigt Synergrid uit om de invulling van de term “praktische modaliteiten” verder te motiveren binnen het kader van de eerstkomende wijziging van de type-SOK, zonder afbreuk te doen aan de wettelijke verplichtingen waaraan de type-SOK moet voldoen. Als gevolg handhaaft de CREG haar vraag, maar is zij bereid om in het kader van de eerstkomende wijziging van de type-SOK het niveau van detail en de exacte perimeter van de term “praktische modaliteiten”, per modaliteit, nader te bekijken op basis van de noden voor de dagdagelijkse operationele uitvoering, en dit zolang voldaan wordt aan de wetgeving.

119. Dagelijks schat de DNB de provisionele allocatie in en voorziet ze deze gegevens aan de markt.

120. De berekeningswijze van de allocatie wordt algemeen beschreven. Voor de gedetailleerde berekening wordt verwezen naar de MIG-documenten. De CREG constateert dat een controleproces ontbreekt, bijvoorbeeld in de vorm van communicatie van de telgegevens en de berekeningswijze zoals bij de Infeed-processen (zie deel 3.3.7.3 van deze beslissing). Zonder dit controleproces is Elia niet in staat om de gecommuniceerde allocaties proactief te valideren alvorens ze te gebruiken als invoer voor de verrekeningsprocessen beschreven in de T&C BRP. Punt 6.4 vermeldt wel een reactief controleproces, waarbij de DNB, in geval van een allocatiefout die de ‘re-run’-criteria zoals bepaald in het MIG Allocatieproces overschrijdt, de allocatie dient te herberekenen. Punt 6.4 beschrijft ook een controleproces op basis van de Infeed-gegevens (zie deel 3.3.7.3 van deze beslissing) met als doel verliezen toe te kennen aan de hiervoor verantwoordelijke BRP. De CREG is bijgevolg van mening dat een proactief controleproces met als doel de allocatieberekeningen te valideren, in de type-samenwerkingsovereenkomst geïmplementeerd en beschreven moet worden krachtens artikel 316, eerste lid, 2°, van het federaal technisch reglement.

3.3.7.5. Punt 5 van Bijlage 6 – Afsluitende vergadering van de facturatie- en marktprocessen

121. Dit punt beschrijft dat er tweemaal per jaar een vergadering plaatsvindt om inconsistenties bij de Infeed-processen en Allocatie-processen te analyseren en op te lossen. Ook worden tijdens deze vergaderingen de PBO-rapporten van de voorbije 6 maanden gevalideerd, en wordt een overzicht van de uitgevoerde reruns gecommuniceerd aan Elia.

122. De CREG heeft geen opmerkingen met betrekking tot dit punt 5.

3.3.7.6. Punt 6 van Bijlage 6 – Gegevensuitwisseling in het kader van flexibiliteit en ondersteunende diensten

123. In punt 6 maken Elia en de DNBs afspraken omtrent de gegevensuitwisseling in het kader van flexibiliteit en ondersteunende diensten.

Zodoende maakt punt 6 van Bijlage 6 deel uit van de uitwerking van het akkoord bedoeld in artikel 40, lid 7, van SOGL: "Uiterlijk 18 maanden na de inwerkingtreding van deze verordening komt elke TSB tot overeenstemming met de relevante DSB's betreffende doeltreffende, efficiënte en evenredige processen voor het beheer van de onderlinge gegevensuitwisseling, met inbegrip van de verstrekking van gegevens betreffende distributiesystemen en SNG's voor zover nodig voor een efficiënt netwerkbeheer. Onverminderd de bepalingen van lid 6, onder g), komt elke TSB met de relevante DSB tot overeenstemming betreffende het formaat waarin de gegevensuitwisseling plaatsvindt".

124. De CREG heeft volgende bedenkingen bij deze titel.

125. Er wordt bepaald dat Partijen samenwerken om de levering van frequentie-gerelateerde ondersteunende diensten vanuit het DNB-net te faciliteren. Daaraan wordt toegevoegd:

"Elia en de DNB specificieren de voorwaarden en informatie-uitwisseling die nodig is voor de Kwalificatieprocedure van de DNG ten aanzien van de DNB voor deelname aan deze diensten en de effectieve levering ervan, volgens de verantwoordelijkheden bepaald in artikel 182 van de Verordening SO GL. Deze voorwaarden worden vastgelegd in de dienstencatalogus van de overeenkomst FSP-DNB."

Het is van belang om deze paragraaf samen te lezen met artikel 182 SOGL. Een situering van deze "Kwalificatieprocedure" in het kader van de ruimere prekwalificatieprocedure uitgevoerd door de TSO krachtens artikelen 155, 159 en 162 van SOGL ontbreekt hier immers.

De "Kwalificatieprocedure" is het proces, uitgevoerd door de DNB, om limieten vast te stellen m.b.t. de levering van reserves werkzaam vermogen in zijn distributiesysteem of om de levering van reserves werkzaam vermogen in zijn distributiesysteem uit te sluiten op basis van technische redenen, zoals de geografische locatie van de reserve-leverende eenheden en reserve-leverende groepen, zoals bepaald in artikel 182 van SOGL (zie Bijlage 14 – Definitielijst). De prekwalificatie door de transmissienetbeheerder betreft dan het proces ter verificatie van een reserveleverende eenheid of een reserveleverende groep, waarbij de eisen door de TSB zijn vastgesteld (artikel 3.2, 146°, SOGL).

De CREG is als gevolg van mening dat de integratie van het communicatieproces van bovengenoemde limieten door DNBs binnen het kader van de prekwalificatieprocedure van de TNB verduidelijkt moet worden in de type-SOK. Zulke verduidelijking vereist dat Elia en de DNB afspraken maken over de nodige gegevensuitwisseling en de daarbij horende tijdslijnen en regels binnen het kader van artikel 182.2 en artikel 182.3 van SOGL. Ook de afspraken met betrekking tot de tijdige communicatie van de limieten door de DNB aan Elia binnen het kader van artikel 182.4 van SOGL, inclusief de technische redenen, dienen beschreven te worden, zodat Elia haar prekwalificatieprocedure tijdig kan afronden (maximumduur van 3 maanden)¹⁷.

Daarenboven stelt de CREG vast dat bovengenoemde limieten geen additionele vereisten mogen bevatten dan degene die binnen het kader van de prekwalificatieprocedure door de TNB vastgelegd werden, conform Titel 5 en Titel 6 van Deel IV SOGL en conform artikel 18.4 (a) van de EBGL¹⁸. Artikel 57 van Verordening (EU) 2019/943 legt op dat DNBs en TNB met elkaar samenwerken teneinde gecoördineerde toegang tot hulpbronnen tot stand te brengen waarmee aan specifieke behoeften van zowel het transmissiesysteem als het distributiesysteem tegemoet kan worden gekomen. Het is voor de CREG onduidelijk hoe TNB en DNBs concreet samenwerken om bovengenoemde limieten te

¹⁷ Art. 182.3 SOGL: "Het prekwalificatieproces steunt op het overeengekomen tijdschema en voorschriften met betrekking tot informatie-uitwisselingen en de levering van reserves werkzaam vermogen tussen de TSB, de reserveconnecterende DSB en de intermediaire DSB. Het prekwalificatieproces heeft een minimumduur van drie maanden vanaf de indiening van een complete formele aanvraag door de reserveleverende eenheid of groep."

¹⁸ De technische minimumvereisten voor FCR en FRR worden door de leverancier van reserves aangetoond via de prekwalificatieprocedure zoals georganiseerd door de TNB, conform de voorwaarden voor balancering krachtens artikel 18 EBGL.

verlichten en zodoende de levering van frequentiegerelateerde ondersteunende diensten vanuit het DNB-net te faciliteren.

Gelet op wat voorafgaat, vraagt de CREG om in de type-samenwerkingsovereenkomst de afspraken toe te voegen met betrekking tot de timing en communicatie van de door de DNB vastgestelde limieten en andere informatie in het kader van artikel 182 van SOGL aan Elia. Ook vraagt de CREG om in Bijlage 6 de processen toe te voegen die de samenwerking rond de facilitering van frequentie-gerelateerde ondersteunende diensten vanuit het DNB-net structureren en concretiseren.

126. Verder is de CREG van mening dat de woorden “conform de toepasselijke wetgeving” in volgende paragraaf, nl.:

“Conform de toepasselijke wetgeving staat elke Partij in voor het beheren van de netgebruikers aangesloten op zijn net ongeacht in welke markt of aan welk product deze deelnemen. Elke Partij beheert hiertoe, desgevallend in zijn rol als databeheerder, een flexibiliteitstoegangsregister en een flexibiliteitsactivatieregister voor de netgebruikers aangesloten op zijn net waarin de relevante parameters worden bijgehouden, en staat maximaal in voor de berekeningen en ondersteunende processen van de netgebruikers aangesloten op zijn net”

niet kunnen betekenen dat dit noodzakelijkerwijze uit de toepasselijke wetgeving voortvloeit. Dit betreft volgens de CREG een “afpraak” tussen TSO en DSO die onderhevig is/moet zijn aan wijzigingen in de toekomst indien de gemaakte afspraken niet afdoende zouden blijken te werken in de praktijk. De Europese wetgeving (bv. artikel 154, 156, 158, 159 SOGL) voorziet immers ook dat Elia de levering van frequentiegerelateerde diensten moet kunnen verifiëren, door, voor de levering van FRR, realltime metingen van het aansluitpunt of van een ander met de reserveconnecterende TNB overeengekomen interactiepunt te ontvangen, en door, voor de levering van FCR, realltime metingen per FCR-leverende eenheid of -groep te ontvangen.

Bovendien voorziet artikel 313, tweede lid, van het federaal technisch reglement onder meer dat Elia, als uitzondering op de regel dat de transmissienetbeheerder geen enkele contractuele en/of operationele relatie heeft met de netgebruikers aangesloten op het publiek distributienet of het lokaal transmissienet, en na overleg met de publieke distributienetbeheerder of de lokaal transmissienetbeheerder, toch de verplichtingen draagt die voortvloeien uit de relaties die hij zou hebben met de gebruikers van het publiek distributienet of de gebruikers van het lokaal transmissienet en die hierna worden vermeld:

- 1° indien zij hem evenwichtsdiensten leveren, diensten van actieve deelname van de vraag of deelnemen aan de strategische reserve georganiseerd door de wet van 29 april 1999; en/of
- 2° in toepassing van bepaalde operationele verplichtingen die voortvloeien uit de Europese richtsnoeren SOGL die verband houden met aard van de installaties van de installaties van de gebruikers van het publiek distributienet of van het lokaal transmissienet, overeenkomstig boek 2 van deel 6; en/of
- 3° in toepassing van artikel 5.4 van de Europese netwerkcode RfG, indien de transmissienetbeheerder specifieke gegevens opvraagt bij de eigenaars van elektriciteitsproductie-eenheden aangesloten op het publiek distributienet of het lokaal transmissienet; in toepassing van de artikelen 48 tot 51 van de Europese richtsnoeren SOGL, voor de mededeling van gegevens met betrekking tot elektriciteitsproductie-eenheden aangesloten op het publiek distributienet of het lokaal transmissienet; alsook in toepassing van artikel 53 van de Europese richtsnoeren SOGL, voor de mededeling van gegevens met betrekking tot de verbruikseenheden aangesloten op het publiek distributienet of het lokaal transmissienet en die verbonden zijn met de actieve deelname aan de vraag;

- 4° onverminderd het akkoord overeenkomstig artikel 40.7 van de Europese richtsnoeren SOGL betreffende doeltreffende, efficiënte en evenredige processen voor de aanlevering en het beheer van de onderlinge gegevensuitwisseling, met inbegrip van, indien het efficiënte beheer van het net het vereist, de aanlevering van gegevens met betrekking tot het publieke distributienetten en het lokaal transmissienet en de significante netgebruikers, alsook het formaat voor de gegevensuitwisselingen; en/of
- 5° iedere andere contractuele relatie met deze gebruikers van het publiek distributienet of de gebruikers van het lokaal transmissienet middels en na akkoord van de beheerders van het betrokken publiek distributienet en/of het lokaal transmissienet.

De rechten, verplichtingen, verantwoordelijkheden, evenals de procedures en praktische modaliteiten van de netgebruikers aangesloten op het distributienet die diensten aan Elia leveren ontbreken in Bijlage 6.

127. Het voorstel van type-SOK bevat vervolgens bepalingen in verband met een gezamenlijke FlexHub, waarvan het beheer wordt toegekend aan een van de Belgische publieke elektriciteitsnetbeheerders, onder de rol van Flexhub operator.

De FlexHub operator staat in voor:

“[...] het operationeel beheer van de gegevens en de berekeningen in de FlexHub. Via de FlexHub staat elk van de Partijen in voor:

- het beheren van de contactgegevens van de betrokken marktpartijen;
- het controleren van de aanwezigheid, de volledigheid en de integriteit van alle gegevens in de FlexHub;
- het ter beschikking stellen aan de betrokken marktpartijen van de voor hen benodigde gegevens, resultaten of aggregaties, om zo een optimale marktwerking te faciliteren.
- het aggregeren van de volumes van de geleverde flexibiliteit op zijn net op het niveau van de regelzone volgens de regels van de energieoverdracht;
- het ter beschikking stellen aan de dienstverleners van flexibiliteit en leveranciers van bijkomende noodzakelijke gegevens, resultaten of aggregaties.”

De CREG werd in kennis gesteld van de operationele overeenkomst betreffende het aFRR communicatieplatform en de voornoemde flexhub dd. 1 juli 2020 en de eerdere project-overeenkomsten “Joint T-DSO aFRR Data hub Pilot” en “Joint T-DSO Communication Platform Pilot” dd. 17 mei 2019.

De Partijen zijn overgegaan tot oprichting van een flexhub omwille van de hiernavolgende reden:

“Gelet op de synergievoordelen m.b.t. deze informatie-uitwisselingen tussen DNB en TNB enerzijds en de netgebruiker anderzijds, en onverminderd de taken die elk van de Partijen conform zijn wettelijke opdracht heeft, [...], waar relevant en zonder afbreuk te doen aan de rollen en verantwoordelijkheden van Partijen, m.b.t. het verzamelen, berekenen, verwerken en bezorgen aan de betrokken marktpartijen van de informatie nodig voor de berekening van relevante volumes (zoals het flexibiliteitsvolume) en vermogens per dienstverleningspunt voor flexibiliteit, bijvoorbeeld in het kader van de kwalificatieprocedure of monitoring van bepaalde flexibiliteitsdiensten en de bepaling van de referentiecurve van het elektriciteitsafname- en -injectieprofiel, conform de regels die voor de betrokken flexibiliteitsdienst of ondersteunende dienst worden bepaald, in het kader van gereguleerde producten van de transmissienetbeheerder en in het kader van de valorisatie van de flexibiliteit die een energieoverdracht meebrengt”

En nog:

“[...], om een efficiënte en betrouwbare uitwisseling van gegevens tussen de Partijen te bewerkstelligen die nodig zijn voor de controle en verrekening van de flexibiliteitsdiensten conform de dienstencatalogus van de overeenkomst FSP-DNB, met uitzondering van FCR en anderzijds om de gegevensuitwisseling met de verschillende marktpartijen mogelijk te maken. Binnen deze FlexHub wordt ook de functionaliteit omtrent “energieoverdracht” geborgd”.

Met toepassing van artikel 40.2, tweede lid, van Richtlijn (EU) 2019/944 mogen transmissiesysteembeheerders slechts op hun initiatief bepaalde wettelijke taken delegeren, indien dit gebeurt onder hun toezicht aan een andere transmissiesysteembeheerder die gecertificeerd is conform één van de drie modellen van ontvlechting en indien deze delegatie van taken de effectieve en onafhankelijke besluitvormingsbevoegdheden van de delegerende transmissiesysteembeheerder niet in het gedrang brengt.¹⁹

De Partijen stellen dat zij verantwoordelijk blijven, maar dat het operationeel beheer wordt toegekend aan één van de Belgische publieke elektriciteitsdistributienetbeheerders, in de vorm van de rol “FlexHub Operator”.

Voor zover de CREG kon nagaan, en gezien de uitdrukkelijke vermelding in deze Bijlage 6.6 van de type-SOK dat de afspraken in het kader van de flexhub geen afbreuk doen aan de wettelijke taken van de partijen, lijkt het hier inderdaad eerder te gaan om afspraken voor de efficiënte uitvoering van de wettelijke taken, dan over afspraken tot delegatie door Elia van wettelijke taken aan de flexhub operator, die één van de DNBs is.

Niettemin wenst de CREG dit verder te monitoren en mocht blijken dat de samenwerking in feite tot gevolg heeft dat Elia niet langer zelf haar wettelijke taken ten volle uitvoert en hier de volle verantwoordelijkheid kan opnemen, maakt de CREG voorbehoud om terug te komen op wat voorafgaat.

¹⁹ Art. 40.2, tweede lid, Richtlijn (EU) 2019/944: “De transmissiesysteembeheerder die het transmissiesysteem bezit, voldoet aan de vereisten van hoofdstuk VI en wordt gecertificeerd overeenkomstig artikel 43. Dit doet geen afbreuk aan de mogelijkheid voor transmissiesysteembeheerders die in het kader van het model van de ontvlechting van eigendom, de onafhankelijke systeembeheerder of de onafhankelijke transmissiesysteembeheerders zijn gecertificeerd, om op hun initiatief en onder hun toezicht, bepaalde taken te delegeren aan andere transmissiesysteembeheerders die in het kader van het model van de ontvlechting van eigendom, de onafhankelijke systeembeheerder of de onafhankelijke transmissiesysteembeheerder zijn gecertificeerd, indien deze delegatie van taken de effectieve en onafhankelijke besluitvormingsbevoegdheden van de delegerende transmissiesysteembeheerder niet in het gedrang brengt.”

Verder wenst de CREG dat een uitdrukkelijke verwijzing naar de operationele overeenkomst betreffende het aFRR communicatieplatform en de voornoemde flexhub dd. 1 juli 2020 wordt opgenomen in de type-SOK en dat de desbetreffende contracten ook worden opgelijst in de Bijlagen bij de type-SOK. De CREG aanvaardt dat deze contracten vandaag niet ter goedkeuring worden voorgelegd aangezien de samenwerking op dat vlak volop in ontwikkeling is en momenteel een flexibel karakter moet hebben, maar meent dat de afspraken of minstens de relevante elementen ervan deel moeten uitmaken van de type-SOK en ter goedkeuring moeten worden voorgelegd wanneer de betrokken samenwerkingsaspecten een stabiel karakter verkrijgen.

De projectovereenkomsten “Joint T-DSO aFRR Data hub Pilot” en “Joint T-DSO Communication Platform Pilot” dd. 17 mei 2019 hebben van nature een tijdelijk karakter en dienen daardoor niet in de type-SOK te worden geïntegreerd. Het is echter wel belangrijk dat indien deze een permanent karakter zouden krijgen, deze ook in de type-SOK geïntegreerd moeten worden.

128. Wat betreft datakwaliteit en monitoring van de gegevensuitwisseling binnen de Flexhub, ontving de CREG op 25 augustus 2021 een rapport²⁰ van auditeur IBM met haar aanbevelingen om de datakwaliteit, of althans de monitoring ervan, te verbeteren. Aanbeveling 6.1 van dit rapport stelt dat het bestaande afgesproken contractueel kader tussen TNB en DNBs onvoldoende effectief is om op een proactieve manier datakwaliteit te garanderen. Concreet legt het contractueel kader vast wat de verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden zijn van elke partij, terwijl de auditeur in de plaats hiervan proces- en toepassingscontroles om toezicht te houden op datakwaliteit, verwachtte. Als gevolg is Elia momenteel niet in staat om te garanderen dat ze haar verplichtingen effectief nakomt. De auditeur raadt aan om controles te implementeren met het oog op het houden van toezicht op de acties van DNBs, of om de Flexhub-voorzieningen in de ToE-audit op te nemen.

De CREG stelt vast dat punt 6 van Bijlage 6 aangeeft dat TNB en DNBs de nodige initiatieven nemen om de datakwaliteit in onderlinge gegevensuitwisseling te waarborgen. Deze intentieverklaring komt niettemin onvoldoende tegemoet aan de bovenstaande aanbeveling van de auditeur. De CREG vraagt bijgevolg om deze algemene contractuele verplichting in de type-SOK uit te breiden met concrete procedurele verbintenissen in de type-SOK die toelaten om alle Flexhub-voorzieningen in de ToE-audit op te nemen of die pro-actieve controleprocessen implementeren met als doel de kwaliteit van FlexHub-voorzieningen te monitoren en waarbij de effectiviteit van deze geïmplementeerde processen, onverminderd de bevoegdheid van de regulatoren, door één of meer onafhankelijke derde partijen wordt beoordeeld. Deze verbintenissen kaderen binnen de algemene vereiste, krachtens artikel 3 en 4 van KORRR, dat stelt dat elke netbeheerder, alvorens gegevens te delen met andere netbeheerders of entiteiten, deze gegevens op minimale datakwaliteitsvereisten verifieert en verbetert indien nodig (zie ook paragraaf 67 van deze beslissing). De transmissienetbeheerder moet ook in staat zijn om zijn wettelijke verplichtingen te vervullen waaronder deze vervat in artikel 40.2 van SOGL. Dit artikel bepaalt dat elke TSB verantwoordelijk is voor het verstrekken en gebruiken van hoogwaardige gegevens en informatie.

129. De volgende paragraaf:

“Bijgevolg erkennen Partijen dat voor zover Elia niet over een specifiek mandaat van de betrokken netgebruiker beschikt voor het bekomen van individuele meetwaarden en data, Elia met inachtneming van alle toepasselijke wettelijke bepalingen terzake, enkel toegang krijgt tot de nodige individuele meetwaarden en data in het kader van haar wettelijke taken, zoals desgevallend opgenomen in de respectievelijke overeenkomsten tussen Elia, in zijn hoedanigheid van FRP, en de leveranciers van de gereguleerde diensten”

²⁰ https://www.elia.be/-/media/project/elia/elia-site/electricity-market-and-system---document-library/transfer-of-energy/2021/20210903_toe-audit-report-external-2020.pdf [online]

is volgens de CREG erg beperkend geformuleerd. De wettelijke taken waarnaar verwezen wordt in de paragraaf lijken beperkt te zijn tot de taken die Elia opneemt in haar hoedanigheid als FRP. Nochtans zijn de wettelijke taken toegewezen aan Elia veel breder, waardoor de paragraaf niet noodzakelijk compatibel is met de doelstellingen van Verordening (EU) 2019/943²¹ en de taken die aan Elia toegewezen werden in andere netcodes die buiten haar rol als FRP vallen. Daarenboven is zonder concrete lijst van uitgewisselde gegevens de perimeter van deze paragraaf niet transparant. De CREG verwijst naar paragraaf 126 van deze beslissing, dat betrekking heeft op de wettelijke bepalingen die de TNB toelaten om individuele meetwaarden en data te ontvangen, binnen het kader van de verificatieprocessen van de levering van de frequentieondersteuningsdiensten. Daarnaast wenst de CREG algemeen op te merken dat de Europese wetgeving toelaat dat data van distributiegekoppelde netgebruikers rechtstreeks gecommuniceerd worden naar of de TNB, of de DNB, of beiden samen maar laat ze toe dat deze keuze op nationaal niveau wordt bepaald²². Naast wettelijke taken, merkt de CREG tot slot op dat Elia ook contractuele taken te vervullen heeft, beschreven binnen de Terms & Conditions BRP en Terms & Conditions BSP, en dat deze taken kwaliteitsvol uitgevoerd moeten blijven worden in geval de bovenvermelde van punt 6 van Bijlage 6 haar de toegang verhindert tot de brondata.

Als gevolg verwijst de CREG naar haar opmerkingen in paragraaf 128 van deze beslissing en is ze van mening dat de concrete toepassing van deze beperking transparant beschreven moet worden in de type-SOK. Synergrid heeft via e-mail geantwoord dat de gegevens die uitgewisseld worden nog niet in detail beschreven kunnen worden binnen de type-SOK. Gegeven het evolutief karakter van de binnen het kader van bovenstaande paragraaf relevante uit te wisselen gegevens, verwacht de CREG dat Elia gevolg geeft aan haar opmerking bij indiening van de volgende versies van de SOK.

3.3.7.7. Punt 6.7 – Gegevensuitwisseling in het kader van compensatie bij Modulatie Principes

130. Punt 6.7 beschrijft de gegevensuitwisseling die nodig is tussen TNB en DNB wanneer een distributienetgebruiker een maximale productielimiet opgelegd krijgt van de TNB ten gevolge van een congestie in het net. Deze gegevensuitwisseling is noodzakelijk om de financiële compensatie van de distributienetgebruiker te berekenen.

De CREG heeft geen opmerkingen met betrekking tot dit punt 6.7.

3.3.8. Bijlage 7: Planning van de netten

131. Bijlage 7 heeft tot doel om de principes rond de planning van de netontwikkeling te beschrijven, evenals de praktische samenwerkingsmodaliteiten en de gegevensuitwisseling tussen Elia en de DNB. Concreet bevat deze bijlage een beschrijving van de modaliteiten van de gegevensuitwisseling tussen Elia en de DNB, de planningsprincipes van de netontwikkelingen evenals de coördinatie van het ontwerp van projecten met betrekking tot de interface tussen het Elia-net en het DNB-net.

²¹ Bij wijze van voorbeeld legt artikel 57 van Verordening (EU) 2019/943 op dat TNB en DNBs samenwerken, en daarbij alle noodzakelijke informatie en gegevens uit te wisselen met betrekking tot de prestaties van activa voor elektriciteitsproductie en vraagrespons. Daarnaast legt hetzelfde artikel op dat gecoördineerde toegang tot hulpbronnen zoals verspreide productie, energieopslag of vraagrespons tot stand gebracht moet worden.

²² Zie KORRR Artikel 3 en 4

3.3.8.1. Punt 7.2 – Gegevens- en informatie-uitwisseling betreffende de planning van de netten

132. Punt 7.2 beschrijft de gegevensuitwisseling tussen TNB en DNB betreffende de netwerkplanning van de netten.

133. Punt 7.2, paragraaf 2.1, geeft de algemene principes weer. Ten eerste geldt als algemeen principe dat de DNB of Elia de gegevens ter beschikking stelt voor zover beschikbaar en verbinden ze zich ertoe om alle redelijke inspanningen te leveren om gegevens ten behoeve van de andere Partij, en die te leveren zijn door derde partijen, te bekomen.

Ten tweede geldt dat de uitwisseling van structurele gegevens eenmaal per jaar of eventueel op ad hoc basis gebeurt in geval van belangrijke wijzigingen, tenzij anders aangegeven.

Ten derde geldt dat, wat kwartiergegevens uit tellingen betreft of gegevens daarvan afgeleid, de Partijen streven naar een maandelijks automatische uitwisseling van gevalideerde gegevens. Het formaat van deze gegevensuitwisseling wordt in onderling akkoord vastgelegd en zal zoveel mogelijk gebaseerd zijn op de standaard in de MIG.

De CREG gaat met bovenstaande algemene principes akkoord. Echter, wat de referentie naar het onderling akkoord voor het formaat van de kwartiergegevens en afgeleide gegevens betreft, is de CREG van mening dat een geharmoniseerd formaat van gegevensuitwisseling tussen de TNB en de verschillende DNB's vereist is en er bijgevolg geen nood is aan verschillende bilaterale akkoorden. De CREG verwijst hierbij naar wat uiteengezet wordt in paragraaf 47 van deze beslissing.

134. Punt 7.2, paragraaf 2.2, specificeert de lijst van de gegevens die de DNB aan Elia moet bezorgen. De lijst wordt opgedeeld op basis van de volgende categorieën: (1) algemene informatie, (2) spanningsregeling, (3) belasting en (4) productie.

Wat betreft de algemene informatie en de gegevens over spanningsregeling merkt de CREG op dat de lijst eerder kwalitatief en algemeen van aard is. De CREG gaat er echter van uit dat een exhaustieve opsomming van specifieke gegevens te beperkend zou kunnen zijn om de beoogde doelstellingen in het kader van netwerkplanning te bereiken, en gaat hiermee dus akkoord.

Wat betreft de belastingsgegevens merkt de CREG op dat deze zowel gevalideerde historische tellingen niveau van de feeder en op niveau van rechtstreekse afnemers met een contractueel vermogen groter of gelijk aan 5 MVA betreft, als toekomstige prognoses. De CREG is van mening dat inderdaad zowel historische data als prognoses van de DNB nuttig zijn in het kader van netwerkplanning. De CREG verwijst hierbij evenwel naar haar opmerking in paragrafen 41 en 133 van deze beslissing betreffende de noodzaak om het formaat van uitwisseling van kwartiergegevens te harmoniseren en dit formaat te integreren in bijlage van de type-SOK. Daarnaast merkt de CREG op dat het voorstel van de type-SOK stipuleert dat het formaat van de gegevens van de sector (onder de hoofding 'gegevens van de netgebruiker') in overleg tussen de Partijen wordt bepaald. De CREG vraagt om ook het formaat van de sector te harmoniseren en dit geharmoniseerd formaat in de type-SOK te expliciteren. Tenslotte ondersteunt de CREG de overeenkomst tussen de Partijen om af te stemmen met het oog op een analyse van de mogelijkheid om te evolueren naar een communicatie door de DNB van de bruto belastingscurve evenals de verwachting van zijn evolutie. De CREG vraagt dat Elia de CREG van deze analyse op de hoogte houdt.

Wat betreft de productiegegevens merkt de CREG op dat melding gemaakt wordt van zowel verwachtingen in verband met de evolutie van productie-eenheden aangesloten op het DNB-net, op LGL-niveau of transformator-niveau, als historische data en telgegevens op niveau van productie-eenheden. De CREG heeft hierbij de volgende opmerkingen. Ten eerste wordt verwezen naar een overeengekomen Excel-template met gezamenlijk opgestelde keuzelijst. Hoewel het overzicht van de uit te wisselen informatie al redelijk gedetailleerd en exhaustief is, vraagt de CREG, in lijn met wat is uitgewerkt in paragraaf 41 van deze beslissing, dat Elia deze Excel-template als bijlage in de type-

samenwerkingsovereenkomst opneemt. Ten tweede is noch de inhoud, noch het formaat waarmee de verwachte evoluties gecommuniceerd moeten worden, duidelijk. Er wordt echter wel verwezen naar een overeenstemming om te evolueren naar een communicatie door de DNB van de bruto injectiecurves evenals de inschatting van hun evolutie. De CREG ondersteunt deze overeenkomst en vraagt dat Elia de CREG van deze analyse op de hoogte houdt.

135. Punt 7.2, paragraaf 2.3, specificeert de lijst van de gegevens die Elia aan de DNB moet bezorgen. De lijst wordt opgedeeld op basis van de volgende categorieën: (1) algemene informatie, (2) spanningsregeling, (3) afname en (4) productie.

Wat betreft de algemene informatie en gegevens betreffende de spanningsregeling, is de CREG van mening dat de lijst een concreet en exhaustief karakter heeft. De CREG heeft hier geen opmerkingen op.

Wat betreft de afnamegegevens, merkt de CREG op dat Elia de DNB het conventioneel leverbaar vermogen zowel in normale als in uitzonderlijke situatie (N-1 situatie) dient over te maken. Daarnaast wordt verwezen naar gegevens die Elia overmaakt in het kader van de processen voor de facturatie van de toegang (cf. Bijlage 6). De CREG heeft hier geen opmerkingen op.

Wat betreft de productiegegevens, dient Elia de lijst van de ontvangstcapaciteiten voor decentrale productie-eenheden per LGL over te maken, samen met een samenvatting van de decentrale productie per LGL waarmee rekening wordt gehouden bij de bepaling van deze ontvangstcapaciteit. De CREG merkt op dat het voorstel van de type-SOK voorziet dat dit minstens op trimesterbasis en indien mogelijk op maandbasis gebeurt. De CREG is van mening dat een berekening op maandbasis accurater is en verwacht dus dat Elia de berekening op maandelijks basis uitvoert, ten minste voor de zones waar beperkingen in het bovenliggende net gedetecteerd worden.

136. Punt 7.2, paragraaf 2.4, beschrijft het proces voor het overleg en de validatie in verband met de gegevens. De CREG merkt op dat het voorstel van de type-SOK enkel het overleg over de gegevens betreffende de afname en productie expliciteert.

Wat betreft de afname, stelt de type-SOK een jaarlijks overlegmoment voor. Naast een stand van zaken, wordt het volgende bevestigd en vastgelegd: (1) beste inschatting van de evolutie van de afnames van minstens 1 MVA, (2) de belastingsschakelingen van minstens 1 MVA, (3) wijzigingen van het conventioneel leverbaar vermogen voor de twee komende jaren, en (4) de geschatte piekafnames op kwartierbasis. De CREG merkt op dat telkens de minimale en indicatieve resolutie van de overeen te komen gegevens gespecificeerd wordt, alsook de concrete timing van het overleg en bijkomende analyses. De CREG acht dit niveau van detail pertinent en heeft hier geen verdere opmerkingen op.

Wat betreft de productie, stelt de type-SOK voor dat de DNB minstens eenmaal per maand aan Elia een update bezorgt van alle bestaande productie-eenheden en alle eenheden met capaciteitsreserve op hun net, en dit volgens het overeengekomen sjabloon in Excel en, van zodra mogelijk, via de web interface van Elia. De CREG merkt op dat de PISA-web-interface²³ van Elia voor het bezorgen van deze productiegegevens reeds beschikbaar is, en stelt zich de vraag of de optie van informatieoverdracht via Excel dan in parallel nog mogelijk is. De CREG vraagt dat Elia dit in de type-samenwerkingsovereenkomst verduidelijkt door ofwel de verwijzing naar de Excel sjabloon te schrappen, ofwel de clauseule 'van zodra mogelijk' te schrappen.

De CREG acht het belangrijk om ook het proces van overleg en validatie van de algemene informatie en van de spanningsregeling in deze paragraaf op te nemen, gezien deze gegevens in de loop van de tijd ook kunnen wijzigen en/of bijkomend overleg vergen. De CREG vraagt dat Elia dit in de type-samenwerkingsovereenkomst opneemt.

²³ <https://www.elia.be/en/customers/customer-tools-and-extranet/pisa-web-tool>

137. Punt 7.2, paragraaf 2.5, beschrijft het proces voor de aansluiting van nieuwe productie-eenheden/verbruikers. De CREG merkt op dat in het uitgeschreven proces geen melding wordt gemaakt van de mogelijkheid van een flexibele aansluiting. Het is dus niet duidelijk waar in het proces deze optie eventueel bestudeerd en besproken wordt en de CREG vraagt om dit te preciseren in de type-SOK. De CREG heeft hier geen verdere opmerkingen op.

3.3.8.2. Punt 7.3 – Ontwikkeling van de transmissie- en distributienetten

138. Punt 7.3, paragraaf 3.1, beschrijft het proces voor de ontwikkeling van de netten op basis van het principe van het technisch-economisch optimum, i.e. de selectie van de variant die aan de noden voldoet op technisch aanvaardbare wijze en aan de laagste maatschappelijke kost. Hierbij kunnen ook niet-valoriseerbare parameters in rekening worden gebracht.

Algemeen gaat de CREG met dit principe akkoord. De CREG heeft hierbij echter enkele opmerkingen of vragen over de opdeling tussen de enerzijds als noodzakelijke en anderzijds als optioneel geïdentificeerde criteria. Ten eerste is het niet duidelijk waarom een “onredelijke waardevermindering door het buiten dienst nemen van installaties” als criterium in de besluitvorming zou moeten opgenomen worden, gezien dit criterium niet noodzakelijk lijkt voor de beoogde doelstelling van een techno-economisch optimale oplossing. Ten tweede zijn een aantal van de als optioneel aangeduide niet-valoriseerbare criteria volgens de CREG wel noodzakelijk om mee te nemen in de beoordeling, zoals bijvoorbeeld de publieke aanvaardbaarheid van de oplossing.

Daarnaast merkt de CREG op dat wanneer bestaande transmissiegekoppelde distributie-installaties en bestaande distributiesystemen zodanig worden aangepast dat de desbetreffende aansluitingsovereenkomst ingrijpend moet worden herzien, de procedure voor substantiële modernisering doorlopen moet worden conform artikel 4 van de DCC. De CREG vraagt dat in Bijlage 7 onder Punt 7.3 en mogelijks in andere relevante artikels van de type-SOK naar het proces van substantiële modernisering verwijst.

139. Punt 7.3, paragraaf 3.2, lijst de basisconcepten op. Het is voor de CREG niet duidelijk wat de inhoud en doelstelling is van de complementaire analyse, i.e. complementair aan het N-1 criterium. De CREG stelt voor dat Elia dit verduidelijkt en in de type-samenwerkingsovereenkomst opneemt.

140. Punt 7.3, paragraaf 3.3, omvat de gemeenschappelijke studies over de evoluties van de netten op lange termijn. Deze paragraaf verwijst naar het formeel goedkeuringsproces van investeringen en naar de procedure te volgen bij moeilijkheden tot het komen tot een onderling akkoord. De CREG heeft hier geen opmerkingen op.

141. Punt 7.3, paragraaf 3.4, beschrijft de gezamenlijke *globale* analyses van de aspecten verbonden met het reactief vermogen en het spanningsbeheer. Deze betreffen het geheel van aspecten verbonden met het reactief vermogen en spanningsbeheer voor een geheel van Koppelpunten. Bij de identificatie van noodzakelijke investeringen wordt ook hier het principe van het techno-economisch optimum toegepast. De CREG heeft hier geen opmerkingen op.

142. Punt 7.3, paragraaf 3.5 tenslotte, beschrijft de gezamenlijke *lokale* analyses van de aspecten verbonden met het reactief vermogen en het spanningsbeheer. Deze kunnen getriggerd worden indien de DNB bij een jaarlijkse controle vaststelt dat de Koppelpunten zich buiten de spanningsregelzones bevinden. De CREG heeft hier geen opmerkingen op.

3.3.8.3. Punt 7.4 – Beschrijving van de gemeenschappelijke projecten

143. Punt 7.4 introduceert een gemeenschappelijk project als een project dat investeringen vereist van beide Partijen. Deze investeringen worden verdeeld over de Partijen volgens de eigendomsgrenzen en activiteitsperimeter conform Bijlage 8. Punt 7.4 stelt voor dat voor deze gemeenschappelijke projecten een akkoord vereist is tussen Elia en de DNB over een aantal punten, opgelijst in de type-SOK, en opgenomen in een “scoping fiche”. De CREG gaat met de voorziene procedure akkoord.

3.3.8.4. Punt 7.5 – Opvolging van de projectenportefeuille

144. Punt 7.5, paragraaf 5.1, handelt over de prioriteit en het engagement in de uitvoering van de projecten. Wat de gemeenschappelijke projecten betreft, wordt het prioriteitsniveau in onderling overleg bepaald en verbinden de partijen zich ertoe dit te respecteren bij de planning van de uitvoering van het project. De CREG gaat met dit principe akkoord. Echter, aangezien deze paragraaf enkel handelt over de gemeenschappelijke projecten, stelt de CREG voor dat dit in de titel duidelijk gemaakt wordt. De CREG merkt op dat dit wel impliceert dat de type-SOK geen overleg betreffende de prioriteit van niet-gemeenschappelijke projecten vooropstelt, terwijl dit mogelijk wel implicaties heeft voor de andere Partij.

145. Punt 7.5, paragraaf 5.2, voorziet de planning van periodieke opvolgingsvergaderingen om de coherente follow-up van de projecten mogelijk te maken. Tijdens deze vergaderingen worden alle gemeenschappelijke projecten overlopen. De CREG merkt ook hier op dat het niet duidelijk is of enkel de gemeenschappelijke projecten aan bod komen of niet, en stelt voor om dit via de titels te verduidelijken.

3.3.8.5. Punt 7.6 – Gegevensuitwisseling in geval van gewijzigde of nieuwe standaarden

146. Punt 7.6 voorziet dat het gebruik van nieuwe standaarden of wijzigingen aan de bestaande standaarden betreffende de installaties van de ene Partij, met een mogelijke impact op het beheer van het net van de andere Partij, ter goedkeuring worden voorgelegd binnen Synergrid, en dat naar geharmoniseerde standaarden, toepasbaar voor alle distributienetbeheerders wordt gestreefd. De CREG gaat hiermee akkoord zolang dit proces een veilige en efficiënte uitwerking van het netwerk bewerkstelligt en geen noodzakelijke evoluties en adoptie van nieuwe standaarden in de weg staat.

Punt 7.6 preciseert dat de documentatie van deze standaarden bijgehouden wordt op het extranet platform van Synergrid. De CREG gaat er hierbij van uit dat op het Synergrid extranet platform een duidelijke historiek van de toegepaste standaarden bijgehouden wordt en dat de goedgekeurde wijzigingen gemotiveerd worden. De CREG vraagt dat deze aspecten van versiebeheer en -documentatie in de type-SOK geëxpliciteerd worden.

3.3.9. **Bijlage 8: Afbakening van eigendommen en activiteitsperimeters**

147. Bijlage 8 beschrijft de eigendomsbeginselen en activiteitsperimeters die zullen worden toegepast voor elk nieuw transformatorstation of voor elke fundamentele wijziging van een deel daarvan. De CREG heeft geen opmerkingen over deze bijlage, behalve over de algemene principes (paragraaf 148 van deze beslissing) en het beheer van de metingen 4.2 voor onderstations MS mono DNB (paragraaf 154 van deze beslissing).

3.3.9.1. Artikel 8.2 Algemene principes

148. In dit punt worden de functionele activiteitsperimeters van Elia en de DNB's beschreven, evenals de basisprincipes die de eigendomsgrenzen beschrijven, rekening houdend met het bestaan van historische uitzonderingen. Er wordt bovendien een bijlage opgemaakt zodat een doelconfiguratie kan worden gedefinieerd door de DNB volgens twee opties van activiteitsperimeters voor Elia en de DNB.

Wat de vooropgestelde regularisatie van vaak historisch gegroeide uitzonderingen binnen een termijn van 5 jaar betreft, en de voorgestelde mogelijkheid in de type-SOK om in gemeenschappelijk overleg tussen Elia en de DNB alsnog van deze regularisatie af te wijken, verwijst de CREG naar paragraaf 48 van deze beslissing.

3.3.9.2. Punt 8.3 – Terreinen

149. Dit punt beschrijft de rechten en plichten van de eigenaars van de terreinen binnen of buiten de omheining van een transformatorstation/MS-onderstation.

3.3.9.3. Punt 8.4 - Algemene installaties en gebouwen

150. Dit punt beschrijft de rechten en plichten binnen de gebouwen en met betrekking tot de algemene installaties ervan.

3.3.9.4. Punt 8.5 - Non-feeder MS-cellen en toebehoren voor transformatie naar MS

151. In dit punt worden de perimeter en de kosten beschreven voor de terbeschikkingstelling door Elia m.b.t. de non-feeder MS-cellen en de toebehoren voor de transformatie naar de MS. De CREG verwijst naar wat uiteengezet is in paragraaf 48 van deze beslissing.

3.3.9.5. Punt 8.6 - Installaties in verband met de transmissieactiviteiten

152. Dit punt beschrijft de perimeter en de kosten van de transmissieactiviteiten van Elia met betrekking tot de hulpvoeding, de spanningsregulering – en regeling en de overdrachtsmechanismen tussen installaties van Elia in geval van verlies van een transformator.

3.3.9.6. Punt 8.7 - Installaties in verband met de distributieactiviteiten

153. Dit punt beschrijft de perimeter van de distributieactiviteiten van de DNB's betreffende aardingscellen, overgangscellen, MS-condensatorbatterij, TP-rails of potentiaalcellen, doorsnijding van een enkele rail in een transformatorstation, apparatuur voor kwaliteitsmetingen en DNB-gebouwen.

3.3.9.7. Punt 8.8 – Bijzondere installaties

154. Dit punt beschrijft de activiteitsperimeter van de DNB's en Elia met betrekking tot de rails, telecontrole en telecommunicatie, bescherming van MS-cellen, nulpunttransformatoren, beperking van het kortsluitingsvermogen, metingen en de terugzending van gegevens, interfacekasten en de CAB.

Wat betreft het beheer van meetgegevens 4.2 voorziet de type-SOK dat voor bestaande of toekomstige MS-Onderstations waarin één DNB aanwezig is, deze onder de verantwoordelijkheid van de DNB vallen, voor zover dat hij deze meetgegevens nuttig acht. De CREG is van mening dat het niet uit te sluiten is dat meetgegevens 4.2 mogelijks ook nuttig of noodzakelijk kunnen zijn voor het efficiënt beheer van het hogerliggende net. De CREG vraagt dat deze paragraaf in de type-SOK voorziet dat deze gegevens onder de verantwoordelijkheid van de DNB vallen, voor zover dat hij ze nuttig acht en/of de TNB ze nodig heeft voor het efficiënt uitvoeren van haar wettelijke verplichtingen.

3.3.9.8. Punt 8.9 - Tijdelijke installaties - in het kader van een project

155. In dit punt worden de algemene principes beschreven die van toepassing zijn in het kader van een tijdelijke installatie.

3.3.10. Bijlage 9: Uitvoering en coördinatie van werken

156. Het doel van deze bijlage is de beginselen en praktische modaliteiten te beschrijven voor de samenwerking tussen Elia en de DNB bij de uitvoering van werkzaamheden en/of aanpassingen in een transformatorstation. De CREG heeft geen opmerkingen bij deze bijlage.

3.3.10.1. Punt 9.2 - Documentatie, plannen en eendraadsschema's

157. Dit punt beschrijft de verschillende rollen en verantwoordelijkheden van de partijen met betrekking tot documentatie, plannen en eendraadsschema's van transformatorstations.

3.3.10.1. Punt 9.3 - Conformiteit van de installaties

158. In dit punt worden de verschillende rollen en verantwoordelijkheden van de partijen met betrekking tot de conformiteit van de installaties beschreven.

3.3.10.2. Punt 9.4 - Uitvoering van werkzaamheden op het terrein of in het gebouw dat eigendom is van de andere partij

159. In dit punt worden de verschillende verantwoordelijkheden en principes uiteengezet die van toepassing zijn bij werkzaamheden op het terrein of in het gebouw dat eigendom is van een andere partij. Dit punt heeft in het bijzonder betrekking op bodemsanering, aanpassingen van gebouwen en installaties in gebouwen, de procedure voor verzoeken tot aanpassing en de ontmanteling van buiten dienst gestelde installaties.

Wat betreft de mogelijkheid tot bilaterale afspraken betreffende de kosten wanneer de aanpassingen wanneer buitensporig omvangrijk zouden zijn, verwijst de CREG naar wat uiteengezet wordt in paragraaf 49 van deze beslissing.

3.3.10.1. Punt 9.5 - Uitvoering van gemeenschappelijke werken

160. In dit deel worden de verschillende verantwoordelijkheden en principes beschreven die van toepassing zijn in het kader van werkzaamheden die gezamenlijk worden uitgevoerd of bij

werkzaamheden in een transformatiestation die gevolgen kunnen hebben op installaties van de andere partij of voor de globale werking van de installaties. Dit punt gaat in het bijzonder over de nota en het scenario van het project dat moet worden uitgevoerd, de aanstelling van een veiligheidscoördinator, de planning en de werfvergaderingen, de indienststelling van nieuwe installaties of de afsluiting van een project.

3.3.11. Bijlage 10: Regels inzake het welzijn van de werknemers

161. Deze bijlage voert de Welzijnswet uit. De CREG heeft niet de wettelijke taak of bevoegdheid om de uitvoering van de Welzijnswetgeving te controleren.

3.3.12. Bijlage 11: Onderhoud en Exploitatie

3.3.12.1. Punt 11.1 – Voorwerp

162. Deze bijlage beschrijft de principes en praktische regelingen voor de samenwerking tussen Elia en de DNB, en voor de gegevensuitwisseling over het onderhoud en de exploitatie van de installaties.

In deze Bijlage worden geen noodsituaties, meervoudige incidenten, gevallen van schaarste of black-out behandeld, aangezien deze aan bod komen in Bijlage 13 "Het systeembeschermingsplan, de procedure bij schaarste, het herstelplan en het testplan".

De CREG merkt op dat de term 'noodsituaties' vervangen dient te worden door 'noodtoestand' aangezien Bijlage 13 enkel over noodtoestanden handelt.

163. Voor elk Transformatiestation van de lijst in Bijlage 3 wijzen Elia en de DNB een contactpunt aan dat 24u/24u beschikbaar is, verantwoordelijk voor de dagelijkse uitbating en toezicht van het Transformatiestation in kwestie. De gegevens van het contactpunt zijn terug te vinden in Bijlage 2. Daarnaast wordt voor elk Transformatiestation ook de planningsverantwoordelijken voor de exploitatie en het onderhoud van de installatie in Bijlage 2 opgenomen. De CREG heeft hier geen opmerkingen op.

3.3.12.2. Punt 11.3 – Grenzen met betrekking tot het onderhoud en de uitbating van de installaties

164. Punt 11.3, paragraaf 3.1, bevat de algemene regels met betrekking tot het onderhoud van de installaties. Als algemene regel geldt dat de eigenaar van een installatie ook verantwoordelijk is voor het onderhoud en de uitbating ervan en instaat voor de bijhorende kosten. De CREG gaat met deze algemene regel akkoord.

Volgens de type-SOK kan er, na akkoord tussen de Partijen, van deze principes afgeweken worden. De specifieke overeenkomst dient dan expliciet te worden vermeld in de exploitatiefiche Elia-DNB (Punt 6.2 van Bijlage 11). De Partijen nemen alle noodzakelijke maatregelen om deze vaak historisch gegroeide situaties binnen een termijn van vijf jaar te regulariseren, tenzij expliciet anders overeengekomen.

De CREG merkt op dat het niet eenduidig is hoe de termijn van vijf jaar bepaald wordt. De CREG is van mening dat het duidelijker is in de type-SOK de absolute streefdatum voor de regularisatie op te nemen.

De CREG merkt bovendien op dat er mogelijks een risico verbonden is aan deze uitzonderingssituatie waarbij de Partij die instaat voor het onderhoud en exploitatie niet de eigenaar is, bijvoorbeeld voor wat betreft optimalisatie van het onderhoud met het oog op een maximale levensduur van de installatie of veiligheid. De CREG verwijst hierbij naar paragraaf 50 van deze beslissing.

165. Punt 11.3, paragraaf 3.2, beschrijft de concrete uitvoering van de algemene regels. In functie van de verschillende opties in Bijlage 8.A van de type-SOK betreffende de afbakening van de eigendommen en activiteitsperimeter, wordt de verantwoordelijke voor de schakelingen aangeduid.

De CREG merkt op dat hierbij drie gevallen gedefinieerd worden, terwijl Bijlage 8.A van de type-SOK slechts twee opties voorziet. De CREG stelt voor dat dit verduidelijkt wordt in de type-SOK.

Verder wordt ook verduidelijkt dat de eigenaar van de condensatorbatterij verantwoordelijk is voor het onderhoud en de schakeling van deze condensatorbatterij, en dat voor installaties met centrale afstandsbediening (CAB) specifieke regels vastgelegd moeten worden in de nota van de exploitatieovereenkomst. Tenslotte worden ook de verantwoordelijken voor de aarding van de installaties aangeduid. De CREG heeft hier geen opmerkingen op.

De CREG merkt tenslotte op dat de type-SOK de mogelijkheid voorziet dat Elia en de DNB ook andere bepalingen kunnen overeenkomen. Het is voor de CREG niet duidelijk of hiermee gerefereerd wordt naar bijkomende bepalingen, of naar afwijkingen van de voorgenoemde bepalingen. De CREG vraagt dat dit in de type-SOK verduidelijkt wordt. De CREG verwijst hierbij ook naar wat uiteengezet wordt in paragraaf 51 van deze beslissing.

166. Punt 11.3, paragraaf 3.3, somt de algemene bepalingen op met betrekking tot het onderhoud van de terreinen en gebouwen, inclusief de bepalingen rond afval of vervuiling. De CREG heeft hier geen opmerkingen op.

3.3.12.3. Punt 11.4 – Toegang tot en beveiliging van de installaties

167. Punt 11.4 beschrijft de principes rond toegang tot en beveiliging van de installaties. De CREG heeft hier geen opmerkingen op.

3.3.12.4. Punt 11.5 – Conformiteit van de installaties

168. Punt 11.5 somt de reglementering op waaraan de installaties moeten beantwoorden om conform te zijn, refereert naar de conformiteitsbezoeken en controlebezoeken door een onafhankelijke en erkende keuringsinstantie en geeft aan dat bij eventuele betwisting Partijen de verslagen bij deze instantie kunnen opvragen. Daarnaast expliciteert deze sectie de meldingsplicht bij detectie van schade, onregelmatigheid of niet-overeenstemming die een risico kan inhouden voor de installaties van de Partijen in het Transformatiestation. De CREG heeft hier geen opmerkingen op.

3.3.12.5. Punt 11.6 – Exploitiemethode van de transformatiestations

169. Punt 11.6, paragraaf 6.1, beschrijft de keuze van de exploitatiewijze en de consignespanning. De exploitatiewijze wordt bepaald in onderling overleg. De elementen die hierbij door de Partijen in acht moeten genomen worden, zijn opgesomd. De CREG heeft hier geen opmerkingen op.

170. Punt 11.6, paragraaf 6.2, beschrijft de 'exploitatieovereenkomst Elia-DNB', waarnaar in verschillende andere delen van de type-SOK verwezen. De exploitatieovereenkomst Elia-DNB beschrijft voor elk Transformatiestation de normale uitbatingsomstandigheden zoals overeengekomen tussen de Partijen. De specifieke elementen die hierin opgenomen moeten worden,

zijn opgesomd. Deze paragraaf beschrijft ook de procedure te volgen bij wijzigingen aan de Transformatorstations en/of de omstandigheden. Tenslotte expliciteert het dat de 'exploitatieovereenkomst Elia-DNB', na validatie en goedkeuring door de Partijen, digitaal ter beschikking gesteld wordt van de DNB door Elia via het IT-platform 'Customer HUB'. De CREG is van mening dat deze procedure duidelijk en volledig beschreven is, en heeft hier geen verdere opmerkingen op.

3.3.12.6. Punt 11.7 – Operationele procedures

171. Punt 11.7, paragraaf 7.1, beschrijft de operationele procedure betreffende de informatie over het afgenomen en geïnjecteerde vermogen.

De eerste alinea bevat een algemene verwijzing naar de Technische Reglementen, namelijk: "Voor de uitwisseling van gegevens tussen Elia en de DNB wordt verwezen naar de Technische Reglementen." Het is echter voor de CREG niet duidelijk of hiermee verwezen wordt naar de lijst van uit te wisselen gegevens, of ook naar het formaat, de frequentie, de validatie en de communicatiewijze van deze gegevens. Hierbij aansluitend is het niet duidelijk of dit ook de metingen van het afgenomen en geïnjecteerde vermogen, zowel actief vermogen als reactief vermogen, op niveau van het Transformatorstation betreft. De CREG vraagt dat Elia deze verduidelijkingen in de type-SOK opneemt.

De tweede alinea betreft de gegevens op basis van Week-10, Week-1 en Dag-1. De alinea stipuleert dat de DNB Elia dient te informeren over de belangrijke verschillen ten opzichte van de jaarlijks doorgegeven informatie in het kader van het planningsproces. Hoewel wordt aangegeven waarop deze verschillen betrekking kunnen hebben, bijvoorbeeld een toename van de belasting, is het niet duidelijk op welke wijze of in welk kader deze verschillen gecommuniceerd moeten worden. De CREG vraagt dat dit in de type-SOK concreet beschreven wordt.

De derde alinea schrijft voor dat Elia voor de uitbating rekening houdt met de meest recente gegevens die door de DNB en eventueel andere distributienetbeheerders aangeleverd worden en preciseert dat het doorgaans gegevens op kwartierbasis betreft. Hoewel de CREG vanzelfsprekend akkoord gaat met het algemene principe van het gebruik maken van de meest recente gegevens, merkt de CREG op dat het niet duidelijk is welke gegevens op kwartierbasis de Partijen hierin gedachten hebben. De CREG herhaalt hierbij dus haar opmerking gemaakt bij de eerste alinea van paragraaf 7.1.

172. Punt 11.7, paragraaf 7.2, beschrijft de operationele procedure betreffende de planning van de onbeschikbaarheden. Het betreft de coördinatie van de planning voor onderhoud of 'grote werken', met name projecten voor de renovatie, ontwikkeling of rationalisering van het transmissienet en het plaatselijk vervoernet.

De operationele richtlijnen voor de coördinatie van deze 'grote werken' zijn opgesteld in functie van de specifieke situatie. Er worden vijf gevallen geïdentificeerd, die zich onderscheiden op niveau van de duur van de onbeschikbaarheid, de hiermee gepaard gaande restitutietermijn en of de N-1 situatie van het Koppelpunt Elia-DNB al dan niet gewaarborgd is. De richtlijnen specificeren wanneer deze werken meegedeeld moeten worden (korte termijn, middellange of lange termijn) en of er specifieke interventies of risicoverminderingmaatregelen moeten genomen worden. Bij een incident waarin redundante elementen onbeschikbaar zijn, zal Elia alle middelen waarover ze beschikt inzetten om ervoor te zorgen dat de onderbreking zo kort mogelijk is, tot maximaal 24u in het geval er geen mogelijkheid is tot recuperatie.

De CREG is van mening dat de opgestelde operationele richtlijnen concreet en adequaat zijn. De CREG merkt echter op dat het op basis van deze paragraaf niet duidelijk is wat de term 'restitutieperiode van de onbeschikbare netwerkelementen' exact inhoudt. De CREG vraagt dat Elia dit in de type-SOK verduidelijkt.

Wat betreft het voorstel voor de allocatie van de kosten van risicobeperkende maatregelen, zowel operationele kosten als investeringen, heeft de CREG geen opmerkingen.

173. Punt 11.7, paragraaf 7.3, beschrijft de operationele procedure betreffende de parallelschakelingen via het MS-net. Het start met de definitie van een parallelschakeling, de principes en de definitie van twee mogelijke categorieën (categorie 1 en categorie 2) van parallelschakelingen. Alle mogelijke parallelschakelingen van categorie 1 en 2 dienen opgenomen te worden in een gemeenschappelijke lijst Elia/DNB, opgesteld en permanent bijgewerkt door beide Partijen op initiatief van de DNB. Elke parallelschakeling moet door de DNB worden gevraagd of gemeld aan Elia volgens de vermelde termijnen, via e-mail of telefoon en tussen de contactpersonen vermeld in punt 2 van Bijlage.

De CREG is van mening dat deze paragraaf duidelijk de procedures beschrijft, inclusief de verantwoordelijkheden, de termijnen en de communicatiewijze van de uit te wisselen informatie. De CREG heeft hier geen opmerkingen op.

174. Punt 11.7, paragraaf 7.4, beschrijft de operationele procedure betreffende schakelingen. Een schakeling wordt gedefinieerd als een handeling van een van de Partijen, bedoeld om de primaire uitbatingstopologie van een (deel van een) installatie in het net te wijzigen. Bij schakelingen uitgevoerd door zowel Elia als de DNB neemt Elia altijd de rol van coördinator op zich. Bij schakelingen uitgevoerd door Elia ofwel door de DNB maar met een potentiële impact op de andere Partij, coördineert de betrokken partij. Elke Partij is verantwoordelijk voor het opstellen van haar eigen schakelprocedures, waarin ook alle tussen de Partijen uit te wisselen documenten vermeld moeten worden. Tenslotte zijn er opmerkingen met betrekking tot de veiligheid.

De CREG is van mening dat de principes, taken en verantwoordelijkheden en uit te wisselen informatie duidelijk zijn. De CREG merkt echter op dat de termijnen voor het plannen van schakelingen niet expliciet gemaakt worden. De type-SOK vermeldt slechts het principe dat 'een schakeling in de mate van het mogelijke vooraf gepland moet zijn'. De CREG gaat ermee akkoord om geen expliciete termijn in de type-SOK op te nemen zolang dit de veilige en efficiënte uitbating van het net niet in het gedrang brengt.

175. Punt 11.7, paragraaf 7.5, beschrijft de operationele procedure betreffende de indienststelling van nieuwe installaties.

Wat betreft de indienststelling van nieuwe installaties zoals een nieuw transformatiestation, een nieuwe injectietransformator of nieuwe cellen - of belangrijke wijziging ervan - dient een 'indienststellingsnota' te worden opgesteld. De verantwoordelijke voor het opstellen van deze indienststellingsnota, de termijn en de inhoud ervan, is vermeld. Verder wordt verwezen naar de uit te voeren testen (Bijlage 9), de uit te wisselen nieuwe éénraadsschema's en nieuwe exploitatiefiche, alsook het bijwerken van de uitwisselingen vanop afstand door middel van een rechtstreekse verbinding tussen de calculators (paragraaf 7.6).

De CREG merkt hierbij op dat het mogelijk is om bij een indienststelling van de hogergenoemde installaties, ook de lokale uitwisseling via fysieke verbindingen in de interfacekast te herzien (paragraaf 7.6.3 van Bijlage 11 van de type-SOK). De CREG stelt voor om dit – indien van toepassing – te integreren in de type-SOK.

Wat betreft de indienststelling van nieuwe decentrale productie-eenheden, komen de DNB en Elia een voorlopige bedrijfsvoeringsnotificatie of *Interim Operational Notification* (ION) en definitieve bedrijfsvoeringsnotificatie of *Final Operational Notification* (FON) overeen, indien van toepassing, die zullen worden gerealiseerd met hun respectievelijke planning en de nodige criteria voor het vrijgeven van de capaciteiten. De uiterste termijn voor het maken van deze afspraken is wanneer de realisatie-aanvraag gekend is bij de DNB.

De CREG merkt op dat het niet duidelijk is waar de precisering 'indien van toepassing' in bovenstaande paragraaf verwijst. De CREG vraagt dat dit verduidelijkt wordt in de type-SOK.

176. Punt 11.7, paragraaf 7.6, beschrijft de operationele procedure betreffende de uitwisseling van informatie over de exploitatie van de netten. Het betreft, ten eerste, uitwisseling tussen de contactpunten 24u/24u, ten tweede, uitwisseling op afstand via een directe verbinding tussen de calculatoren (ICCP genoemd) en, ten derde, lokale uitwisselingen via fysieke verbindingen in een interfacekast. Voor elk van deze drie type uitwisselingen wordt telkens een niet-limitatieve lijst van uit te wisselen informatie opgesomd. Hierbij wordt ook expliciet opgenomen dat alle gegevens van een van de Partijen die lokaal beschikbaar zijn, maar niet beschikbaar zijn in de calculator en die de andere Partij nodig heeft, lokaal uitgewisseld worden. De gedetailleerde informatie wordt in onderlinge overeenstemming vastgelegd. Verder is ook expliciet opgenomen dat de directe verbinding in real time tussen de calculators niet alleen redundant is maar ook strikt beveiligd om de veiligheid van de IT-infrastructuur van de Partijen of het gedrag van de netten niet in gevaar te brengen.

De CREG gaat hiermee akkoord en heeft hier geen opmerkingen op.

177. Punt 11.7, paragraaf 7.7, tenslotte, geeft de operationele procedure betreffende het spanningsbeheer op de secundaire van de transformator op het koppelpunt:

“De Partijen plegen overleg voor elke interventie op de spanningsregelaars die het MS-net zou kunnen beïnvloeden. Elke wijziging, correctie of belangrijke herkalibratie van de regelwaarden moet eerst tussen de Partijen worden overeengekomen. Op dezelfde manier moeten ze het eens worden over de planning van de aanpassing, terwijl Elia elke aanpassing bij de DNB bevestigt.”

De CREG merkt op dat de draagwijdte van het laatste zinsdeel van deze paragraaf, met name 'dat Elia elke aanpassing bij de DNB bevestigt', niet duidelijk is. Impliceert dit dat Elia akkoord moet gaan met elke voorgestelde wijziging en/of planning van de aanpassing; of – omgekeerd – dat elke voorgestelde wijziging en/of planning van de aanpassing conditioneel is aan een bevestiging door Elia? In combinatie met de voorafgaande vereiste tot overeenkomst tussen beide Partijen is dit laatste zinsdeel verwarrend. De CREG vraagt dat dit in de type-SOK verduidelijkt wordt.

3.3.12.7. Punt 11.8 – Congestiebeheer door modulering van decentrale productie-eenheden

178. Deze sectie beschrijft de rollen en verantwoordelijkheden van respectievelijk de TNB (of PVNB/GTNB) en de DNB bij het sturen van de geproduceerde actieve energie door elektriciteitsproductie-eenheden *aangesloten op het distributienet*, bij een *eventuele congestie op het transmissienet of het plaatselijk vervoernet/gewestelijk transmissienet* onder gereguleerde voorwaarden (technische flexibiliteit) in uitvoering van de reglementering (eigen nadruk).

179. Punt 11.8, paragraaf 8.1, lijst de algemene principes van de modulering op.

180. Als eerste principe geldt dat elke netbeheerder verantwoordelijk is voor het vaststellen van de operationele limieten van de netuitrusting waarvan hij eigenaar is. De CREG gaat met dit principe akkoord maar wenst op te merken dat transparantie over de methodologie tot vaststelling van deze limieten noodzakelijk is en – bij twijfel of onenigheid – netbeheerders de keuze van operationele limieten dienen te kunnen justifiëren gezien de impact die deze keuze kan hebben op het operationeel beheer van het net van de andere Partij. De CREG vraagt dat de verplichting tot wederzijdse transparantie en verantwoording in de type-SOK wordt opgenomen, met desgevallend een verwijzing naar de relevante gereguleerde methodologieën voor het bepalen van deze operationele limieten.

181. Als tweede principe geldt dat indien het congestierisico betrekking heeft op een LGL waarop meerdere DNBs zijn aangesloten, een LGL Lead DNB dient aangeduid te worden. Bij onmogelijkheid tot aanduiding van een LGL Lead DNB, dienen de betrokken DNBs overleg te plegen

om de op te nemen taken te organiseren. De CREG merkt op dat uit deze paragraaf niet duidelijk blijkt in welk proces of welke context deze LGL Lead DNB aangeduid moet worden. De CREG vraagt dat dit verduidelijkt wordt in de type-SOK.

182. Ten derde geldt dat de DNB (of LGL Lead DNB) verantwoordelijk is om de opgelegde terugvoedingslimieten na te leven vanaf het moment er een beperking wordt gecommuniceerd door de TNB/PVNB/GTNB. Deze DNB of LGL Lead DNB is verantwoordelijk voor het verzenden van de waakzaamheids- en noodindicatoren aan de distributienetbeheerders op dezelfde LGL, alsook om de informatie, de metingen en de Modulatieconsignes te centraliseren en aan de TNB/PVNB/GTNB. De CREG merkt op dat het op basis van deze paragraaf niet duidelijk is welke de exact uit te wisselen gegevens zijn tussen de TNB/PVNB/GTNB en de DNB (of LGL Lead DNB). Ook wordt het formaat, de termijn en de communicatiewijze van de uit te wisselen informatie niet gestipuleerd. Zo is het bijvoorbeeld niet duidelijk hoe de DNB (of in voorkomend geval de LGL Lead DNB) te allen tijde de verplichting kan naleven betreffende de terugvoedingslimieten als er geen rekening gehouden wordt met de minimale activatietijden voor modulering van de op het distributienet aangesloten eenheden. De CREG vraagt dat de algemene principes in de type-SOK opgenomen worden.

183. Ten vierde geldt de netbeheerder van het net waarop de productie-installatie is aangesloten verantwoordelijk is voor de contractuele en operationele aspecten ten opzichte van de betrokken netgebruiker van de productie-installatie. De CREG gaat hiermee akkoord.

184. Ten vijfde geldt dat de netbeheerders trachten het niet geproduceerd energievolume voor het opheffen van de congestie, te beperken. Hoe dit praktisch en in onderlinge coördinatie gerealiseerd kan worden, wordt opgesomd. Het betreft bijvoorbeeld het erover waken dat de middelen ter uitvoering en de overeengekomen kosten redelijk zijn t.o.v. de vermindering van de gemoduleerde energie, of het rekening houden met een effect van 'ramp-up' van de productie-eenheden en van de variatie van de belasting.

Het is voor de CREG echter niet duidelijk hoe aan deze voorwaarden in praktijk kan worden voldaan, indien de type-SOK niet preciseert welke de uit te wisselen gegevens zijn, de bijhorende termijnen en de communicatiewijze. Ook ontbreekt een uitlijning van de taken en verantwoordelijkheden van de Partijen om deze doelstelling in onderlinge coördinatie te bereiken. De CREG vraagt dat Elia deze opmerkingen in de type-SOK integreert.

185. Ten zesde geldt dat "de netbeheerders erover waken om tussen hen de metingen, het sturen/ontvangen van beperkingen en het sturen/ontvangen van Modulatieconsignes te synchroniseren. Algemeen en behalve ingeval van uitzondering zal de implementatie van de modulering 'Glex Lokaal' en 'Glfex bovenliggend net' zo coherent mogelijk zijn. (...)"

De CREG merkt op dat dit algemene principe in de praktijk moeilijk afdwingbaar is wanneer geen duidelijke afspraken gemaakt worden over de specifiek uit te wisselen gegevens, hun formaat, termijnen en communicatiewijze. De CREG herhaalt hierbij de hierboven gemaakte opmerking bij algemeen principe vijf en de vraag om de concreet te volgen procedure(s) in de type-SOK te integreren.

186. Ten zevende geldt dat de netbeheerder van het net waarop de productie-installatie is aangesloten, maatregelen en/of backup-procedures voorziet voor de opgesomde gevallen. De CREG heeft hier geen opmerkingen op.

187. Ten slotte geldt dat voor elke type Glfex (lokaal of bovenliggend net) bijkomende processen moeten worden voorzien in overleg tussen de DNB (LGL Lead DNB) en de TNB/PVNB/GTNB om op elk moment de assets van het bovenliggende net te beschermen in het geval de modulering in uitvoering van de bovenvermelde principes niet het gewenste resultaat oplevert.

De CREG vraagt dat de type-SOK hier preciseert in welke fase van de studie of de toekenning van een flexibele aansluiting deze bijkomende processen worden voorzien en waar deze processen worden gedocumenteerd rekening houdende met federaal/regionaal kader.

Wat betreft de referentie naar bijkomende processen te voorzien in overleg tussen de DNB en de TNB/PVNB/GTNB, verwijst de CREG verwijst hierbij naar paragraaf 53 van deze beslissing.

188. Punt 11.8, paragraaf 8.2, beschrijft de implementatie van de bovengemelde principes. Specifiek wordt hierin gestipuleerd dat “de TNB/PVNB/GTNB, in overleg met de DNB, voor de uitrustingen van het transmissienet en/of het plaatselijk vervoernet/gewestelijk transmissienet, waarvan hij eigenaar is, tijdig inschat wanneer het congestierisico voldoende groot is om de bovenvermelde principes te implementeren”, en verder dat “In het merendeel van de gevallen zal het congestierisico (en de noodzaak voor het implementeren van de bovenvermelde principes) geïdentificeerd worden bij een capaciteitsaanvraag via het CAPAC-proces, zoals gedefinieerd in Bijlage 7.”

De CREG merkt op dat deze implementatierichtlijn betrekking heeft tot het vaststellen van mogelijke congestierisico's op lange of middellange termijn en het desgevallend verzekeren van voldoende flexibele capaciteit om via modulatie deze congestierisico's op te heffen. De CREG gaat met deze implementatierichtlijn akkoord.

3.3.12.8. Punt 11.9 – Incidenten

189. In de context van deze Bijlage heeft de term 'incident' betrekking op het optreden van een gebeurtenis die de normale exploitatie van het net verstoort, die een invloed heeft op de continuïteit, de betrouwbaarheid of de kwaliteit van de spanning en die een onmiddellijke en over het algemeen gecoördineerde interventie door de Partijen vereist, met uitsluiting van noodsituaties, meervoudige incidenten, schaarstegevallen of black-outs die worden behandeld in Bijlage 13.

Ook hier merkt de CREG op dat de term 'noodsituaties' vervangen dient te worden door 'noodtoestand' aangezien Bijlage 13 enkel over noodtoestanden handelt (cf. paragraaf 162 van deze beslissing).

190. Kortstondige storingen (type kortstondige spanningsdaling) waarvoor geen onmiddellijke interventie of gecoördineerde actie tussen de Partijen nodig is, evenals analyses en uitwisselingen van informatie, volgend op een incident met impact op de continuïteit en/of de kwaliteit van de voeding worden behandeld in Bijlage 12.

191. Punt 11.9, paragraaf 9.1, somt de type incidenten op met te nemen maatregelen. Algemeen geldt dat elk incident dat zich voordoet in de installaties van de ene Partij en een mogelijke impact heeft op de andere Partij onmiddellijk gemeld wordt aan de andere Partij en dat Partijen indien nodig overleg plegen om de te nemen maatregelen vast te leggen.

De paragraaf specificeert de gevallen waarbij enerzijds Elia, dan wel de DNB het initiatief moet nemen om de andere Partij te informeren en over de te nemen maatregelen te overleggen.

De CREG merkt op dat de richtlijnen voor het melden van spanningsproblemen door Elia aan de DNB specifiek zijn dan voor het melden van spanningsproblemen door de DNB aan Elia. Terwijl in het eerste geval bijvoorbeeld een onderscheid gemaakt wordt tussen spanningsafwijkingen van 3% enerzijds en spanningen buiten de norm EN50160 anderzijds, wordt in het tweede geval enkel verwezen naar 'een sterke spanningsdaling of een spanningspiek'.

De CREG stelt voor dat de criteria voor spanningsproblemen ook in het tweede geval specifiek geformuleerd worden. Anders is het niet duidelijk op basis van welk criterium beslist wordt of een spanningsprobleem als 'kortstondige storing waarvoor geen gecoördineerde actie tussen de Partijen nodig is' geklasseerd dient te worden (i.e. onderwerp van Bijlage 12, zie paragraaf 190 van deze

beslissing), dan wel als een incident die een onmiddellijke en gecoördineerde interventie door de Partijen vereist (i.e. onderwerp van deze Bijlage 11, zie paragraaf 189 van deze beslissing).

Bijkomend vraagt de CREG dat waar relevant naar Bijlage 12 verwezen wordt, handelend over de continuïteit en de kwaliteit van de voeding ('Power Quality').

192. Punt 11.9, paragraaf 9.2, refereert naar de communicatiewijze. Hierin wordt enkel gestipuleerd dat de communicatie in alle gevallen minstens telefonisch tussen de contactpunten gedefinieerd in punt 2 van deze Bijlage 11 moet gebeuren. De CREG gaat akkoord dat bij incidenten een telefonisch contact tussen de contactpersonen een minimum is.

De CREG is van mening dat het noodzakelijk is om - bijkomend - opgetreden incidenten te loggen, op te volgen en bij te houden in een gestructureerd proces. Dit is belangrijk om het management te laten beschikken over de controletools om het voorkomen en de kwaliteit van de afhandeling van incidenten te beoordelen. De CREG verwijst hierbij integraal naar aanbeveling nummer vier van het auditverslag van IBM opgesteld en gepubliceerd in het kader van het toezicht op het gegevensbeheer van de flexibiliteit aan de vraagzijde met betrekking tot energieoverdracht²⁴.

De CREG vraagt dat Elia te evalueren in welke mate een gestructureerde log van incidenten nodig is en, desgevallend, in overleg met de DNB's samenwerken aan het realiseren van een dergelijk gestructureerd proces. Dit gestructureerd proces dient coherent te zijn met en complementair aan de exploitatieovereenkomst Elia-DNB en met de procedures voor analyses en uitwisseling van informatie opgenomen in Bijlage 12 van de type-SOK, handelend over de continuïteit en de kwaliteit van de voeding ('Power Quality').

193. Punt 11.9, paragraaf 9.3, beschrijft de coördinatie en herstelprocedure bij uitval van voeding.

In een eerste stap van de coördinatie dient bij een storing van de voeding de vermoedelijke duur van de onderbreking, de eventuele tijdelijke bevoorrading met beperkt vermogen en de eventuele abnormale bevoorradingssituatie van de naburige Transformatiestations(s) door Elia te worden gepreciseerd.

Daarna volgt een stap die afhangt van interne procedures: "In overeenstemming met de eigen interne procedures en afhankelijk van de verwachte duur van de onderbreking, kunnen de Partijen overeenkomen om bijkomende contacten te initiëren (bv. met ingenieurs van wacht of woordvoerders)". De CREG merkt op dat het niet duidelijk is of die interne procedures transparant beschikbaar zijn voor beide Partijen, bijvoorbeeld in het kader van de exploitatieovereenkomst Elia-DNB.

Afhankelijk van de oorzaak van de storing, dienen Elia en/of de DNB alle beschikbare middelen aan te wenden om de gevolgen van een incident te beperken.

Tenslotte geeft deze paragraaf enkele richtlijnen over het terug onder spanning zetten, de zogenaamde 'herstelprocedure'.

De CREG heeft hier geen opmerkingen op, behalve dat de informatie betreffende de oorzaak en gevolgen van de storing alsook de overeengekomen en toegepaste maatregelen voor het remediëren ervan, in een gestructureerd proces dienen opgenomen te worden zoals ook in paragraaf 192 uiteengezet.

²⁴ Zie https://www.elia.be/-/media/project/elia/elia-site/electricity-market-and-system---document-library/transfer-of-energy/2021/20210903_toe-audit-report-external-2020.pdf

3.3.12.9. Punt 11.10 – Operationele coördinatievergaderingen

194. Deze sectie beschrijft het kader voor de periodieke operationele coördinatievergaderingen tussen de verantwoordelijken van de in het voorwerp van deze Bijlage van Elia beschreven processen en de verantwoordelijken van de DNB, om feedback te geven over gebeurtenissen en incidenten uit het verleden, om eventuele actieplannen op te volgen en om de elementen waarvoor een speciale coördinatie moet worden geïmplementeerd te bespreken. Ook de aspecten die verband houden met de veiligheid van personen, onderhoudsbeleid en methoden en elementen voor 'continue verbetering' inzake het onderhoud en de exploitatie worden behandeld. Het document 'exploitatieovereenkomst Elia-DNB' vormt de basis voor elke analyse.

De CREG merkt hierbij op dat het niet volledig duidelijk is uit de beschrijving wie de verantwoordelijken zijn die deelnemen aan deze coördinatievergaderingen en of deze vergaderingen de verantwoordelijken van één Transformatiestation of van verschillende Transformatiestations samenbrengt. De CREG gaat ervan uit dat het gaat om de verantwoordelijken voor de 'Exploitatie', 'Exploitatie: Planning', 'Exploitatie on-line (24u/24u)' en 'PQ' aangeduid in Bijlage 2 van de type-SOK en dit voor een cluster van Transformatiestations. De CREG vraagt om dit te verduidelijken in de type-SOK.

Daarnaast wenst de CREG opnieuw te verwijzen naar de noodzaak voor een gestructureerd proces voor het opvolgen van incidenten als bijkomende basis voor de analyse (zie ook paragraaf 192 en 193 van deze beslissing).

Tenslotte zijn op verzoek van een van de Partijen aanvullende vergaderingen over een bepaald onderwerp mogelijk. De CREG heeft hier geen opmerkingen op.

3.3.12.10. Punt 11.11 – Congestiebeheer en ondersteunende diensten

195. Deze sectie beschrijft de principes omtrent het operationeel inzetten van flexibiliteit in het kader van congestiebeheer en in het kader van ondersteunende diensten, voor zover zij een impact hebben die verder reikt dan het net waarop de partij die de flexibiliteit levert, aangesloten is.

Meer bepaald worden de volgende principes in deze sectie opgenomen:

- 1) Het objectieve, transparante en niet-discriminerende karakter van de regels voor het inzetten van producten en diensten die nodig zijn voor een efficiënt, betrouwbaar en veilig systeembeheer, opgesteld in overleg met de relevante publieke netbeheerders en marktdeelnemers;
- 2) Een transparant en participatief proces voor het bepalen van de specificaties voor het kopen van ondersteunende diensten, resp. flexibiliteitsdiensten, en – indien van toepassing - gestandaardiseerde marktproducten;
- 3) Elke Partij staat in voor het beheer van netgebruikers op zijn net, ongeacht in welke markt of aan welk product deze deelnemen, via het beheer van een flexibiliteitstoegangsregister en flexibiliteitsactivatieregister; en het maximaal instaan voor de berekeningen en ondersteunende processen van de netgebruikers aangesloten op zijn net;
- 4) Partijen werken samen om alle aan hun net verbonden netgebruikers toegang te verlenen tot alle producten, diensten en markten (...) binnen de grenzen van de operationele veiligheid van het net;
- 5) Partijen werken samen om een gecoördineerde toegang tot hulpbronnen zoals decentrale productie, energieopslag of vraagrespons tot stand te brengen met als doel het

maximaliseren van de flexibiliteit waarmee aan de behoeften van het totale systeem tegemoet kan worden gekomen, binnen de doelstelling van het minimaliseren van de totale systeemkost van zowel het transmissiesysteem als het distributiesysteem;

- 6) De DNB's stellen hiertoe, in nauwe samenwerking met Elia en alle marktdeelnemers, technische specificaties op voor de deelname van de op hun netten aangesloten dienstverleningspunten aan de federale markten op basis van de technische specificaties van die markten;
- 7) Partijen werken samen om de levering van flexibiliteitsdiensten in het kader van congestiebeheer vanuit het DNB-net te faciliteren. Elia en de DNB specificeren de voorwaarden en informatie-uitwisseling die nodig is voor de kwalificatie van DNG's voor deelname aan deze diensten en de effectieve levering ervan.
- 8) Partijen werken samen m.b.t. de relevante aspecten uit de Verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie van 2 augustus 2017 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen (SOGL) en uit het TRT voor wat betreft 'outage planning' en 'scheduling' om enerzijds een efficiënte en betrouwbare uitwisseling van gegevens tussen de Partijen te bewerkstelligen die nodig zijn voor de controle van de aangeleverde informatie vanwege de marktpartijen en anderzijds om de gegevensuitwisseling met de verschillende marktpartijen mogelijk te maken.
- 9) Partijen komen overeen om met de betrokken marktpartijen de regels voor het operationeel inzetten van flexibiliteit in het kader van congestiebeheer (incl. redispatching) en in het kader van 'outage planning' en 'scheduling' af te spreken voor de betrokken technische eenheden aangesloten op hun respectievelijke netten.

De CREG gaat akkoord met de opgenomen principes en verantwoordelijkheden van de Partijen en waarbij expliciet verwezen wordt naar de al dan niet nog te definiëren regels – via een transparant en participatief proces - voor het inzetten van producten en diensten die nodig zijn voor een efficiënt, betrouwbaar en veilig systeembeheer, onder meer de regels voor het inzetten van flexibiliteit in het kader van congestiebeheer in implementatie van de SOGL en het TRT voor wat betreft 'outage planning' en 'scheduling agent'.

De CREG wenst bovendien te benadrukken dat het noodzakelijk is om de technische specificaties opgesteld door de verschillende DNBs (punt 6 van bovenstaande lijst) te harmoniseren om de beoogde doelstellingen te bereiken. De CREG vraagt daarom punt 6) van bovenstaande 'DNB' (enkelvoud) te vervangen door 'DNBs' (meervoud).

3.3.13. Bijlage 12: Opvolging van de continuïteit en de kwaliteit van de voeding (Power Quality "PQ")

3.3.13.1. Punt 12.1 – Voorwerp

196. Deze Bijlage heeft tot doel om de principes en de praktische samenwerkingsafspraken tussen Elia en de DNB te beschrijven in het kader van de opvolging van de continuïteit en de kwaliteit van de voeding evenals de informatie-uitwisseling die wordt voorzien als gevolg van incidenten.

Daartoe worden in deze Bijlage behandeld: de toegang tot kwaliteitsmetingen, de opvolging van de spanningskwaliteit, de specifieke studies in geval van problemen met betrekking tot de kwaliteit van de voeding evenals de informatie-uitwisseling volgend op een incident dat een impact heeft op de continuïteit en/of de kwaliteit van de voeding.

De CREG wenst hierbij op te merken dat het niet duidelijk is in welke Bijlage de informatie-uitwisseling behandeld wordt volgend op een incident dat geen impact heeft op de continuïteit en/of de kwaliteit van de voeding. De CREG verwijst hierbij naar haar opmerking in paragraaf 192 van deze beslissing en vraagt dat Elia dit in de type-SOK verduidelijkt.

3.3.13.2. Punt 12.2 – Aanspreekpunten

197. De aanspreekpunten in verband met het domein van de continuïteit en de kwaliteit van de voeding (eveneens PQ genoemd) zijn opgenomen in Bijlage 2 van de type-SOK . Behalve anders vermeld of indien anders overeengekomen tussen de contactpersonen, verlopen alle contacten met het oog op de afhandeling van een incident dat een impact heeft op de continuïteit en/of de kwaliteit van de voeding via deze aanspreekpunten. In geval van nood of als back-up kan de contactpersoon voor de contractuele relaties gecontacteerd worden.

De CREG merkt op dat er een mogelijke onduidelijkheid is wie te contacteren in het geval van een incident. In Bijlage 11 wordt namelijk gestipuleerd dat het contact voor de dagelijkse exploitatie en de regeling van incidenten uitsluitend tussen de contactpersonen 'Exploitatie: 24u/24u' dient te verlopen, terwijl in deze Bijlage 12 naar de contactpersonen 'PQ' verwezen wordt. Daarenboven is het niet duidelijk of de contactpersonen opgenomen in Bijlage 2 van de type-SOK onder de noemer 'Power Quality' effectief ook 24u/24u beschikbaar zijn om incidenten op te volgen. De CREG stelt voor dat deze onduidelijkheid in de type-SOK opgeheven wordt zodat de rol van elk van deze aanspreekpunten bij een incident duidelijk wordt.

3.3.13.3. Punt 12.3 – Confidentialiteit van de informatie

198. Alle gegevens en informatie met betrekking tot de continuïteit en/of de kwaliteit van de voeding die wordt bezorgd door de ene Partij aan de andere Partij worden als confidentieel beschouwd, onder voorbehoud van alle rechten en zonder nadelige erkenning, en zijn bestemd voor intern gebruik door de andere Partij, behalve expliciet andersluidende vermelding teneinde haar reglementaire verplichtingen te kunnen vervullen. Daarnaast worden modaliteiten voorzien voor gegevensuitwisseling naar eventuele onderaannemers.

De CREG heeft hierbij geen opmerkingen. Alleen bekomt zij, ter gelegenheid van de indiening van de volgende versie van de type-SOK, graag toelichting bij de bedoeling/draagwijdte van de uitdrukking "onder voorbehoud van alle rechten en zonder nadelige erkenning" in deze context.

3.3.13.4. Punt 12.4 – Kwaliteitsmetingen

199. Algemeen zorgt elke Partij voor de opvolging van de continuïteit en de kwaliteit van de voeding op haar net. De CREG gaat met dit algemene principe akkoord.

Aangezien de meetinstallatie van de PQ op het niveau van de MS-railstellen deel uitmaken van de DNB activiteitsperimeter, wordt de meting van de spanningskwaliteit op het Koppelpunt verzorgd door de DNB. De CREG gaat hiermee akkoord maar merkt op dat de hieropvolgende bepalingen niet duidelijk zijn. Met name wordt gestipuleerd:

"Indien Elia als gevolg van een gebeurtenis op het net nood heeft aan de kwaliteitsmetingen op het Koppelpunt, verbindt de DNB zich ertoe om de beschikbare en relevante gegevens ter beschikking te stellen van Elia binnen een maximale termijn van 10 werkdagen. Indien de DNB als gevolg van een gebeurtenis op het net nood heeft aan de kwaliteitsmetingen op het Koppelpunt, verbindt Elia zich

ertoe om de beschikbare en relevante gegevens ter beschikking te stellen van de DNB binnen een maximale termijn van 10 werkdagen.”

Ten eerste stelt de CREG zich de vraag of een termijn van 10 werkdagen voor het ter beschikking stellen van gegevens niet te lang is om tijdig een opgetreden gebeurtenis te kunnen analyseren en mogelijk op te lossen. De CREG merkt op dat voor de uitwisseling van gevalideerde PQ-gegevens, opgenomen in paragraaf 8.6 van Punt 12.8, een termijn van 5 dagen als streefdoel wordt opgesteld (zie paragraaf 203 van deze beslissing). De CREG vraagt bijgevolg dat de Partijen in de type-SOK naast een maximumtermijn van 10 werkdagen ook een streeftermijn van 5 dagen voor deze gegevensuitwisseling vooropstellen.

Ten tweede merkt de CREG op dat de gevallen waarbij Elia de kwaliteitsmetingen op het Koppelpunt verzorgt, wellicht als uitzonderingen dienen beschouwd te worden.

3.3.13.5. Punt 12.5 – Kwaliteit van de spanning in het Koppelpunt

200. Deze sectie beschrijft dat de kwaliteitsindicatoren voor de verschillende PQ-verschijnselen deze zijn van de norm EN 50160 en dat alarmwaarden in onderling overleg zullen worden bepaald. In een extra toepassingsnota voor de exploitatie zullen de op te volgen PQ-parameters met overeenkomstige alarmwaarden gegeven worden. In geval van meer dan gebruikelijke overschrijding van deze streefwaarden/alarmwaarden, zal tussen de Partijen overleg gepleegd worden teneinde de te ondernemen acties te bespreken.

De CREG merkt op dat het niet duidelijk is of de alarmwaarden overeenkomen met de streefwaarden opgenomen in de norm EN 50160 en wat dus het onderwerp is van het onderlinge overleg. Concreet is de vraag of de alarmwaarden afwijken van de streefwaarden en indien dit het geval is, welke de principes zijn die gehanteerd worden bij het bepalen van de alarmwaarden. De CREG is immers van mening dat het definiëren van alarmwaarden op basis van geharmoniseerde richtsnoeren de voorkeur draagt ten opzichte van het definiëren van alarmwaarden op basis van onderling overleg. Bijkomend is het niet duidelijk of acties genomen dienen te worden bij “meer dan gebruikelijke overschrijding van de alarmwaarden”, zoals in de eerste alinea wordt vermeld, of bij “meer dan gebruikelijke overschrijding van de streefwaarden”, zoals in de vierde alinea wordt vermeld. Terwijl een streefwaarde mogelijks meermaals overschreden kan worden, is het wellicht niet de bedoeling om alarmwaarden meermaals of frequent te overschrijden. De CREG vraagt Elia bijgevolg om de trigger of aanleiding tot overleg en het nemen van maatregelen, in de type-SOK te verduidelijken.

3.3.13.6. Punt 12.6 – Samenwerking voor specifieke studies in geval van PQ-problemen

201. Deze sectie geeft aan dat – op vraag van één van de Partijen – door de andere Partij een rapport opgemaakt dient te worden betreffende de spanningskwaliteit in een intern punt op zijn net, voor zover er een duidelijk verband is met de kwaliteit van de spanning op het Koppelpunt, en dat dit rapport kan handelen over alle kwaliteitsparameters beschreven in de norm EN50160. Deze sectie stipuleert dat er gevallen kunnen voorkomen waar specifieke studies vereist zijn en die samenwerking van de PQ-ploegen van Elia en de DNB vereisen, zowel voor wat betreft het identificeren van de oorzaak als van de nodige oplossingen van de PQ-problemen.

De CREG heeft hierbij geen opmerkingen.

3.3.13.7. Punt 12.7 – Systematische uitwisseling van feitelijkheden naar aanleiding van incidenten

202. Elia dient aan de DNB informatie over incidenten via een webplatform (cf. url opgenomen in Bijlage 2) ter beschikking te stellen. Deze lijst preciseert, per incident, het spanningsniveau, de geografische locatie en het tijdstip. Deze informatie moet de DNB in staat stellen een verband te leggen tussen storingen in zijn net en incidenten op het net beheerd door Elia. Indien deze incidenten op het Elia-net incidenten met spanningsonderbreking(en) van Transformatiestation(s) van de DNB als gevolg hebben, zal systematisch binnen de 5 werkdagen (na te streven termijn) een beperkt verslag van feitelijkheden door Elia naar de DNB worden gestuurd. Dit beperkt verslag dient ten minste voldoende gegevens te bevatten om de DNB in staat te stellen zijn reglementaire verplichting vermeld in de toegangscode van het toepasselijke Technisch Reglement na te komen, met name dat de DNB binnen de gestelde termijn een voldoende verklaring kan geven voor het ontstaan van de geplande onderbreking. Elia bezorgt dit verslag via het webplatform.

Op de inhoud van deze overeenkomst waarbij Elia aan de DNB de nodige informatie betreffende incidenten dient te bezorgen, heeft de CREG geen opmerkingen. De CREG merkt enkel op dat de paragrafen 2 en 3 van punt 12.7 herhalingen lijken te bevatten die de leesbaarheid bemoeilijken en stelt daarom voor om paragrafen 2 en 3 in de type-SOK te herzien.

3.3.13.8. Punt 12.8 – Uitwisseling van aanvullende feitelijkheden

203. Paragrafen 8.1 en 8.2 van deze sectie beschrijven de procedures in het geval de DNB een verklaring wenst te bekomen voor een spanningsstoring of bijkomende informatie over een incident op de continuïteit en/of kwaliteit van de voeding, dat zich heeft voorgedaan in een transformatiestation, evenals in geval van een vraag naar informatie of een klacht van een derde of een klant. In eerste instantie wordt een beperkt verslag opgemaakt, dat, voor zover mogelijk, binnen de 5 werkdagen door Elia aan de DNB wordt overgemaakt. Indien de DNB nood heeft aan bijkomende informatie, kan hij alsnog een meer gedetailleerd rapport vragen aan Elia. Voor dit gedetailleerd rapport wordt gestreefd naar een leveringstermijn van één maand. De CREG heeft hier geen opmerkingen bij.

Paragrafen 8.3 en 8.4 beschrijven vervolgens de procedures in het geval Elia een verklaring wenst te bekomen voor een incident extern aan haar net, dat storingen veroorzaakte op het Elia-net (paragrafen 8.3-8.4). Deze procedures zijn analoog aan deze beschreven in paragrafen 8.1-8.2 voor het geval de DNB bijkomende informatie nodig heeft. De CREG heeft geen opmerkingen op deze procedure voor het opvragen van aanvullende feitelijkheden maar verwijst evenwel naar haar opmerking in paragraaf 202 van deze beslissing betreffende de mogelijke noodzaak voor een systematische uitwisseling van feitelijkheden.

Paragraaf 8.5 stipuleert dat “Op vraag (inclusief concrete omschrijving van welke informatie gewenst is) zullen de Partijen een lijst ter beschikking stellen met een overzicht van de storingen (continuïteit en/of kwaliteit van de voeding) die zich voorgedaan hebben op hun net en die een mogelijke impact hadden op het net van de andere Partij.” De CREG is van mening dat deze paragraaf in conflict is met de systematische uitwisseling van gegevens betreffende incidenten op het Elia-net aan de DNBs zoals beschreven in Punt 12.8 en die, zoals de titel weergeeft, op systematische en continue wijze gebeurt – niet op vraag. De CREG vraagt dus om de context, bedoeling en reikwijdte van deze paragraaf 8.5 in de type-SOK te verduidelijken.

Paragraaf 8.6 beschrijft de overeenkomst dat op vraag van een van de Partijen en in het algemeen om een analyse van een incident uit te voeren (...), de andere Partij de validatie voorbereidt van alle gegevens (metingen, tellingen...) die nodig zijn met betrekking tot de continuïteit en de kwaliteit van

de voeding en deze binnen de 5 werkdagen (beoogde termijn) bezorgt. De CREG begrijpt deze overeenkomst als volgt: Naast het opleveren van het beperkt verslag worden eveneens de gevalideerde, ruwe data met de andere Partij gedeeld. Deze gevalideerde data kunnen ook gebruikt worden voor het opstellen van een gedetailleerd rapport indien bijkomende informatie door de vragende Partij gevraagd wordt. Indien dit begrip correct is, gaat de CREG hiermee akkoord. De CREG wenst hierbij ook te verwijzen naar haar opmerking in paragraaf 199 van deze beslissing betreffende de termijn van 10 dagen.

3.3.13.9. Punt 12.9 – Verslag van de incidentanalyse

204. In deze sectie wordt voorzien dat elk incident dat zich voordoet op de installaties van een Partij met een impact op de andere Partij het voorwerp zal uitmaken van een gedetailleerde analyse door elk van de Partijen. Dit verslag bevat minstens de beschrijving van de feitelijkheden met de opeenvolging van de gebeurtenissen, de impact op de derden en klanten, de analyse van de oorzaken en de voorgestelde corrigerende maatregelen. De conclusies van het verslag kunnen uitgewisseld worden, overeenkomstig het voorgaande in punt 12.8.

Het is de CREG niet duidelijk wat in bovenstaande paragraaf bedoeld wordt met ‘door elk van de Partijen’. Dienen beide partijen elk een aparte gedetailleerde analyse op te maken, of dienen ze samen een gedeelde analyse te maken? Op basis van het voorgaande Punt 12.8 begrijpt de CREG dat telkens slechts één van de Partijen verantwoordelijk is voor het opmaken van het gedetailleerde rapport. De CREG vraagt om dit in de type-SOK te verduidelijken.

3.3.13.10. Punt 12.10 – Regelmatige opvolging van de samenwerking

205. Tijdens de operationele coördinatievergaderingen, voorzien in Bijlage 11 van de type-SOK, worden de gebeurde incidenten met impact op een van de Partijen voorgesteld evenals de eventuele gelinkte actieplannen. Bijkomende vergaderingen voor het uitwisselen van meer gedetailleerde informatie met betrekking tot een incident kunnen worden georganiseerd, alsook evaluatievergaderingen tussen de specialisten op gebied van incidentanalyse en/of Power Quality.

De CREG heeft hierbij geen opmerkingen. De CREG wenst evenwel te verwijzen naar haar opmerking in paragraaf 197 met betrekking tot de noodzaak tot duidelijkheid over de rol en verantwoordelijkheid van de aanspreekpunten ‘Exploitatie:24u/24u’ enerzijds en ‘Power Quality’ anderzijds bij het optreden van een incident.

3.3.14. Bijlage 13: Het systeembeschermingsplan, de procedure bij schaarste, het herstelplan en het testplan

206. Deze bijlage verduidelijkt de specifieke interacties en de uitvoeringsmodaliteiten tussen Elia en de DNB met betrekking tot de toepassing van het systeembeschermingsplan, de procedure bij schaarste, het herstelplan en het testplan.

De meest recente niet-vertrouwelijke versies van de hogervermelde plannen zijn beschikbaar op de website van Elia. Informatie omtrent het crisisplan bij schaarste is beschikbaar op de website van de FOD Economie.

Wijzigingen aan het systeembeschermingsplan, de procedure bij schaarste, het herstelplan of het testplan gebeuren volgens de wettelijke en reglementaire bepalingen. De wijzigingen aan deze documenten die de DNB aanbelangen gebeuren na voorafgaand overleg tussen Elia en de DNB.

Wijzigingen aan het systeembeschermingsplan, het herstelplan of het testplan die worden goedgekeurd door de minister van energie na datum van de goedkeuring van de type-SOK door de bevoegde regulatoren hebben voorrang op daarmee onverenigbare bepalingen in de type-SOK. In voorkomend geval wordt een wijziging van de type-SOK ter goedkeuring aan de bevoegde regulatoren voorgelegd.

207. De CREG is van mening dat de type-SOK voldoende uitwerking biedt opdat Elia en de DNBs een efficiënte en doelmatige uitvoering kunnen bieden van het systeembeschermingsplan, de procedure bij schaarste, het herstelplan en het testplan zodra deze plannen en procedures beroep doen op de voorziene rol en verantwoordelijkheden van Elia en de DNBs. De betreffende plannen en procedures voor het beheersen van een noodtoestand, black-outtoestand en hersteltoestand worden op regelmatige wijze geactualiseerd met toepassing van de wettelijke bepalingen, waardoor een aansluitende evaluatie van bijlage 13 van de type-SOK noodzakelijk is om de nodige actualisaties door te voeren. Herziening van bijlage 13, zoals bovendien geldt voor iedere herziening van de type-SOK, betekent het opstarten van een procedure ter goedkeuring door de bevoegde regulatoren. De CREG verwijst bv. naar het ministerieel besluit van 17 september 2021 waarin wordt bepaald dat Elia een nieuw voorstel van zowel het systeembeschermingsplan als het herstelplan ter goedkeuring door de minister van energie dient in te dienen tegen 19 december 2022.

208. De CREG wenst tot slot ook te wijzen op de evoluerende technologieën, zowel voor het beheer van incidenten als voor het lokaal produceren en injecteren van elektriciteit op het net, waardoor de technische realiteit op het terrein snel kan wijzigen. Bovendien kunnen incidenten héél specifiek zijn waardoor een aangepast optreden vereist is. De CREG rekent daarom op gepast gecoördineerd handelen van Elia en de DNBs om doeltreffend en efficiënt te handelen in geval van een noodtoestand, en mocht dit falen en leiden tot een black-out, dat een herstel van de netstabiliteit een gedeelde en gecoördineerde topprioriteit is.

3.3.15. Bijlage 14: Definities

209. De CREG vraagt de volgende definities te herzien:

- In de definitie van “CAB” (‘Centrale AfstandsBediening’), te verduidelijken welke installatie bediend wordt en door welke Partij(en).
- In de definitie van “Gflex”, te preciseren dat Gflex ook transmissiegekoppelde eenheden kan betreffen, voor het congestiebeheer op het transmissieniveau, evenwel aangevend dat dit buiten de scope valt van de type-SOK,
- In de definitie van “Inrichting”, de zinsopbouw controleren en de inhoud duidelijker maken,
- In de definitie van “Koppelpunt”, de zinsopbouw van de laatste zin controleren en de inhoud verduidelijken,
- In de definitie van “MIG”, de reikwijdte van de ruim gedefinieerde “technische en commerciële gegevensuitwisseling” preciseren,
- In de definitie van ‘Tflex’, verduidelijken via welk gereguleerd contract met de netbeheerder de netgebruiker verplicht is deze technische flexibiliteit aan te bieden, en aangeven of deze term al dan niet gedefinieerd is in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,
- In de definitie van ‘Trunk’, ter verduidelijking expliciteren dat het gaat om een seriële schakeling of een “rechtstreekse en permanente verbinding *in serie* tussen twee verschillende transformatiestations van Elia ...”,

4. CONCLUSIE

210. Overwegende de bevoegdheid voor de CREG tot goedkeuring van de type-samenwerkingsovereenkomst van Elia met de beheerders van een publiek distributienet met toepassing van de artikelen 4, §§1, 9°, 2 en 4, en 316 van het federaal technisch reglement,

Overwegende de bevoegdheid voor de CREG tot goedkeuring van het akkoord bedoeld in artikel 40, lid 7, van SOGL met toepassing van artikel 4, §§1, 10°, 2 en 4, van het federaal technisch reglement,

Overwegende de indiening ter goedkeuring van het voorstel van de type-samenwerkingsovereenkomst van Elia met de beheerders van een publiek distributienet (in een publieke en vertrouwelijke versie, in het Nederlands en het Frans) op 30 september 2021 (Bijlagen 1 en 2),

Overwegende de voorafgaande openbare raadpleging die Synergrid, mede in opdracht van Elia, hield over de publieke versies van het voorstel van de type-samenwerkingsovereenkomst, en het bijhorende consultatierapport waarin Elia/Synergrid het gevolg dat ze gaf aan de ontvangen opmerkingen bespreekt (Bijlage 3),

Overwegende dat de CREG deze openbare raadpleging als effectief beschouwt en om die reden niet zelf opnieuw een openbare raadpleging organiseert,

Overwegende dat Elia en Synergrid op vraag van de CREG een licht aangepaste publieke versie van Bijlage 13 van de type-samenwerkingsovereenkomst hebben bezorgd op 3 mei 2022,

Overwegende de analyse van de CREG van de aspecten van het voorstel van de type-samenwerkingsovereenkomst die tot de federale bevoegdheid behoren,

Overwegende dat de CREG meent dat in de type-samenwerkingsovereenkomst nog een belangrijk aantal elementen verder moeten worden uitgewerkt of verduidelijkt,

Overwegende dat de CREG van mening is dat het akkoord bedoeld in artikel 40, lid 7, van SOGL, integraal geïntegreerd moet zijn in de type-samenwerkingsovereenkomst aangezien dit akkoord eveneens aspecten van samenwerking tussen Elia en de DNBs betreft,

Overwegende dat de CREG zich ervan bewust is dat de samenwerking tussen Elia en de DNBs volop in ontwikkeling is en moet blijven gezien de toegenomen nood aan samenwerking om de energietransitie te realiseren,

Overwegende dat Elia en Synergrid tijdens de besprekingen zelf hebben aangegeven dat deze samenwerking en de type-samenwerkingsovereenkomst in evolutie is,

Overwegende dat de CREG het voorstel van de type-samenwerkingsovereenkomst van 30 september 2021 als een voldoende eerste versie beschouwt, doch deze overeenkomst terzelfdertijd derhalve niet als een eindpunt ziet, maar als een overeenkomst die op meerdere punten verdere uitwerking en verduidelijking vergt teneinde de wetgeving op een effectieve en doelmatige wijze te implementeren,

Overwegende de raadpleging van Synergrid en Elia over de ontwerpbeslissing (B)2384 van de CREG over het voorstel van type-samenwerkingsovereenkomst en de brief van Synergrid van 15 juli 2022,

Beslist de CREG om het voorstel van de type-samenwerkingsovereenkomst (de integrale door Synergrid en Elia als vertrouwelijk aangemerkte versies in het Nederlands en het Frans), ontvangen op 30 september 2021, goed te keuren (Bijlage 1),

Beslist de CREG dat de goedgekeurde type-samenwerkingsovereenkomst in werking treedt op de dag van betekening van de huidige beslissing aan Elia en Synergrid,

Verzoekt de CREG weliswaar om in het eerstvolgende voorstel tot wijziging van de goedgekeurde type-samenwerkingsovereenkomst gevolg te geven aan, onverminderd de toepasselijke wetgeving op dat moment, het geheel van de vragen tot aanpassing in deze beslissing. Tevens vraagt de CREG om rekening te houden met haar opmerkingen en vragen naar informatie in deze beslissing. Het betreft meer bepaald de vragen (tot aanpassing of naar informatie) en opmerkingen in de paragrafen 20, 21, 41, 44, 47 tot 51, 53, 66, 67, 69, 82, 84, 88, 91, 110, 113, 118, 120, 125 tot 129, 133 tot 139, 144 tot 146, 148, 151, 154, 159, 162, 164, 165, 171, 172, 175, 177, 180, 181, 182, 184, 185, 187, 189, 191 tot 200 en 202 tot 209 van deze beslissing.

De CREG vraagt dat dit voorstel uiterlijk op 30 november 2023, na overleg met de DNB's en na een openbare raadpleging van minstens één maand, ter goedkeuring aan haar wordt voorgelegd. De CREG vraagt dat ter gelegenheid van de indiening van dit voorstel een begeleidende nota wordt toegevoegd waarin het gevolg dat aan de opmerkingen van de CREG wordt gegeven, wordt uiteengezet.

///

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Andreas TIREZ
Directeur

Laurent JACQUET
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. Voorzitter van het Directiecomité

BIJLAGE 1

Voorstel van type-samenwerkingsovereenkomst tussen Elia en de beheerders van een publiek distributienet dd. 30 september 2021, in het Nederlands en Frans (de integrale versies, als vertrouwelijke versies aangemerkt door Elia en Synergrid)

[VERTROUWELIJK]

BIJLAGE 2

Voorstel van type-samenwerkingsovereenkomst tussen Elia en de beheerders van een publiek distributienet dd. 30 september 2021, in het Nederlands en Frans (de publieke versies)

BIJLAGE 3

Consultatierapport Elia en Synergrid

BIJLAGE 4

Brief van Synergrid van 15 juli 2022